

دیدگاه‌های جامعه مدنی در مورد کنفرانس ژنو درباره افغانستان

گزارش فشرده

جنوری 2019

5.....

کار های مقدماتی

5.....

مشاوره با جامعه مدنی ولایتی

5.....

6..... روند گزینش هیئت افغانستان در کنفرانس ژنو.....

6..... هیئت جامعه مدنی افغانی.....

8..... هیئت انجو های بین المللی.....

8..... کنفرانس ملی جامعه مدنی.....

9..... فعالیت های مرتبط با پالیسی و دادخواهی.....

9..... موقف نامه جامعه مدنی.....

9..... گزارش توحیدی.....

10..... هفته کنفرانس ژنو.....

10..... کارگاه جامعه مدنی افغانی و بین المللی.....

11..... خلاصه مباحث گروه های کاری و پنل.....

11..... بیانیه جامعه مدنی.....

12..... جلسه جانبی جامعه مدنی.....

12..... فعالیت ها و جلسات پالیسی.....

13..... خلاصه نتایج کنفرانس ژنو درباره افغانستان.....

13..... نتایج عمومی.....

14..... تعهدات مرتبط با جامعه مدنی.....

15..... فعالیت های رسانه ای.....

15..... پیگیری واقدامات بعدی.....

15..... بیانیه جامعه مدنی افغانی در کنفرانس ژنو درباره افغانستان.....

16..... برنامه ها تعقیبی.....

17..... ضمایم.....

17..... ضمیمه 1، اعضای کمیته کاری جامعه مدنی.....

18..... ضمیمه 2: گزارش مشاورت های جامعه مدنی ولایتی.....

37..... ضمیمه 3: موقف نامه جامعه مدنی.....

48..... ضمیمه 4: گزارش توحیدی جامعه مدنی.....

64..... ضمیمه 5: بیانیه جامعه مدنی در کنفرانس ژنو درباره افغانستان.....

66..... ضمیمه 6: پیشنهادات و یادداشت های جلسات حاشیه ای جامعه مدنی.....

69..... ضمیمه 7: جامعه مدنی افغانی در کنفرانس ژنو، دسامبر 2018.....

مخففات

گروه موسسات کمک رسان بریتانیایی و ایرلندی برای افغانستان	باگ (BAAG)
کنفرانس بروکسل درباره افغانستان	BCA
وزارت مرکزی همکاری اقتصادی و انکشاف	BMZ
کمیته کاری جامعه مدنی	CSWC
نهادهای جامعه مدنی	CSO
مباحث گروهی	FGD
کنفرانس ژنو درباره افغانستان	CGA
چارچوب ژنو برای حسابداری دوجانبه	GMAF
دولت افغانستان	GoA
بیجاشدگان داخلی	IDP
موسسه بین المللی غیردولتی	INGO
بورد نظارتی هماهنگی مشترک	JCMB
کنفرانس لندن درباره افغانستان	LCA
موسسه غیردولتی	NGO
موسسه تسهیل ولایتی	PFO
اهداف پایدار انکشافی	SDG
چارچوب خودکفایی از طریق حسابداری دوجانبه	SMAF
لایحه وظایف	TOR
هیئت معاونت سازمان ملل در افغانستان	یوناما – UNAMA
آژانس انکشاف بین المللی ایالات متحده	یوسید – USAID

امتنان

دیدگاه‌های جامعه مدنی در روند کنفرانس ژنو درباره افغانستان نتیجه تلاش‌های شرکا و سهامداران گوناگون بود. با استفاده از فرصت، موسسه «باگ» علاقمند است تا رهبری و تعهد کمیته کاری جامعه مدنی درین راستا را مورد تأیید و ستایش قرار دهد که اعضای آن مراحل متعدد مشورت‌ها را در کابل و ولایات هدایت نمودند. ما همچنان می‌خواهیم از اعضای کمیته مستقل مصاحبه بدلیل همکاری شان در راستای انتخاب هیئت ده نفری جامعه مدنی افغانستان سپاس‌گذاری نماییم. در مقابل، باید از جامعه مدنی افغانستان و هیئت جامعه مدنی بین‌المللی تقدیر گردد که در جلسات متعدد در هفته برگزاری کنفرانس ژنو اشتراک ورزیدند و صداهای جامعه مدنی را در آن محافل بلند کردند. افزون بر آن، لازم است تا از همه تسهیل‌کنندگان، مجریان، سخنوران، ارائه‌کنندگان، اشتراک‌کنندگان و اعضای کارگاه جامعه مدنی افغانی و بین‌المللی سپاس‌گذاری به عمل آید.

همچنان از حمایت‌های سخاوتمندانه‌ی مالی تمویل‌کنندگان هر یک اداره انکشاف بین‌المللی انگلستان (DFID)، نهاد آلمانی برای انکشاف بین‌المللی (GIZ)، آژانس همکاری انکشافی بین‌المللی سویدن (SIDA)، آژانس سویسی برای انکشاف و همکاری (SDC) و آژانس کاتولیک برای انکشاف خارجی (CAFOD) تقدیر و تشکر ویژه خویش را ابراز نماییم.

در اخیر می‌خواهیم از صداها اشتراک‌کننده در مباحث گروهی جامعه مدنی ولایتی و حضار کنفرانس جامعه مدنی ملی در کابل تقدیر خاص به عمل آوریم که بدون سهمگیری داوطلبانه آنان، روند کنفرانس ژنو درباره افغانستان نمی‌توانست از نظرات و صداهای پر محتوا و مفید جامعه مدنی غنامند شود.

مقدمه

هدف از نگارش این گزارش تشریک اسناد، بیانی‌ها و پیام‌های عمده‌ای است که به نیابت از جامعه مدنی عمدتاً توسط هیئت ده نفری جامعه مدنی افغانی در جریان کنفرانس ژنو درباره افغانستان به تاریخ‌های 27 و 28 نوامبر 2018 ارائه گردیدند. این گزارش بازتاب دهنده فعالیت‌هایی است که به رهبری کمیته کاری جامعه مدنی پیش از برگزاری کنفرانس ژنو، در جریان برگزاری آن و پس از این کنفرانس صورت گرفته و تسهیل کننده آن موسسه باگ (گروه موسسات بریتانیایی و ایرلندی برای افغانستان) می‌باشد. این گزارش، شامل مقالات تهیه شده برای کنفرانس ژنو درباره افغانستان، روندهای مشورتی که منجر به تهیه موقف‌نامه جامعه مدنی گردید، بیانیه ارائه شده در کنفرانس ژنو و مباحثی است که در چارچوب و پیرامون اجندای کنفرانس ژنو صورت گرفته است. همچنین، واکنش‌های ابتدایی جامعه مدنی در مورد کنفرانس ژنو و برنامه‌های پیگیرانه‌ی آن نیز در این گزارش بازتاب یافته است.

کارمقدماتی

مشاوره با جامعه مدنی ولایتی

کمیته کاری جامعه مدنی، گروهی از شبکه‌های عمده جامعه مدنی افغانی است روی دیدگاه‌ها جامعه مدنی در کنفرانس بروکسل برای افغانستان¹ (2016) را رهبری نموده و برای کنفرانس ژنو درباره افغانستان نیز همان مسئولیت را ایفا نمودند. برای تضمین اینکه پیام‌های جامعه مدنی مبتنی بر شواهد جمع آوری شده از سراسر کشور باشد، آنها توافق نمودند تا روند گفتگوی ولایتی را در سراسر 34 ولایت کشور برگزار نمایند.

این مشورت‌ها شکل کارگاه یک روزه را به خود گرفتند که شامل دو رأی شماری و سه مبحث گروهی که باعث غنای کیفی و کمی اطلاعاتی در ارزیابی‌های مورد استفاده در کنفرانس ملی جامعه مدنی کابل گردیده و موقف‌نامه جامعه مدنی را قبل از برگزاری کنفرانس ژنو رهنمایی نمودند. ازین‌رو، بین 15 الی 29 اکتوبر 2018، هفت نهاد تسهیل‌گر ولایتی مباحث گروهی را در 34 ولایت برگزار نمودند و نظرات 917 تن (577 مرد، 340 زن) از فعالان جامعه مدنی را جمع آوری کردند. اشتراک کنندگان این کارگاه‌ها دو نماینده برای نمایندگی از جامعه مدنی ولایتی (یک مرد، یک زن) را انتخاب نمودند تا در کنفرانس ملی در کابل اشتراک ورزند.

مجموعاً، نتایج این مباحث نشان‌دهنده آن است که افغان‌ها ملتی هستند در جستجوی ابزار حیات، اما روبرو با آسیب‌های بزرگی چون ناامنی، فقر و نبود خدمات ابتدایی می‌باشند. در سرتاسر کشور، ناامنی به عنوان بزرگترین عامل تأثیرگذار بر کارهای جامعه مدنی گزارش گردید و متعاقباً کمبود مساعدت در جایگاه تنگاتنگ دوم در بسیاری از ولایات قرار گرفت و در بعضی ولایات، کمبود مساعدت حتی در صدر مشکلات معرفی شد. حداقل در 1 یا 2 ولایت، آگاهی اندک در مورد ارزش جامعه مدنی بعنوان عامل منفی بر کارها معرفی شد و در بغلان و تخار این عامل از اهمیت مساوی با ناامنی قلمداد گردید. از سوی دیگر، مثال‌های متعددی حاکی از آن بود که جامعه مدنی نقشی در حفاظت از اجتماعات در امر مقابله با کشمکش و دادخواهی از حقوق بشر بازی می‌کند. فساد و ناامنی در سطوح محلی، ولایتی و ملی به عنوان مسایل عمده در برابر خوش‌بختی افغانستان عنوان شدند، زیرا آنها باعث کاهش موثریت برنامه‌های انکشافی و انسانی می‌گردند. معارف (به شمول تحصیلات عالی) و خدمات صحتی هنوز وضعیت خرابی دارند و حتی در جاهایی که وجود دارند، کیفیت آن پائین است و مردم به آن دسترسی ندارند. محدود بودن دسترسی، دلایل متعددی دارد از جمله محدودیت‌ها و نابرابری‌های جنسیتی، کارمندان غیرمسلمی و زیربنای ضعیف. در بسیاری از مناطق، سطح بالایی از مردمان بیجاشده وجود دارند که از نبود و یا کمبود فرصت‌ها یا حمایت‌ها در راستای کارایی رنج می‌برند و به همان دلیل در منگنه فقر گیر مانده‌اند.

اشتراک کنندگان در مشورت‌ها باور داشتند که زندگی شهروندان را می‌شود از سه طریق بهبود داد؛ از طریق سرمایه‌گذاری، اصلاحات و دادخواهی. سرمایه‌گذاری در زیربنا، زراعت و برنامه‌های استخدامی می‌تواند باعث بهبود زندگی و اقتصاد محلی گردد. جامعه مدنی همچنان می‌تواند در زمینه اصلاحات آموزشی و صحت عامه نیز نقش خود را بازی کند و در این زمینه با دولت و تمویل کنندگان بین‌المللی رایزنی و دادخواهی نماید. البته موثریت چنین ماموریت نیازمند هماهنگی بیش‌تر میان فعالان جامعه مدنی است.

پیشنهادات جدی از تمامی ولایت‌ها در رابطه به بازنگری میکانیسم‌های مبارزه با فساد در سطوح محلی، ولایتی و ملی دریافت گردید. اشتراک کنندگان باور داشتند دادخواهی ابزاری است که از طریق آن، جوامع می‌توانند سهم خود در برنامه‌های عمومی ایفا نمایند، به اطلاعات دسترسی داشته باشند و با آزادی بیان به دست آمده می‌توانند دولت و جامعه مدنی را با پاسخگویی وادارند. با وصف چالش‌های موجود، اشتراک کنندگان حس می‌کردند در بعضی از بخش‌ها موفق شده‌اند. آنچه قابل توجه بود، تعدادی از اشتراک کنندگان توانسته بودند کارهایی در زمینه تضمین دسترسی دختران و زنان جوان به معارف از طریق گفتگو و حل اختلاف با خانواده‌ها، بزرگان محلی و در یک مورد با طالبان انجام دهند. نهادهای جامعه مدنی نقش عمده‌ای در رفع اختلاف میان بیجاشدگان داخلی و اجتماعات میزبان ایفا نموده‌اند، آنها به وضعیت‌های اضطراری بشری پاسخ داده‌اند، جوامع را با نقش دولت آشنا ساخته‌اند و اعتماد مسئولین محلی را جذب نموده‌اند.

¹ لطفاً به ضمیمه 1، برای اسامی اعضای کمیته کاری جامعه مدنی مراجعه نمایید.

در بخش نهایی هر کارگاه، بر اساس رهنمای ترتیب داده شده توسط کمیته کاری جامعه مدنی، اشتراک کنندگان کارگاه ها دو تن نماینده (یک مرد و یک زن) را برای اشتراک در کنفرانس ملی انتخاب می نمودند. اشتراک کنندگان می توانستند خود و یا کس دیگری را نامزد کنند و آرای خود را در یک صندوق محرم بریزند. سپس آرا توسط تسهیل گر حساب گردیده و نتایج آن به گروه ارائه می گردید. در بعضی از مباحث گروهی، کاندیداها سه دقیقه فرصت داشتند تا با مخاطب قرار دادن گروه، شایستگی های خود را مطرح نمایند. در نتیجه، 68 نماینده ولایتی انتصاب گردیدند تا در کنفرانس ملی حضور یابند و نظرات و صداها همکاران و اجتماعات خود را در آنجا بیان نمایند.

برای مطالعه گزارش کامل مشاوره ولایتی، لطفا به ضمیمه 2 مراجعه کنید.

روند انتخاب نماینده افغانستان در کنفرانس ژنو

هیئت جامعه مدنی افغانستان

سطح تنوع و معلومات موضوعی هیئت جامعه مدنی مورد استقبال تمویل کنندگان و اشتراک کنندگان دیگر در کنفرانس ژنو درباره افغانستان قرار گرفت. هیئت ده نفره شامل پنج مرد و پنج زن از جمله رهبران جامعه مدنی افغانستان می گردید که در آن میان چهار تن زیر 30 سال عمر داشتند. ترکیب قومی درین هیئت متوازن بود و دو تن از اعضای هیئت از ولایات نمایندگی می کردند، درحالی که یک تن به نمایندگی از معلولین کشور حضور پیدا نموده بود. پنج تن از نمایندگان، قبل ازین در هیچ کنفرانس تمویل کنندگان بین المللی افغانستان اشتراک نکرده بودند.

تصمیم گیری در مورد هیئت جامعه مدنی افغانستان سه ماه برنامه ریزی و مشاوره را دربرگرفت که در نتیجه، ده تن به شکل موفقانه انتخاب گردیدند. در جریان ماه اگست، مؤسسه باگ و کمیته کاری جامعه مدنی مزایا و آسیب های روندهای انتخابی/گزینشی که در جریان کنفرانس های گذشته روی دست گرفته شده بودند را بازنگری نمودند. همچنین توافق به عمل آمد که روند گزینش می تواند شفافترین و عادلانهترین روش برای انتخاب نمایندگان خواهد بود. تجربیات گذشته نشان داده بود که انتخابات می تواند منجر به تقلب شود، زیرا رأی دهی عموماً بر اساس شهرت یک فرد است تا لیاقت او و در چنین روند، افرادی که دارای شهرت کافی نباشند، می توانند متضرر شوند. به دلیل کوچک بودن حجم هیئت، انتخابات همچنان می توانست نمایندگان ولایات را با مشکل مواجه سازد، زیرا چنین انتخاباتی را می توان فقط در پایتخت یعنی شهر کابل دایر نمود. همچنان توافق به عمل آمد که بخاطر جلوگیری از بروز تضاد منافع، یک کمیته بررسی و یک کمیته جداگانه مصاحبه تشکیل گردند و مدیریت گزینش به همان اعضای جامعه مدنی داده شود که هیچ نامزد برای نماینده معرفی ننموده بودند.

به تاریخ 3 سپتامبر 2018، روند نامزدی نمایندگان آغاز گردید و درخواست دهندگان می توانستند الی 18 سپتامبر 2018 درخواست های خود را دایر نمایند. در نتیجه 101 مورد درخواست برای عضویت در هیئت صورت گرفتند که شامل 67 مرد و 34 زن بودند که از جمله کل آن 28 تن از ولایات غیر از کابل بودند. ازین میان البته فقط 68 تن با معیار شایستگی مندرج در لایحه وظایف مطابقت داشتند (51 مرد، 17 زن و 19 تن از ولایات غیر از کابل).

روند گزینش دارای سه مرحله بود. از جمله – آزمون (21 تا 22 سپتامبر)، مصاحبه و گفتگو های داخلی کمیته مصاحبه (23 تا 25 سپتامبر).

مرحله اول، آزمون بود که در آن متقاضیانی که به شکل روشن با شرایط گزینش انطباق نداشتند (مثل ماموریت دولتی، نظامی، نهادهای بین المللی یا کاندیداها پارلمانی) و یا درخواست های شان نامکمل بودند یا با استندردهای حداقلی مطابقت نداشتند حذف گردیدند. سپس کاندیداها بر اساس توانمندی هایی که در سوانح (CV) شان تذکر یافته بود امتیاز دریافت نمودند. اولویتی به کاندیداها قوی از ولایات و رهبری جامعه مدنی که از شهرت ملی برخوردار باشند داده شد. دو تن به شکل مستقل به هر یک از کاندیداها نمره دادند. در نتیجه 32 متقاضی (13 زن، 19 مرد) نهایی گردیدند.

در مرحله دوم، کمیته مصاحبه تشکیل گردید که هر یک از 32 کاندیدای نهایی را در روزهای 24 و 25 سپتامبر ارزیابی کردند. یک کمیته ناظر به شمول نمایندگان هیئت معاونت سازمان ملل در افغانستان (یوناما)، "کانترپارت بین المللی" (counterpart international) و مؤسسه باگ این روند دوروزه را نظارت نمود. از میان 32 تن متذکره، 29 تن در کابل و یا از طریق اسکایپ مصاحبه شدند. برای تضمین شفافیت درین روند، ناظران مصاحبه ها را تحت نظر داشته و ثبت (تصویری و صوتی) نمودند. اعضای کمیته مصاحبه عبارت بودند از:

1. رحیم عطایی، کارمند رابط
2. علی لطیفی، ژورنالیست بین المللی
3. میرویس وردک، نهاد آموزش و تحقیق صلح
4. ناصر تیموری، دیدبان شفافیت افغانستان
5. نگینه یاری، افغان ها برای فردا

و کمیته ناظر متشکل بود از:

1. جاوید حنیفی و مقام الدین سراج (یوناما)
2. رفیع پوپل (کانترپارت بین المللی)
- جاوید نادر و محمد سلیمان (باگ)

تمام کاندیدها دارای تجارب مشخص موضوعی، اطلاعات سازمانی و تجارب شخصی بودند. در مرحله نهایی لازم بود تا کمیته مصاحبه، مصاحبه هر یک از کاندیدها را بررسی نموده، توانمندی آنها را درجه بندی کند. بر اساس این شیوه، ده کاندیدا به عنوان نمایندگان در هیئت انتخاب شدند. در صورتی که عده‌ای از افراد منتخب نتوانند در کنفرانس اشتراک ورزند، شش تن دیگر به عنوان هیئت احتیاط نیز انتخاب گردیدند.

ده تن از نمایندگان جامعه مدنی افغانستان عبارت بودند از:

1. فروزان مشعل – موسسه آگاهی عامه
2. فروزان رسولی – تساوی برای صلح و دموکراسی
3. تمنا عاصی – موسسه علم طب عدلی
4. فرشته کریمی – د قانون غوشتونکی
5. سوریلا پاکزاد – موسسه صدای زنان
6. نعیم ایوب زاده – نهاد انتخابات شفاف افغانستان
7. ذاکر استانکزی – انستیتوت افغانستان برای جامعه مدنی
8. راز محمد دلیلی – موسسه انکشافی سنایی
9. محمد شفق – مرکز اجتماعی معلولین
10. سمیع الله حمیدی – موسسه جامعه مدنی بوست ولایت هلمند
11. حمیرا رسولی – میدیکا افغانستان (لیست احتیاط)
12. زهرا میرزایی – بنیاد فرهنگی و اجتماعی قلم (لیست احتیاط)
13. روشن مشعل – شبکه زنان افغان (لیست احتیاط)
14. ایوب شهریار – موسسه گفتمان جامعه مدنی افغانستان (لیست احتیاط)
15. احمد تمیم صبری – نهاد هماهنگ کننده کمک و انکشاف در افغانستان (لیست احتیاط)
16. عبدالله احمدی – موسسه دموکراسی و انکشافی افغانستان (لیست احتیاط)

هیئت سازمان‌های غیردولتی (انجوها) بین‌المللی

برای حمایت از هماهنگی موسسات بین‌المللی و تضمین حضور آنها در کنفرانس ژنو درباره افغانستان، موسسه باگ همچنان پنج نماینده برای نمایندگان انجوهای بین‌المللی فراهم آورد. روند گزینش هیئت انجوهای بین‌المللی به تاریخ 12 اکتوبر اعلام گردید و مجموعاً 13 درخواست دریافت شد. تمام درخواست کنندگان موسسات بین‌المللی بیشتر از 10 سال تجربه کاری در افغانستان داشتند و 40 درصد نامزدان انجوهای بین‌المللی را کارمندان افغان تشکیل می‌دادند. یک کمیته مشورتی متشکل از دو تن از نمایندگان انجوهای بین‌المللی، پنج نماینده و پنج کاندیدای احتیاط به نمایندگی از انجوهای بین‌المللی را بعد از بررسی نهایی نمود. این گزینش بر اساس (1) تجارب و معلومات انجوی بین‌المللی متذکره از جامعه مدنی و موضوعات اساسی انکشافی افغانستان، و (2) مهارت‌ها و تجربه کاری نامزد انجوی متذکره در حمایت از جامعه مدنی صورت گرفت.

افرادی که نهایتاً موفق به عضویت در این هیئت گردیدند، عبارت بودند از:

1. چارلز ریچارد داوی – افغان اید
2. جاوید نادر – گروه موسسات بریتانیایی و ایرلندی برای افغانستان
3. مایکلا پاشیتو – ایمرجنسی (بعد توسط رافایلا بایوشی جایگزین شد)
4. مریم عطایی – حمایت کودکان افغانستان
5. رامین نوروزی – کانترپارت بین‌المللی (بعداً توسط ایان کارور جایگزین شد)

کنفرانس ملی جامعه مدنی

به تاریخ‌های 11 و 14 نوامبر، کنفرانس ملی جامعه مدنی در هتل سربینای شهر کابل افغانستان برگزار گردید. کنفرانس ملی فرصتی بود تا یافته‌های به دست آمده از مشورت‌های ولایتی جمع آوری گردند، مورد بحث قرار گیرند و پیشنهادات در سطح ملی برای موقف نامه جامعه مدنی ارائه شوند. اشتراک کنندگان همچنان فرصت یافتند تا باهم دیگر و سایر سهامداران دیگر بشمول دولت افغانستان تبادل نظر و رایزنی مستقیم انجام دهند.

روز اول کنفرانس با پریرزنتیشن‌های جامعه مدنی (بررسی کلی روند گزینش و اهداف کنفرانس ژنو درباره افغانستان) و از جانب آقای ساجد تقوا، رئیس عمومی نظارت، تحلیل و تجزیه و گزارش‌دهی وزارت مالیه آغاز گردید. جلسه بعد از ظهر شامل بررسی یافته‌های مشورتی ولایتی و جلسات گروه کاری در محور موضوعات ذیل دایر گردید: (1) صلح، امنیت و حفاظت از افراد

ملکی و قربانیان جنگ، (2) ارائه خدمات و موثریت کمک ها، (3) مبارزه با فساد، (4) انتخابات، (5) تقویه و انکشاف جامعه مدنی، (6) حفاظت اجتماعی، و (7) شامل سازی زنان.

متأسفانه روز دوم کنفرانس بدلیل تظاهرات های روز 14 نوامبر که منجر به مسدود شدن سرک های منتهی به هوتل سرینا می گردید، به تعویق افتاد. اکثر نمایندگان ولایات باید بر می گشتند اما نظرات بیشتر آنان در روز اول جمع آوری شده بود. در مجموع 110 فعال جامعه مدنی در کنفرانس ملی جامعه مدنی اشتراک نمودند. این شامل 68 فعال جامعه مدنی ولایتی، ده نماینده کنفرانس ژنو درباره افغانستان و شش نماینده از لیست احتیاط می گردید.

در نتیجه قطعنامه کنفرانس قرائت گردید که مورد توافق کمیته کاری جامعه مدنی قرار گرفت و در آن صلح و امنیت، حفاظت از افراد ملکی و حمایت از قربانیان جنگ، حفاظت اجتماعی (برای افراد معلول و بیجاشدگان داخلی)، شامل سازی زنان، تقویه نقش جامعه مدنی، مبارزه با فساد، ارائه خدمات و موثریت کمک ها دربرگرفته شده اند.

درین قطعنامه، صلح و ثبات با تعدادی از اصلاحات ضروری در زمینه های امنیت، اقتصاد و سکتور های اجتماعی مرتبط دانسته شده است. نکته عمده درین قطعنامه درخواست از همه جناحین برای پایان کشمکش و اجتناب از ضرررسانی به افراد ملکی است. درین سند همچنان آمده است که فعالین جامعه مدنی افغانستان به این باور هستند که بهبود اعتماد عمومی بر انتخابات نیازمند اقداماتی حکومتی ایست از قبیل اجرای تذکره های الکترونیکی؛ آوردن اصلاحات در قوانین انتخاباتی، تغییر دادن نظام ناقابل انتقال رأی دهی به نظام مخلوط انتخاباتی؛ کاهش حجم حوزه های انتخاباتی، و جلوگیری از مداخله سیاسی توسط قدرتمندان در روند انتخابات.

فعالیت های مرتبط با پالیسی و دادخواهی

جامعه مدنی در ارتباط با مسایل مسایلی گفتگوهای با دولت افغانستان و جامعه جهانی از طریق جلسات و کانون های دیگر از قبیل جلسه گروه حمایت جامعه مدنی و کنفرانس ملی جامعه مدنی داشته است. جلسات اختصاصی بتاريخ 17 نوامبر با وزارت مالیه و بتاريخ 12 نوامبر با تمویل کنندگان بین المللی صورت گرفتند. در جلسه وزارت مالیه، آخرین نسخه چارچوب دوجانبه برای حسابداری به اعضای کمیته کاری جامعه مدنی تشریک گردید و آنها دیدگاه های خود را بشکل تقریری متقابل ارائه نمودند، و بعداً بشکل کتبی و البته بعد از اخذ نظرات فعالین جامعه مدنی.

چون نهاد های تمویل کننده بدلیل محدودیت های امنیتی نمیتوانستند در کنفرانس ملی منعقد در کابل اشتراک ورزند، جلسه ای که بتاريخ 12 نوامبر برگزار شد، فرصتی به نمایندگان جامعه مدنی داد تا برنامه ها، آمادگی ها و پیام های عمده ای خود برای کنفرانس ژنو درباره افغانستان را شریک سازند و در مورد آنها بحث و تبادل نظر نمایند.

موقفنامه جامعه مدنی

موقفنامه جامعه مدنی مبتنی بود بر یافته های مشاورت های ولایتی و مباحث صورت گرفته در جریان کنفرانس ملی. در قدم نخست، یافته ها از مباحث گروهی 34 ولایت خلاصه گردیده و در هشت گزارش منطقوی جمع بندی شدند. این خلص سپس با مشاور موقفنامه تشریک شد که البته برای فهم موضوعات و پیشنهادات عمده صورت گرفته توسط اشتراک کنندگان جامعه مدنی در کنفرانس ملی حضور بهم رسانده بود. مسوده اول این موقفنامه به کمیته کاری جامعه مدنی ارائه گردید تا نظرات آنها جمع آوری شود. نظرات آنها در مسوده دوم گنجانده شدند که البته مورد بازنگری هیئت جامعه مدنی افغانی قرار گرفته، تأیید آنها را حاصل نمود. این موقفنامه برای انکشاف بیانیه جامعه مدنی در کنفرانس ژنو برای افغانستان مورد استفاده قرار گرفت.

این موقفنامه حاوی پیشرفت ها و چالش ها عمده همراه با پیشنهادات بود که در چارچوب موضوعات آتی تشریح گردیدند.

1. صلح، امنیت و حفاظت از قربانیان ملکی جنگ

2. موثریت کمک ها و ارائه خدمات

3. مبارزه بر علیه فساد

4. شامل سازی زنان

5. انتخابات

6. حفاظت اجتماعی معلولین و بیجاشدگان داخلی

7. تقویه و انکشاف نقش جامعه مدنی

گزارش توحیدی

گزارش توحیدی 22 موقفنامه جامعه مدنی آماده شده برای کنفرانس ژنو درباره افغانستان را یکجا میکند. نظرات جامعه مدنی هفت موضوع را دربر میگرفت: (1) صلح و امنیت؛ (2) حقوق و حفاظت شهروندان؛ (3) حکومتداری و فساد؛ (4) اقتصاد؛ (5) بیجاشدن و ادغام؛ (6) انکشاف در صحت، معارف، زراعت و معیار زندگی؛ و (7) نحوه جدید کار - محور بشردوستی، انکشاف و صلح.

با درنظر داشت چالش های مشترک پیشروی دولت افغانستان، جامعه جهانی و جامعه مدنی در امر رسیدن به اهداف مشترک برای انکشاف افغانستان و بهبود زندگی شهروندان این کشور، پیشنهادات فراگیر ذیلا توسط جامعه مدنی افغانی و بین المللی ارائه گردید:

- دولت افغانستان باید اهمیت جامعه مدنی ملی و بین المللی در راستای انکشاف افغانستان را بپذیرد و در برخورد با جامعه مدنی از روحیه احترام، همکاری و حمایت متقابل کار گیرد؛

- دولت افغانستان باید کنوانسیون ها و میثاق های بین المللی که قبلا به آن وارد شده است را مراعات نماید و در امر تطبیق کامل قوانین تصویب شده و پالیسی های رسمی تلاش نماید؛
 - تمویل کنندگان باید با در نظر داشت تطبیق اصلاحات و پیشرفت های دولت افغانستان در عرصه ارائه خدمات، مساعدت های دراز مدت به افغانستان را ممکن سازند؛
 - همه جناح ها باید محور بشردوستانه، انکشاف و صلح را محقق سازند و درین راستا برنامه ریزی جمعی، نیاز محور و مردم محور را باید عملی سازند.
 برای گزارش توحیدی کامل به ضمیمه 4 مراجعه کنید.

هفته کنفرانس ژنو

کارگاه جامعه مدنی افغانی و بین المللی

بتاریخ 26 نوامبر، باگ محفلی برای جامعه مدنی افغانی و بین المللی و هوتل کراون پلازای ژنو را میزبانی نمود. درین محفل بیشتر از 100 اشتراک کننده به نمایندگی از انجمن های بین المللی، اتاق های فکر، تمویل کنندگان بین المللی و دولت افغانستان حضور بهم رساندند. اجندای روز دربرگیرنده کارگاهی در باره شش موضوع (حکومتداری، ایجاد صلح، فضای مدنی، تساوی و حقوق جنسیتی، ارائه خدمات و پاسخدهی بشری) بود و بعد از آن مباحثی مرتبط با موضوعات مطروحه برگزار گردیدند. جلسه نهایی شامل بحثی وزارت پیروان موضوع "مشارکت برای یک افغانستان امن و شگوف" میشد.

این محفل دارای سه هدف بود: اولاً، گردهم آوری فعالین جامعه مدنی افغانی و بین المللی برای تبادل معلومات و تجارب و بحث در مورد اولویت های اصلی در راه انکشاف افغانستان. دوماً، آماده سازی بالفعل برای محافل عمده دادخواهی و فرصت های گفتگو با رسانه ها در ژنو و سوماً، ایجاد و انکشاف روابط میان جامعه مدنی افغانی و بین المللی و دولت افغانستان و تمویل کنندگان بین المللی آن و سپس ارائه یک بیانیه کوتاه جامعه مدنی بتاریخ 28 نوامبر.

در اولین بخش روز، نمایندگان برای یک ساعت در مورد دو موضوع اساسی بحث نمودند. یک نماینده جامعه مدنی و یک تسهیلگر نقش مجری برای هر یک از گروه های کاری را بعهده داشت. تسهیلگران گروه های کاری عبارت بودند از: حکیم حکیمی - چاتم هاوس، میرویس وردک - موسسه آموزش و تحقیق صلح، رویی اجانی - آکسفام، لوسیل گروسجیان - مبارزه بر علیه گرسنگی، آندریاس استنفسون - کمیته سویدن برای افغانستان، و فیونا گال - اکبر.

مبحث نهایی که به مجری گری نائب نماینده ویژه سرمشی سازمان ملل برای افغانستان آقای مارک بودن برگزار گردید، به نقش مشارکت در ایجاد یک افغانستان باثبات و مرفه در بدو 2018 پرداخت. در مبحث وزرا داکتر مصطفی مستور وزیر اقتصاد افغانستان، آقای شهبام چودری رئیس کشوری بانک جهانی در افغانستان، خانم ثریا پاکزاد به نمایندگی از جامعه مدنی و آقای ایان کارور به نمایندگی از کانترپارت بین المللی اشتراک ورزیدند.

خلاصه گروه های کاری و بحث میز گرد

گفتگو ها و مباحث در طول روز نقش خاص جامعه مدنی افغانی در پُر نمودن خلاهای باقی مانده توسط دولت (در راستای ارائه خدمات) و همچنان حسابهایی از دولت (دادخواهی) مورد تأیید اشتراک کنندگان قرار گرفت. وزارت اقتصاد تأیید نمود و پذیرفت که جامعه مدنی نقش حیاتی در انکشاف حقوق بشر، ارائه خدمات اساسی، نظارت بر فعالیت های دولتی و تقویه مشارکت شهروندان داشته است. حضار البته نگرانی هایی در مورد وضعیت فعلی و آینده تمویل فعالیت های جامعه مدنی ابراز داشتند و یکی از گفتگو کننده ها به فعالین جامعه مدنی توصیه نمود تا فکر کنند "تمویل تا چه وقت ادامه خواهد داشت؟"

نظرات در مورد روند انتخاباتی افغانستان متفاوت بودند و حضار پرسیدند که آیا بدلیل حضور پائین مردم در انتخابات و سطح بالای خشونت و فساد، این کشور نیازمند اصلاحات در روند های انتخاباتی است یا خیر. کسانی که طرفدار حفظ نظام موجود بودند از نهاد های جامعه مدنی خواستند تا در امر به چالش کشاندن سیاسی سازی نهاد های انتخاباتی از شهروندان حمایت نمایند. از تمویل کنندگان نیز خواسته شد تا بر علیه نخبه گانی که فاسد شناخته شده اند صدا بلند کنند و کمک های خود را قطع نمایند. پیشنهاد گردید که حضور ناظران بین المللی و اصلاح میکانیزم و سیستم های انتخاباتی باعث افزایش اعتماد عمومی خواهد شد.

اجماع عمومی وجود داشت که جامعه مدنی میتواند نقش عمده در تشویق صلح بازی کند از طریق راههای چون (1) دادخواهی - برای تقویه صلح همه شمول از طریق صدابلند نمودن علیه "معاملات نخبه گان" و دادخواهی برای یک تفاهم شفافیت ها "خطوط سرخ" برای مرحله اول گفتگو ها را تعیین کند. (2) دادخواهی - برای تقویه عدالت انتقالی و یک رویکرد قربانی محور به صلح که در آن نیازهای گروههای آسیب پذیر و قربانی در قلب روند صلح قرار گیرد، و فقط به جزا دادن مرتکبان جرایم بسنده نگردد. و (3) استفاده از مهارت های میانجیگرانه نهاد های جامعه مدنی در زمینه ایجاد صلح و حق محوری برای آغاز فعالیت های محلی ایجاد صلح و برنامه های مصالحه (بطور مثال ادغام مجدد).

در نتیجه این مباحث، سه ساحه اصلی برای همکاری مورد تفاهم قرار گرفت و پیشنهاد گردید که این مباحث با نهاد های دولتی افغانستان دوام یابند.

1. میان ادارات دولتی و جامعه مدنی از سطح محلی تا مرکزی: جامعه مدنی به حمایت مالی و حقوقی دولت نیاز دارد، در حالیکه دولت به ارائه خدمات و حمایت اجتماعی ای که نهاد های جامعه مدنی میتوانند فراهم کنند نیاز دارد. چارچوب های قانونمند باید ایجاد کردند تا نهاد های جامعه مدنی یا انجوها بتوانند با وزارتخانه ها همکاری داشته باشند و ارائه خدمات توسط آنان را نظارت بتوانند.

2. در بین نهاد های جامعه مدنی: بعد از کنفرانس انجوها 2018 که توسط وزارت اقتصاد برگزار شد، وزیر متذکره از اشتراک کنندگان خواست تا گروه کاری برای بهبود اعتماد میان موسسات جامعه مدنی، دولت و تمویل کنندگان بوجود آید که به باور او باعث تقویه نفوذ موسسات جامعه مدنی بر روند های دولتی از قبیل مشاورت در مورد قانون انجوها، مصوبه اطفال، دسترسی به اطلاعات، قانون تظاهرات و غیره خواهد گردید.

3. همکاری سه جانبه: مشارکت های دوامدار میان جامعه مدنی، دولت و تمویل کنندگان نیاز مبرم است. بررسی میکانیزم های موجود فعالیت و هماهنگی، همچنان رسیدگی به خلاهای قابل رویت میتواند در انکشاف چنین یک همکاری ممد واقع گردد.

بیانیه جامعه مدنی

بیانیه جامعه مدنی که مورد تایید نمایندگان قرار گرفت، توسط نعیم ایوب زاده و فروزان مشعل دو تن سخنگویان جامعه مدنی در جریان محفل اصلی کنفرانس ژنو درباره افغانستان بتاريخ 28 نوامبر ایراد گردید. این بیانیه که گلا ده دقیقه را دربرگرفت، مبتنی بود بر تحلیل و تجزیه و سفارشات مندرج در موقفنامه جامعه مدنی و حاوی پیام هایی در مورد صلح، حفاظت از افراد ملکی، عدالت، بهبود حکومنداری، انتخابات، ارائه خدمات، شامل سازی زنان و نقش جامعه مدنی در انکشاف کشور بود. "صلحی که بشکل فشرده بمعنای توقف خشونت و «راه حل سریع» مطرح گردد نمیتواند دوام آورد. روند صلحی که با درک و تشریک نظرات مردم در سطوح کوچک و بزرگ کشمکش پدید آید میتواند اعتماد ایجاد نماید و به صلح دوامدار بیانجامد. ما ازینرو، از تمویل کنندگان بین المللی میخواهیم تا ایجاد صلح را در زندگی اجتماعی و سیاسی تمویل نمایند." بیانیه جامعه مدنی. برای مطالعه متن کامل بیانیه جامعه مدنی به ضمیمه 5 مراجعه کنید.

جلسه حاشیه ای جامعه مدنی

جلسه حاشیه ای جامعه مدنی بروز اول کنفرانس بتاريخ 27 نوامبر دایر گردید. هدف ازین جلسه فراهمی فرصتی برای بهبود جامعه مدنی، تقاهم میان دولت و جامعه بین المللی و تبادل دوستانه نظرات بود. اشتراک کنندگان شامل نمایندگان گروه های جامعه مدنی افغانی و بین المللی، داکتر مصطفی مستور وزیر اقتصاد افغانستان و نمایندگان همه تمویل کنندگان عمده بین المللی بود. این جلسه به ریاست خانم الزابت و نترز مشاور ارشد باگ برگزار شد و سخنان آغازین توسط فرشته کریمی و مریم عطایی ایراد گردیدند.

بعد از اظهار نقطه نظرات مصطفی مستور؛ وزیر اقتصاد، از اشتراک کنندگان خواسته شد تا نظرات خود را اظهار دارند. موضوعات عمده مورد بحث عبارت بودند از فضای در حال محدودیت برای جامعه مدنی، میکانیزم های ارتباط میان دولت و جامعه مدنی، راه های موثر برای مبارزه با فساد، دسترسی جامعه مدنی به اطلاعات قابل اعتماد، و میکانیزم های گزارش دهی انجوها به نهاد های دولتی. درخواست های عمده نمایندگان جامعه مدنی از دولت افغانستان عبارت بودند از:

1. دولت افغانستان باید آشکاران از جامعه مدنی و نقش نظارتی آن حمایت کند و در این زمینه تعریف واضح از جامعه مدنی نیز ارائه کند.

2. اطلاعات نادرست در مورد جامعه مدنی باید تکذیب و اصلاح گردند.

3. اطلاعات لازم به جامعه مدنی باید داده شود و نحوه تکثیر اطلاعات در چارچوب قوانین مناسب باید بهبود یابد.

4. میکانیزم های قبول شده هماهنگی با دولت باید عملی گردند و اطمینان حاصل گردد که صدا های جامعه مدنی در نظر گرفته میشوند.

5. استراتیژی عملی برای مبارزه با فساد اداری باید روی دست گرفته شود و درین زمینه تلاش صورت گیرد تا معاشات مامورین دولتی در حد قابل اکفا صعود نمایند، از مقاومت و فشار در برابر شمولیت نمایندگان جامعه مدنی در کمیسیون مبارزه با فساد توسط افراد یا نهاد ها جلوگیری شود و در صورت وجود اسناد و مدارک، بر علیه افرادی که مرتکب فساد شده اند اقدام صورت گیرد.

6. ایجاد مرکز "واحد" برای جمع آوری گزارش های موسسات جامعه مدنی (تا نیاز به ارائه گزارش های گوناگون در فارمت های مختلف از بین برود) جهت رسیدگی به شکایات صورت گرفته.

7. وزیر اقتصاد به جلسه تعقیبی با کمیته کاری جامعه مدنی و نمایندگان کنفرانس ژنو درباره افغانستان توافق نمود تا به این موضوعات و مسایل مربوطه بپردازند.

برای مطالعه خلص عمومی جلسه جامعه مدنی، لطفا به ضمیمه 6 مراجعه کنید.

فعالیت های مرتبط با پالیسی و جلسات

در جریان کنفرانس ژنو درباره افغانستان، نمایندگان جامعه مدنی چندین گفتگو با پالیسی سازان بین المللی داشتند. بر علاوه دیدار های مختصر در طول هفته کنفرانس، نمایندگان چهار جلسه جداگانه با هیئت های امریکایی، بریتانیایی آلمانی داشتند:

- 26 نوامبر، هیئت امریکایی: الیس جی، ویلز، معاون وزیر خارجه امریکا در امور آسیای جنوبی و مرکزی؛ و کرن فری من؛ معاون مدیر دفتر امور افغانستان و پاکستان در آژانس ایالات متحده برای انکشاف بین المللی (یوسید)

- 27 نوامبر، هیئت آلمانی: مارتین جایگیر، رئیس هیئت آلمانی؛ سرکتر وزارت فدرال برای همکاری و انکشاف اقتصادی

- 27 و 28 نوامبر، هیئت بریتانیایی: خانم هاجسن اینگر؛ شریک رئیس گروه پارلمانی زنان، صلح و امنیت؛ و لندی کامرون رئیس عمومی برنامه کشوری در اداره انکشاف بین المللی

این جلسات فرصتی برای تبادل نظر دوستانه در مورد مسایل عمده از جمله مذاکرات صلح، انتخابات و مسایل مرتبط با کمک های بشردوستانه و انکشاف فراهم نمود. نمایندگان جامعه مدنیاز حمایت های جامعه بین المللی بعد از سال 2002 قدرانی نمودند و آن را عاملی در راستای پیشرفت مردم افغانستان قلمداد نمودند. آنها گفتند که اتکای افغانستان بر کمک های بین المللی را میتوان با طرح و تطبیق برنامه هایی کاهش داد که مبتنی باشند بر نیازمندی های اصلی مردم این کشور و در عین حال مالکیت این برنامه ها باید با جوامع محلی این کشور باشد.

در رابطه به تلاش های صلح، نمایندگان جامعه مدنی تأکید نمودند صلحی که باعث زیر سوال رفتن دستاورد های اجتماعی و سیاسی شهروندان باشد، بخصوص آنچه مربوط به زنان است، برای افغانها قابل قبول نخواهد بود. آنها بر سهمگیری سایر اقشار جامعه در روند صلح تأکید نمودند و خواهان شامل سازی صدای زنان درین روند شدند. با اظهار شک در مورد بیانیه طالبان که مدعی شده اند به زنان احترام میگذارند، آنها خاطر نشان ساختند که واقعیت زندگی زنان در مناطق تحت کنترل طالبان این چنین ادعا ها را نفی می کند و اظهار داشتند اگر طالبان واقعا به حقوق زنان پایبند هستند، آنها زنان را نیز در تیم مذاکره کننده ی خود شامل سازند.

نمایندگان همچنان اصرار نمودند که برای ایجاد صلح دراز مدت در کشور، همه شرکای بین المللی باید به اسباب اساسی کشمکش و بی عدالتی رسیدگی کنند. این اسباب عبارت اند از سطوح بالای فقر و بیکاری بخصوص در میان جوانان، تضمین دسترسی شهروندان به عدالت، و تضمین فراهمی حفاظت موثر اجتماعی به گروه های آسیب پذیر از قبیل مردان معلول. گروه های جامعه مدنی میتوانند نقش مهمی در ایجاد فرهنگ عدم خشونت و صلح درین اجتماعات مردمی بازی کنند.

نمایندگان جامعه مدنی بر نقش مهم انتخابات آزاد و عادلانه در مشروعیت حکومت آینده تأکید نمودند، مشروعیتی که میتواند حکومت پیشرو را پایه های قوی برای آوردن صلح و اصلاحات فراهم کند. آنها همچنان خواهان اصلاحات در ادارات انتخاباتی شدند که باعث خواهد گردید اشتباهات صورت گرفته در انتخابات پارلمانی گذشته در انتخابات ریاست جمهوری پیشرو تکرار نشوند.

پالیسی سازان بین المللی همچنان نقش جامعه مدنی در صلح و شگوفایی دراز مدت افغانستان را تأیید نمودند و بر تعهد شان در برابر مردم افغانستان در طول دهه انتقال و بعد از آن پافشاری نمودند. آنها وعده سپردند که در امر اصلاح حکومتداری و مشارکت در گفتگو های صلح دادخواهی خواهند نمود.

خلاص نتایج کنفرانس ژنو درباره افغانستان

نتایج عمومی

نتیجه عمده کنفرانس همانا بوجود آمدن چارچوب حسابدهی دوجانبه ژنو است. این سند نسخه بازبینی شده خودکفایی از طریق چارچوب حسابدهی دوجانبه است که قبلا در سال 2016 و در جریان کنفرانس بروکسل درباره افغانستان بوجود آمده بود. چارچوب حسابدهی دوجانبه ژنو دستاورد های کوتاه مدتی که باید تا سال 2020 بدست بیایند را در شش ساحه ذیل تعریف می کند:

1. بهبود امنیت و ثبات سیاسی؛
2. مبارزه با فساد، حکومتداری، حاکمیت قانون و حقوق بشر؛
3. آوردن ثبات مالی و سلامت مالیات عمومی و بانکداری تجارتي
4. اصلاح برنامه ریزی و مدیریت انکشافی و تضمین حقوق انکشافی شهروندان؛
5. انکشاف سکتور خصوصی و انکشاف و رشد همه شمول؛ و
6. مشارکت های انکشافی و موثریت کمک ها.

ابلاغیه کنفرانس تفاهات کلی اشتراک کنندگان در مورد صلح، اصلاحات و انکشاف را خاطر نشان میسازد.

تعهدات مرتبط با جامعه مدنی

در طول کنفرانس، جامعه مدنی مباحث مفیدی با پالیسی سازان افغان و بین المللی داشتند. درین میان بالاخص ملاقات با وزیر اقتصادی داکتر مصطفی مستور قابل یاد اوری است که در مبحث نهایی محفل جامعه مدنی افغانی و بین المللی نیز اشتراک نمود و

بر علاوه، در کنار اشتراک در جلسه حاشیه‌ای جامعه مدنی، وعده سپرد تا برای پیگیری موضوعات و تعهدات به بحث گرفته شده اشتراک نماید.

تعهدات شامل موارد ذیل بود:

فضا برای جامعه مدنی

- پذیرش نقش مهم جامعه مدنی و رسانه های آزاد در انکشاف افغانستان و تأکید بر توانمندسازی نقش جامعه مدنی در روند های سیاسی، بشمول فراهمی نظارت بر فعالیت های دولت.
- اینکه دولت افغانستان باید بشکل علنی از جامعه مدنی، ارزش آن و نقش نظارتی آن حمایت بعمل آورد، همراه البته با تعریف واضحی از جامعه مدنی.
- اینکه اطلاعات نادرست در مورد جامعه مدنی باید رد و اصلاح گردد.
- اینکه تعریفی از جامعه مدنی بدست آورده شود تا از آن بشکل واضح نمایندگی صورت گیرد.

میکانیزم های فعالیت

- اینکه میکانیزم های پذیرفته شده برای هماهنگی با دولت باید عملی گردند تا اینکه صداهای جامعه مدنی به حساب آیند.
- اینکه یک روند رسمی مشورتی باید قبل از تعدیل قانون انجو ها و تأیید آن توسط کابینه، تا قبل از اتمام سال 2019 روی دست گرفته شود.

مبارزه با فساد

- پذیرش مرکزیت مبارزه با فساد در آینده افغانستان.
- اینکه استراتژی عملی برای مبارزه با فساد روی دست گرفته شود. درین استراتژی باید معاشات مامورین دولتی در حد اکفا در نظر گرفته شود، همچنان روش جلوگیری از شامل شدن نمایندگان جامعه مدنی در کمپسیون مبارزه با فساد از بین برده شود و فرهنگ معافیت افراد و نهاد ها (بشمول انجو ها) در صورتیکه شواهد فساد وجود داشته باشد، از بین برده شود.

دسترسی به اطلاعات

- اینکه اطلاعات لازم باید به جامعه مدنی داده شود و توزیع اطلاعات نیز بهبود یابد، البته در مطابقت با قوانین مربوطه.

گزارشدهی

- ایجاد یک "مرکز واحد" برای جمع آوری گزارش های جامعه مدنی (و در نتیجه از بین بردن نیاز به گزارش های متفاوت در فارمت های مختلف) و بررسی شکایات آنان.

صلح

- تأکید بر اینکه گفتگو های صلح با طالبان باید بر اساس یک اجماع وسیع سیاسی و با شمولیت سایر اقشار جامعه از قبیل زنان و نمایندگان اقلیت ها صورت گیرد.
- اینکه صلح باید همراه باشد با تلاش ها و اصلاحات جدی، همراه با برنامه های همه شمول اقتصادی و اجتماعی.

شمولیت زنان

- کار بیشتری لازم است تا به نیازمندی های اجتماعی و اقتصادی زنان رسیدگی صورت گیرد. همچنان سطح خشونت علیه دختران و زنان یکی از بلندترین در جهان است.
- اقدامات محسوس تری نیاز است تا خشونت از بین برود و ناقضین بر اساس قانون جزایی و مواد قانون محو خشونت علیه زنان محاکمه گردند.

سطوح مساعدت بین المللی

- تعهد جامعه بین المللی مبنی بر فراهم 15.2 ملیار دالر برای اولویت های انکشافی افغانستان الی سال 2020 و ادامه ارائه کمک ها تا کاهش تدریجی کمک مالی به این کشور.

ارائه خدمات و مبارزه با فقر

- بهبود و تسریع خدمات اساسی در سرتاسر کشور با در نظر داشت نیازمندی های متنوع مردم بشمول زنان و معلولین.
- روی دست گرفتن بالفعل پروژه های بهبود حیات و دریافت راه های حل دراز مدت برای تقویه پایداری در مقابل شوک های اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی، بخصوص در سکتور زراعت.

انتخابات

13

7. شبکه جامعه مدنی و حقوق بشر (CSHRN)
8. گروه کاری مشترک جامعه مدنی (CS-JWG)
9. مرکز اجتماعی معلولین (CCD)
10. د قانون غوشتونکی (DQG)
11. تساوې برای صلح و دموکراسی (EPD)
12. دیدبان شفافیت افغانستان (IWA)
13. مجتمع صلاح
14. موسسه انکشافی سنایی (SDO)
15. اتحادیه همآهنگی جنوب غرب افغانستان و بلوچستان (SWABAC)
16. دفتر رابط
17. بنیاد انتخابات شفاف افغانستان (TEFA)
18. بنیاد تحقیق حقوقی زنان و اطفال (WCLRF)

ضمیمه 2. گزارش مشورت‌های جامعه مدنی ولایتی

مقدمه

در سال 2018، مؤسسه باگ و کمیته کاری جامعه مدنی از طرف چهار تمویل کننده بین‌المللی (اداره انکشافی بین‌المللی (دیفید)، نهاد آلمانی برای انکشافی بین‌المللی (GIZ)، آژانس همکاری انکشافی بین‌المللی سویدن (SIDA)، آژانس سوییسی برای انکشاف و همکاری (SDC)) دریافت نمود تا صدای جامعه مدنی را در بدو، جریان و بعد از کنفرانس ژنو درباره افغانستان بلند نمایند. به عنوان بخشی از آمادگی‌ها برای کنفرانس ژنو درباره افغانستان، موسسات تسهیل کننده ولایتی مشورت‌ها را در چارچوب مباحث گروهی با اعضای جامعه مدنی افغانستان در 34 ولایت کشور راه انداختند. هدف این مباحث دریافت آرای جامعه مدنی ولایتی در مورد مسایل مرتبط با انکشاف و غنای پیم‌های عمده دادخواهی جامعه مدنی در کنفرانس ژنو بود. در نتیجه، بین 15 و 29 اکتوبر 2018، هفت موسسه تسهیل کننده ولایتی مباحث گروهی را در 34 ولایت کشور راه اندازی نمودند و در مجموع نظرات و گفته‌های 917 تن (577 مرد و 340 زن) از فعالان جامعه مدنی را جمع‌آوری نمودند. اطلاعات جمع‌آوری شده از هر یک از این مباحث گروهی توسط باگ و کمیته کاری جامعه مدنی جمع‌آوری و تحلیل و تجزیه گردید تا از آن در کنفرانس ملی جامعه مدنی در کابل، همچنان برای شامل سازی در پیام‌های عمده دادخواهی جامعه مدنی در کنفرانس ژنو درباره افغانستان که در نوامبر 2018 برگزار گردید استفاده نماید. به عنوان بخشی از برنامه ریزی، طراحی و آمادگی برای فعالیت‌ها، کمیته کاری جامعه مدنی نحوه مشاورت ولایتی که قبل از کنفرانس بروکسل درباره افغانستان در سال 2016 را مرور نمود تا اصلاحات لازم در آن بیاورد. در نتیجه، کمیته کاری جامعه مدنی و سهامداران توانستند مشورت‌ها را در سطح وسیع‌تر (34 ولایت به جای 8 زون) انجام دهند، با همدیگر بر سر لیست دعوت شونده‌گان تبادل نظر نمودند و همچنان راه‌های تضمین اعتبار و نماینده بودن روند را با استفاده از اسناد و مثال‌های کاری به بحث گرفتند.

روش کار

در ماه سپتامبر 2018، مؤسسه باگ و کمیته کاری جامعه مدنی برای مشورت‌های ولایتی آمادگی گرفتند. توافق به عمل آمد که در روشنی نظرات در مورد کنفرانس بروکسل درباره افغانستان در سال 2016، آرای فعالان جامعه مدنی ولایتی نقش مهمی در فهم انکشاف در کشور دارد. ازین‌رو، اهمیت ویژه به این امر داده شد که جامعه مدنی ولایتی باید در روندی که منجر به برگزاری کنفرانس ژنو درباره افغانستان میشود گنجانده شود. برای رسیدگی به نیازهای جامعه مدنی در سطح ملی، باگ و کمیته کاری جامعه مدنی تصمیم گرفتند تا از روش یا متدولوژی سه مرحله برای تطبیق این پروژه استفاده نمایند.

مرحله 1، قبل از ارائه، این مرحله شامل انتخاب موسسات تسهیل‌گر ولایتی، تثبیت موثریت کافی این موسسات و دعوت از گروه‌ها و فعالان جامعه مدنی ولایتی می‌گردید. باگ و کمیته کاری جامعه مدنی موسسات تسهیل‌گر ولایتی را بر اساس تجارب شان در رهبری شبکه‌های جامعه مدنی افغانی انتخاب نمودند. تمام این سه موسسه منتخب، تسهیل‌گر از تعداد وسیعی از نهادهای جامعه مدنی ولایتی نمایندگی می‌کردند و در نتیجه با مشخصه‌های موثریت کافی باگ مطابقت داشتند. دعوت از اشتراک کنندگان ولایتی توسط موسسات تسهیل‌گر اداره می‌شد، اما کمیته کاری جامعه مدنی و باگ توافق نمودند که اشتراک کنندگان باید متشکل از بخش‌های ذیل باشند: 1) اشتراک کننده باید مدیر یا رئیس برنامه یا نهاد باشد و در صورتی که موسسه کوچک باشد، نماینده مناسب آن باید دعوت گردد. 2) از هر موسسه جامعه مدنی یک اشتراک کننده انتخاب گردد، 3) موسسات جامعه مدنی یا انجوها باید ثبت دولت باشند، در صورتی که ثبت نباشد، چنین موسسه‌ای را باید موسسه تسهیل‌گر یا یک انجوی مدعو نامزد کند، 4) تلاش باید صورت گیرد که لیست همه شمول باشد، یعنی از زنان، افراد جوان و معلولین باید نمایندگی کند. مامورین دولتی، پرسونل سکتور خصوصی، اعضای شورای ولایتی و رهبران احزاب سیاسی اهلیت حضور در مباحث را نخواهند داشت.

مرحله 2، عرضه، این مرحله شامل اجرای مباحث گروهی توسط تسهیلگران در 34 ولایت و بر اساس رهنمایی ها و هدایات مباحثی می گردد (به ضمیمه مراجعه کنید). هر یک از تسهیلگران مسئول بود تا محل امن، آرام و مناسب برای تشویق حضار و حفاظت از آنها دریافت نماید. در مجموع 917 تن فعالین جامعه مدنی اشتراک ورزیدند، که طیف وسیعی از موسسات (گروه های محلی، گروه های رهبری جوانان و زنان، موسسات جامعه مدنی و شبکه های جامعه مدنی) را نمایندگی می کردند. مبحث گروهی اجندای مفصلی را در پی داشت که در آن دو نظر سنجی، سه مبحث و انتخابات وجود داشتند تا دو نماینده جامعه مدنی برای کنفرانس ملی در کابل را تأیید نمایند (کاپی اجندا را میشود در ضمیمه دریافت). فقط یک موسسه تسهیلگر در ارزگان تصمیم گرفت تا دو مبحث راه بیاندازد - یک برای اشتراک کنندگان مرد و دیگری برای اشتراک کنندگان زن. جداسازی زنان و مردان ممکن است مشکل ساز باشد اما این امر کمک نمود تا زنان و مردان بدون ترس از انتقاد یا انتقام نظرات خود را ابراز بدارند. بر علاوه، این باعث افزایش حضور زنان و مردان گردید و در نتیجه نیازمندی های جامعه مدنی درین ولایت مشخص تر گردیدند.

نظر سنجی اول از حضار پرسید تا با بلند نمود دست نشان دهند آیا کار شان در بدو کنفرانس بروکسل درباره افغانستان آسان تر یا سخت تر شده است. نظر سنجی دوم از اشتراک کنندگان پرسید تا با بلند نمودن دست های شان نشان دهند کدام یک از مسایل ذیل بیشترین تاثیر را بر کار شان داشته است: "نبود تمویل"، "امنیت"، "فرار کارمندان از کار یا کشور، آگاهی پائین در مورد اهمیت جامعه مدنی"، یا "عوامل دیگر". اکثر روز البته به بحث روی سه سوال گذشت: (1) وضعیت انکشافی و بشری در ولایت شما چگونه است؟ (2) کدام سه تغییر برای برنامه های انکشافی جهت بهبود زندگی در ولایت شما ضروری اند؟ و (3) آیا اشتراک کنندگان میخواهند تجاربیاتی را که نشانگر تاثیرگذاری و موفقیت آنها در قبال مشکلات باشند، شریک سازند؟

در مرحله نهایی مباحث گروهی، اشتراک کنندگان دو نماینده (یک زن و یک مرد) را برای اشتراک در کنفرانس جامعه مدنی ملی در کابل بتاريخ 11 و 12 نوامبر 2018 تعیین نمودند. برای تضمین انتخابات آزاد و عادلانه، اشتراک کنندگان از طرز العملی که قبل توسط باگ و کمیته کاری جامعه مدنی تعیین گردیده بود استفاده نمودند. همه اشتراک کنندگان حق داشتند خود و یا کسی دیگری را نامزد نمایند و تسهیلگر وظیفه داشت آن را روی چارتی بنویسد. نحوه رأی گیری محرمانه بود. آرای سپس توسط تسهیلگر حساب می گردید و نتیجه به گروه ارائه میشد. در بعضی از مباحث گروه کانون، کاندیداها سه دقیقه وقت داشتند تا با گروه صحبت کنند و مزیت های خود را تبلیغ نمایند. در بعضی از دیگر مباحث، دو یا سه دور رأی گیری صورت می گرفت، و در هر دور کاندیداها که کمترین آرا را داشتند حفظ میشدند. در نتیجه دو کاندیدی برتر گزینش میشدند. نتیجتاً، 68 نماینده ولایتی تعیین گردیدند تا در کنفرانس ملی اشتراک ورزند و نظرات و صداهای همکاران و محلات خود را بیان دارند.

مرحله 3، تحلیل و تجزیه و نتایج، این بخش شامل ترجمه یافته های گروه مباحثی توسط موسسات تسهیلگر ولایتی و ارائه یک گزارش از هر ولایت به باگ بود. باگ سپس این گزارشات را تحلیل و تجزیه نمود، اطلاعات کمی و کیفی آن را از هم تفکیک نموده، نکات اساسی را به کمیته کاری جامعه مدنی، قبل از برگزاری کنفرانس ملی جامعه مدنی در کابل فرستاد. هر یک از گزارشات مباحث گروهی به هشت گزارش منطقوی تقسیم بندی گردید و یک خلص ملی برای مطالعه در راستای آمادگی ها برای کنفرانس ژنو درباره افغانستان بوجود آمد. یافته ها برای افزایش جزئیات و اطلاعات دست اول به موقف نامه جامعه مدنی، بیانیته کنفرانس ژنو درباره افغانستان و تعداد از ابلاغیه های رسانه ای استفاده گردیدند.

محدودیت ها

محدودیت های نظر سنجی ها و سوالات که در بالا مطرح گردید در جریان مرحله تحلیل و تجزیه و گزارشدهی مشاهده گردیدند. بعضی از آمار های ولایتی نشانگر روال نامنظم بود که در نتیجه تحلیلگران ارزیابی نمودند که اشتراک کنندگان سوال ها درست فهمیده بودند یا تسهیلگران در توضیح بعضی از مفاهیم مشکلاتی داشته اند. بطور مثال، در یکی از مناطقی که ناامنی اش شهره است، یکی از اشتراک کنندگان مبحث گروهی گفته بود ناامنی هیچ تاثیری روی کارش نداشته، در حالیکه بعداً و در جریان همان جلسه، بر عکس مسئله را پذیرفته بود. خوانندگان همچنان عدم توازن هایی را در جزئیات گزارشات منطقوی و شواهد عینی ارائه شده توسط گروه های مبحث دیده اند. در کمپاین های اینچنینی در آینده، بهتر است مباحث گروهی جلسات آموزشی در مورد تسهیل و نحوه جمع آوری اطلاعات توسط موسسات تسهیلگر ولایتی را در نظر گیرد.

مروری بر یافته ها

بصورت کُل، مشاورت های 34 ولایت نشانگر آن است که افغانستان ملتیست در پی شگوفایی البته رو در رو با مسایل نهایت بزرگ. دیده شد که در سرتاسر کشور، ناامنی بیشترین تاثیر بر کار جامعه مدنی داشته است، در حالیکه نبود تمویل در جایگاه دوم قرار داشته و در بعضی از ولایات حتی اول. مثال های متعددی وجود داشته که جامعه مدنی داوطلبانه مردم را از نزاع های بی وقفه حفاظت نموده، برای حقوق بشری آنان دادخواهی نموده است. حد اقل در یک یا دو ولایت، تاثیر عدم آگاهی مردم در مورد نقش جامعه مدنی بعنوان عاملی در جلوگیری ازین فعالیت ها عنوان گردید و در ولایات بغلان و تخار این مسئله مساوی با تاثیر منفی ناامنی گزارش شد.

فساد و ناامنی در سطوح محلی، ولایتی و ملی مسایلی اصلی فراراه شگوفایی افغانستان قلمداد شدند زیرا آنها باعث کاهش موثریت برنامه های انکشافی و بشری می گردند. معارف (بشمول تحصیلات عالی) و خدمات صحتی ضعیف هستند و در جاهایی که هستند دارای کیفیت پائین بوده و بسیاری از مردم نمیتوانند به آن دسترسی داشته باشند. دلایلی محدود بودن دسترسی متعدد اند بشمول محدودیت های جنسیتی و نابرابری، کارمندان دارای کیفیت پائین و زیربنای ضعیف. در اکثریت ولایات، تقاضای بیشتر برای جدیدسازی زیربنا بخاطر ایجاد ارتباط میان مردم و دسترسی آسانتر به فرصت های اجتماعی اقتصادی وجود داشت. وضعیت خراب سرک ها و نظام آبرسانی، همچنان نبود بند های معیاری آب بعنوان عوامل کاهش دسترسی مردم به غذا و وضعیت ابتر زراعت اعلام گردیدند. در بیشتر از 50 درصد از مباحثی، زراعت بعنوان وسیله اولیه امرار معاش در افغانستان یاد شد که البته با کمبودات زیادی مواجه است.

در بسیاری از مناطق افغانستان، تعداد زیادی از افراد بیجاشده داخلی وجود دارند که تقریباً هیچ نوع دسترسی به فرصت های کاری ندارند و در نتیجه فقر افزایش پیدا می کند. در نتیجه همه این مشکلات گسترده، موسسات جامعه مدنی مشکلاتی را در زمینه هماهنگی و تنظیم فعالیت ها در راستای حمایت مردمان محل تجربه می کنند. اشتراک کنندگان در مناطق غربی کشور علاوه نمودند که بدلیل مشکلات موجود آنها نمیتوانند اهداف انکشافی پایدار را بشکل درست آن تطبیق نمایند.

اشتراک کنندگان فکر می کردند زندگی شهروندان را میشود به سه شکل بهبود داد، یعنی سرمایه گذاری، اصلاح و دادخواهی. سرمایه گذاری در زیربنا، زراعت و برنامه های کارایی باعث بهبود زندگی محلی و اقتصاد خواهد شد. در قدم اول آنها ساخت سرک ها، بند ها، نظام آبیاری و افزایش ارتباطات انسانی از طریق شبکه های برق و فراهمی اینترنت را نیازمندی های اولیه زیربنایی عنوان کردند. در قدم دوم، آنها گفتند که سرمایه گذاری در زراعت، با فراهمی ابزار، آموزش و کمک های دولتی باعث خواهد شد تا این سکتور بتواند با وضعیت پیش آمده خشکسالی مبارزه کند و در سطح منطقه رقابت نماید. و سوم، آنها خاطر نشان ساختند که سرمایه گذاری در برنامه های غیر رسمی تعلیمی در سطح ملی برای بزرگسالان، دسترسی بیشتر به توانمندی های مسلکی پیدا خواهد شد و فرصت های کارایی در سطح محلی نیز افزایش خواهد یافت.

اصلاح سکتور تعلیمی از طریق نصاب بازبینی شده، فراهمی آموزش معلمین که منجر به دریافت اسناد رسمی شود و دسترسی بیشتر به تحصیلات عالی باعث خواهند تا نسل های آینده شهروندان غنامند گردد. اصلاحات در خدمات صحتی میتواند خدمات موجود را بهبود دهد، چون ازین طریق میشود تضمین کرد سایر داکتران از اسناد مسلکی بهره مند خواهند گردید. اصلاحات میتوانند از طریق دادخواهی جامعه مدنی از دولت و تمویل کنندگان بین المللی نیز ریشه گیرد، اما چنین یک اقدامی نیازمند هماهنگی بیشتر میان فعالین جامعه مدنی است.

دادخواهی قوی باید صورت گیرد تا دولت در مقابل خواست های مطرح شده از سایر ولایات عکس العمل نشان دهد. اشتراک کنندگان همچنان خواستار تماس های بیشتر میان مردمان، نهاد های جامعه مدنی و دولت محلی گردیدند تا اعتماد افزایش یابد و صلح ریشه دار گردد. اشتراک کنندگان دادخواهی را وسیله ای برای تقویه مردمان محلی اعلام نمودند چون آنها ازین طریق در برنامه ها نظرات خود را خواهند داد، به اطلاعات دسترسی پیدا خواهند کرد و با استفاده از آزادی بیان دولت و فعالین جامعه مدنی را پاسخگو خواهند گرفت.

با وصف چالش های موجود، اشتراک کنندگان حس می کردند در بعضی از ساحات موفق بوده اند. بخصوص، تعداد زیادی از اشتراک کنندگان کار خود در مورد فراهمی معارف به دختران و زنان جوان را موفقیت آمیز توصیف نمودند که در بسیاری از موارد در نتیجه تلاش های جدی میانجیگرانه با فامیل ها، بزرگان محلی و حتی در یک مورد با طالبان ممکن گردید. جامعه مدنی نقش های مهمی در حل منازعات میان بیجاشدگان داخلی و مردمان محل، در پاسخدهی به حالت اضطراری بشری و در آشنا ساختن مردمان محلی با نقش دولت و مسئولین محلی جهت ایجاد اعتماد انجام داده است. فعالین از سراسر افغانستان تلاش ورزیدند تا فرصت هایی را برای گروه های آسیب پذیر در محلات مختلف فراهم آورند. از ورزش های ابتکاری تا فعالیت های تفریحی برای افراد معتاد به مواد مخدر تا تشویق کتابخانه ها و تاثیر های جوانان، موسسات جامعه مدنی خدمات ارزشمندی به مردمان محلی ارائه نموده اند.

یافته های منطقه ای

1. جنوب (هلمند، کندهار، ارزگان، زابل)

خلاص

105 تن (74 مرد، 31 زن) در چهار مبحث گروهی مناطق جنوبی اشتراک ورزیدند. اشتراک کنندگان مجموعاً ناامنی (90 درصد) و نبود تمویل (87 درصد) را مسایل اصلی فراراه فعالیت های موسسات جامعه مدنی قلمداد نمودند. آگاهی پائین در مورد نقش جامعه مدنی (74 درصد) سوالاتی را در مورد اینکه موسسات جامعه مدنی چگونه میتوانند اعتبار خود را حفظ کند بوجود آورد، در عین حال، نگهداری کدر (30 درصد) ممکن است نشانگر ظرفیت تاب آوری موسسات جامعه مدنی باشد. مسایل دیگر در قبال کار موسسات جامعه مدنی عبارت بودند از "نبود حمایت از موسسات جامعه مدنی - هلمند"، "تهدیدات به سنت ها - ارزگان"، و "کاهش ظرفیت - زابل".

انکشاف و وضعیت بشری در منطقه

ناامنی و فساد "گسترده" به عنوان مسایل عمده فراراه ارائه خدمات عمومی و زیربنا در منطقه عنوان شدند. همه ولایات نبود معارف، کارایی و خدمات صحتی را نتیجه ناامنی عنوان کردند و خواستار تطبیق روش هایی شدند که در نتیجه دولت

مرکزی و محلی حسابگو گردند. زابل و هلمند نظام غیرموثر صحنی را خطر بشری عنوان نمودند زیرا تعداد اندکی از مراکز صحنی که درین ولایات وجود دارند از نبود امکانات (نبود ادویه)، کمبود کدر (ناکافی برای یک ولسوالی) و غیرموثر (یا داکتران زنان وجود دارند و یا داکتران غیرمغرب هستند) رنج می برند.

نظام‌های ضعیف معارف و نبود میکانیزم‌های نظارتی و مقررات دولتی مشکل دیگر جنوب است. اجماع عمومی وجود دارد که این امر بدلیل موجود فساد در رده‌های دولتی است. در نتیجه، مردم نگران هستند که نسل‌های آینده در مورد حقوق خود آگاهی نخواهند داشت و رأی نیز داده نخواهند توانست. همه ولایات معیار نامناسب معارف را به نصاب نامتناسب، محدودیت دسترسی به اساتید و برنامه ریزی ضعیف پروژه نسبت دادند. بسیاری از مکاتب عمدتاً در مراکز شهری بنا میشوند و در نتیجه مناطق دهاتی و قریه جات نادیده گرفته میشوند. سنت‌ها نقش قوی در ایجاد تصورات منفی در مورد معارف داشته‌اند. بعضی از اشتراک کنندگان از نیاز به تفوق بر خرافات و سنت‌ها از طریق معارف غیر رسمی و کمپاین‌های حساسیت‌زدایی برای بزرگسالان حرف زدند. میزان بالای فقر و نبود میکانیزم‌های دولتی برای بهبود وضعیت کاریابی نیز به بدتر شدن مسائل مرتبط با معارف ربط داده شد. زراعت وسیله عمده امرار معاش برای مردمان جنوب است و اکثر ولایات با این وضعیت راضی بودند. تنها هلمند از ضعف‌هایی در زمینه زراعت شاکی بود و از دولت خواست تا پروژه‌هایی را برای بهبود کاریابی و سواد درین سکتور در اولویت قرار دهد.

اولویت‌های عمده منطقه

- اصلاح امنیت ملی، حمایت از تلاش‌های ایجاد صلح در سطح محلی و ملی
- اصلاح نظام معارف - حسابه قرار دادن حکومت ملی و محلی در راستای فراهمی دسترسی به معارف در سطح ولسوالی.
ارائه معارف غیر رسمی (سواد آموزشی، آموزش سواد) و آگاهی فرهنگی به بزرگسالان. روی دست گرفتن رویکرد اساسی به ایجاد برنامه‌های معارف محلی.

- تضمین اصلاحات در تشکیلات دولتی برای مبارزه با فساد. میکانیزم‌های جدید برای اداره، تفتیش و تطبیق پالیسی نیاز است.

- تقویه برنامه‌های محلی در راستای تقویه تساوی جنسیتی و تلاش برای از بین بردن موانع مذهبی و فرهنگی در مقابل حقوق زنان.

- تقویه برنامه‌های انکشافی محلی تا آنها از اختیارات و صلاحیت‌های بیشتری برخوردار گردند.

مثال‌هایی از موفقیت در مقابل مشکلات (3)

مبحث گروهی در هلمند افزایش در تعداد جوانان اشتراک‌کننده در برنامه‌های انکشاف محلی و اعتماد ادارات جامعه مدنی در گرفتن تماس با تصمیم‌گیران در سطح محل و دولت ملی جهت لابی‌گری در کمپاین‌های آنان خبر داد. در ارزگان، معرفی منشور شهروندان و برنامه‌های جوانان باعث افزایش اعتبار محلی دولت وحدت ملی گردیده است. برنامه‌های سوادآموزی جدید (معارف غیر رسمی) و اشتراک وسیع‌تر زنان در دوایر سیاسی، فرهنگی و اجتماعی امیدواری‌هایی را برای ایجاد یک قرارداد اجتماعی و اعتماد بر دولت فراهم نموده‌اند. و در زابل، مبحث گروهی متذکر شد که هماهنگی بیشتر میان ادارات جامعه مدنی و انجوها محلی باعث شده است تا آنها برنامه‌های قوی‌تری را عرضه کنند، ظرفیت‌ها را بوجود آورند و تاثیر مثبت بر اجتماعات باقی بگذارند. در نتیجه، موسسات جامعه مدنی اعتماد بیشتر در زمینه تماس با تمویل‌کنندگان و مسئول دانستن مقامات در قبال اعمال‌شان حس می‌کنند.

2. جنوب شرق

(خوست، پکتیا، پکتیکا)

خلاص

94 تن (59 مرد و 35 زن) در سه مبحث گروهی در حوزه جنوب شرق اشتراک ورزیدند. مجموعاً اشتراک‌کنندگان این منطقه نامنی (88 درصد)، نبود تمویل (71 درصد) و فرار کدر (61 درصد) را از جمله مسائل اصلی در برابر فعالیت‌های ادارات جامعه مدنی عنوان نمودند. آگاهی‌پائین از ارزش جامعه مدنی (37 درصد) سوالاتی را در مورد اینکه ادارات جامعه مدنی چگونه بتواند در میان مردم اعتبار خود را حفظ کند ایجاد نمود.

همه اشتراک‌کنندگان زن در خوست از آنچه "استخدام سیاسی" توسط حکومت محلی عنوان کرد معترض بودند. آنها مدعی بودند که چوکی‌هایی که باید زنان به آن تکیه بزنند، بدلیل وجود نفوذ سیاسی در روند‌های استخدام به مردان تعلق گرفته‌اند. همین گروه همچنان ادعا نمود که پروژه‌های محلی بدلیل عدم شمولیت موسسات جامعه مدنی در تفتیش‌های اجتماعی آغشته با فساد شده‌اند. در پکتیا، اشتراک‌کنندگان احساس بهتری در مورد فعالیت‌های پیگیرانه قابل اجرا داشتند و خواهان میکانیزم پیگیری و یک گزارش ولایتی در سال 2019، در کنار مشورت‌های دیگر شدند.

انکشاف و وضعیت بشری در منطقه

همه مباحث‌کنان در جنوب شرق کشور، ناامنی و فساد را مشکلات اساسی این مناطق عنوان نمودند. فقط پکتیکا بهبودی را در بعضی ازین ساحات متذکر شد، آن هم بدلیل حضور بیشتر دولتی، اما ادعا گردید که اکثر این ولایت تحت تاثیر "عناصر ضد حکومتی" است.

بیکاری و نظام ضعیف تعلیمی در نتیجه عدم فعالیت حکومتی گسترده هستند که باعث افزایش سطح بالای فقر در طول این مناطق گردیده است. همه ولایات در جنوب شرق شاکی از عدم وجود نظارت و مقررات دولتی در بخش معارف هستند. اجماع

عمومی وجود داشت که این امر بدلیل وجود فساد در همه رده های حکومتی بوده، و با وضعیت بیکاری و نابرابری جنسیتی مرتبط است. با این حال، در پکتیا استخدام زنان در شغل دایی گی 20 درصد افزایش یافته و معارف دختران نیز 5 درصد بالا رفته است. در خوست، "سکتور خصوصی" یا برنامه های "اشتغال زایی" بهتر از برنامه های دولتی ارزیابی شدند زیرا در آنها زنان با مشاغل معاش زایی چون خیاطی آشنایی پیدا می کنند. زراعت بعنوان شغل اساسی نیز با چالش هایی مواجهه زیرا بدلیل کاهش درختان، امکان دسترسی به مواد خشک میوه جات و تخم های اصلاح شده کاهش یافته است. اشتراک کنندگان باور داشتند دسترسی ضعیف به ماشین آلات (مانند آسیاب) باعث گردیده تا تعداد زیادی از مواد (سیب، غله جات و غیره) به قیمت پائین تر صادر گردند. در عین حال، ابتکارات انکشافی انسانی و انکشافی بدلیل فراگیر بودن فساد در دواير دولتی غیر موثر میباشد، چه در سطح محلی و یا ملی. اثبات این ادعا را میشود با مشاهده تعیینات های سیاسی و سوء مدیریت بودیجه دولتی یافت. مسئولین ولایتی بعنوان عوامل دخیل در سوء استفاده از سرمایه ملی شناخته میشوند. در نتیجه، اشتراک کنندگان غفلت دولت در مقابل جوامع آسیب پذیر و بیجاشدگان داخلی را متذکر شدند. خوست بخصوص در مورد وضعیت بیجاشدگان داخلی نگران است زیرا قبل از آمدن زمستان دولت (محلی و ملی) هیچ پلانی برای رسیدگی به این مسئله ندارد و موسسات بین المللی به "مهاجرین آمده از پاکستان" ترجیح قایل اند. خوست و پکتیا هر دو در مورد نظام های ناموثر صحتی درین ولایات شاکی هستند، بخصوص در پکتیا این مسئله جدی تر است زیرا تعداد بیجاشدگان داخلی در آنجا خیلی بالا میباشد. تعداد مراکز صحتی اندک اند و در جاهایی که وجود هم دارند از کیفیت پائین رنج می برند. مشکل دسترسی نداشتن مردم به برق نیز درین مباحث مطرح گردید.

از طرف مثبت خوست بعنوان ولایتی که کمترین آسیب پذیری را در جنوب شرق نشان میدهد معرفی شد هر چند در این ولایت مشکلاتی در زمینه معارف، صحت عامه و امرار معاش وجود دارد، البته پیشرفت هایی درین ولایت در زمینه های سرک سازی، ساختمان سازی و صحت عامه (افزایش داکتران) دیده شده است. اشتراک کنندگان در پکتیا میگویند که خدمات صحتی آنان 70 درصد افزایش داشته است و زراعت 50 درصد در جریان 5 سال گذشته بهتر شده است. با این حال، وضعیت خدمات صحتی دهاتی ضعیف توصیف گردید.

اولویت های عمده منطقی

- زیربنا: ایجاد یک شبکه برقی ملی و جنراتور های محلی برای خانواده های آسیب پذیر. این تنها خانواده های ثروتمند هستند که از طریق جنراتور برق بدست می آورند و خانواده های آسیب پذیر در تاریکی بسر می برند. باید در اطراف مراکز خدمات اجتماعی (از قبیل کلینیک ها، مکاتب و بازارها) سرک ها ساخته شوند. بندها و مخزن های آبی باید بازسازی گردند (در خوست داومانده، مز غوره و توری اوبه). یک برنامه ملی برای "شهر های مسکونی" باید ایجاد گردد.

- زراعت: باید برنامه های آموزشی مسلکی اصلاح شوند تا آنها به مسئله نبود آموزش تخنیکی، تخم دارای کیفیت پائین و کود رسیدگی بتوانند. کمک های دولتی باید برای حمایت از کارایی و برنامه های زراعتی تدارک داده شود.

- بیکاری: استخدام ها در سکتور دولتی و انجوها باید بر اساس شایسته سالاری انجام شود.

- صحت: سکتور صحتی باید اصلاح گردد - باید تضمین گردد که نظام های صحتی مطابق با معیار های ملی هستند و کارمندان صحتی مجرب و آموزش دیده میباشند.

- دسترسی به عدالت: کمپاین های دسترسی به اطلاعات برای حقوق مدنی، قوانین و یک قرارداد اجتماعی باید ایجاد گردند. حق آزادی بیان باید گسترش داده شود.

- معارف: بورسیه ها و برنامه های تحصیلی باید برای افراد جوان معرفی گردند و برنامه های آموزش باید تقویه گردند، همچنان تعلیمات غیر رسمی و سواد آموزی باید افزایش پیدا کنند.

مثال های موفقیت در راه مقابله مشکلات

عام ترین مثال های موفقیت در مقابل مشکلات در ساحه معارف دیده شد. در همه سه میحث، مثال هایی از حمایت دختران و زنان جوان داده شد که قبلا بدلیل تعصب علیه زنان و وجود اندیشه های محافظه کارانه دسترسی به معارف و امرار معاش نداشتند. جامعه مدنی و رهبری مذهبی نقش عمده ای بازی نمودند تا تصمیم گیران را قایل نمایند یک حالت تفاهمی برای حفاظت از حقوق زنان در زمینه معارف و امرار معاش بوجود آید.

در پکتیا، نامنی باعث افزایش مشکلاتی ناشی از اندیشه های محافظه کارانه میشود. چنانچه یکی از اشتراک کنندگان اظهار داشت، "در ولسوالی ما (زرمات) یک انجوی بین المللی مکتبی ساخت که در آن دختران و پسران ما باهم درس میخواندند. بعد از چند سال طالبان ازین مسئله آگاهی شدند و مخالفت خود را با مکتب رفتن دختران جوان اعلام نمودند. برای اینکه به مکتب رفته بتوانند، دختران لباس بچه گانه پوشیدند. بعد از چند ماه، در هماهنگی و تفاهم با اجتماع ما، ما صنوف جداگانه برای دختران در خانه خود ساختیم، تا آنها را از تهدیدات طالبان در امان داشته باشیم."

میحث گروهی خوست چندین روایت در مورد معارف، حقوق جنسیتی و توزیع زمین را نقل کردند. یکی از اشتراک کنندگان در مورد نقش جامعه مدنی در راستای مبارزه با تصورات منفی در مورد معارف زنان صحبت کرد و گفت، "یک رهبر قبیله ای از ولسوالی گربز خوست زمینی را مردم محل داد تا با پول او مکتب اعمار نمایند. البته بعد از ساختن مکتب، او حاضر نبود دختر خود را اجازه دهد مکتب برود. دختر او خیلی علاقه مند به درس بود و ازینرو به موسسه ملی آرمان مراجعه نمود و خواستار کمک درین زمینه گردید. رئیس موسسه با پدر او به تماس شد و بعد از چندین ملاقات توانست او را قایل کند دخترش را به مکتب بفرستد. این دختر موفق شد. رهبر قومی دخترش را اجازه داد تا درس بخواند و به مکتب برود."

در پکتیکا، جامعه مدنی نقش فعالی در بهبود وضعیت مردمان بیجاشده داخلی و مهاجرین از طریق ابتکاراتی چون جمع آوری اعانه، هماهنگی نمودن بانک های خون و مدیریت مسکن ایفا می کند. مهاجرین از وزیرستان شمالی با حمایت از مجمع نهاد های جامعه مدنی از برمال، گومال، ارگان و گیان که بعنوان میانجی عمل می کنند زندگی می کنند.

3. شمال

(فاریاب، جوزجان، سمنگان، سرپل، بلخ)

خلاص

150 تن (99 مرد، 51 زن) در پنج مبحث گروهی مناطق شمالی اشتراک نمودند. همه این مباحث اطلاعات کیفی ارائه نکردند، اما از اطلاعات اولیه بدست آمده، میشود فهمید که ناامنی بزرگترین نگرانی اشتراک کنندگان بود. نبود تمویل، عدم آگاهی مردم از نقش جامعه مدنی و فرار کدر نیز از جمله مشکلات عمده گزارش شده توسط حضار بود. از جمله مشکلات دیگر فراراه نهاد های جامعه مدنی در شمال همانا نبود فعالیت ها و تمویل ابتکارات فرهنگی و زیست محیطی بود. همچنان ظرفیت و هماهنگی ضعیف میان نهاد های جامعه مدنی ولایتی نیز درین زمینه حیاتی توصیف گردید.

انکشاف و وضعیت بشری درین منطقه

اکثر ولایات شمال، ناامنی و فساد را سبب اصلی خدمات ضعیف اجتماعی (صحت و معارف) قلمداد می کنند. دلایل این امر از کمیت های ناموثر و غیرفعال صلح، سطح در حال افزایش فقر نشأت گرفته از گسترش بیکاری و تغییر اقلیم، همچنان حکومتداری ضعیف ذکر شدند.

مبحث های گروهی توافق نمودند که حالت خراب صحتی و نظام تعلیمی باعث افزایش مشکلات می گردد. یک نگرانی اصلی، بخصوص در ولسوالی های دوردست و مناطق روستایی، نبود زیربنایی چون مکاتب و کلینیک ها گزارش شده است. پدیده عامل دیگر درین زمینه نبود امکانات، کتاب های درسی، وسایل صحتی و از همه مهمتر منابع انسانی لازم برای ارائه خدمات (کارمندان صحتی و معلمین) است. در مزار بطور مثال، فقط یک شفاخانه چشم وجود دارد که خود از منابع ناکافی رنج می برد. در جبهه وسیعتر انکشافی، تطبیق برنامه های امرار معاش که به اهداف پایدار انکشافی حسابگو باشند کند هستند. در سمنگان، برنامه های توسعه تقریباً وجود ندارد و در فاریاب، 90 درصد از پیشرفت زراعتی بدلیل خشکسالی و نظام خراب آبرسانی به عقب برگشته است. نبود هماهنگی میان دولت، نهاد های جامعه مدنی و انجوا های بین المللی بدان معناست که مسایل حل نمی گردند و تلاش ها برای از بین بردن مشکلات مردم با کندی فراوان مواجه است.

اولویت های اصلی منطقوی

- حکومت وحدت ملی و ادارات محلی باید روی جذب سرمایه گذاران داخلی و خارجی برای پروژه های ولایتی تمرکز کنند. (اتکای کمتر بر کمک های بین المللی و توجه بیشتر ب سرمایه گذاری).
- حکومت وحدت ملی و تمویل کنندگان باید روی اصلاحات نظام تعلیمی توجه مبذول دارند.
- سرمایه گذاری را بر انکشاف زیربنا بشمول ساختمان بندها و نظام های آبرسانی و عرضه آموزش های انجینیبری و نگهداری توسط کارمندان محلی متوجه سازند.
- هماهنگی و همکاری میان نهاد های جامعه مدنی و حکومت محلی باید افزایش یابد.
- توجه بیشتر بر اصلاح زراعتی جهت بهبود امرار معاش ولایتی باید صورت گیرد. این شامل آموزش مردمان محل در زمینه مدیریت و نگهداری آب، همچنان فراهمی ابزار و وسایل (تراکتور و غیره) برای حمایت از توسعه فصل می گردد.

مثال هایی از موفقیت در مقابل مشکلات

در جوزجان، دستاورده عمده جامعه مدنی هماهنگی بیشتر و تقویه اجتماعی اقتصادی مردمان محل قلمداد شد. در سال 2018، شبکه نهاد جامعه مدنی تشکیل گردید تا فعالیت های جامعه مدنی هماهنگی گردند و شکل منظم به خود بگیرند. درین زمینه یک مرکز تقویه جوانان نیز ساخته شد، با هدف اصلی افزایش کار برای جوانان. همچنان پروژه های دیگری برای از بین بردن کار اطفال و تقویه زنان از طریق فعالیت های درآمدزا نیز بوجود آمدند. این باعث افزایش درآمد های خانواده ها و امکان دسترسی اطفال به معارف گردید.

در بلخ، با وصف وجود کلیشه های جنسیتی تعداد مکاتب افزایش یافته است و دختران و زنان بیشتری به مکتب می روند. در سمنگان شبکه برق خیلی از دهات را دربر گرفته است و این باعث ایجاد رابطه مثبت و همکاری میان مردمان، جامعه مدنی و فراهم کننده برق گردیده است.

در سرپل نیز نقش جامعه مدنی بهبود یافته است زیرا آنها در زمینه انتقال توجه به خشونت فیزیکی علیه زنان و مراکز نگهداری افراد معلول در سراسر ولایت با گروه های رسانه ای همکاری داشته اند.

4. شمال شرق (بدخشان، بغلان، کندز، تخار)

خلاص

113 تن (59 مرد، 54 زن) در چهار مبحث گروه کانون در منطقه شمال شرقی اشتراک ورزیدند. بزرگترین چالش هایی که اشتراک کنندگان متذکر شدند عبارت بودند از نبود تمویل (73 درصد) که در نتیجه آن کارمندان جامعه مدنی کمتر از اوسط ملی معاش می گیرند و قراردادهای کوتاه مدت امضاء میکنند که در نتیجه فرار کدر خود چالش دیگر است. 65 درصد از اشتراک کنندگان میگویند ناامنی باعث مشکلات وسیعی گردیده است بشمول سرمایه گذاری در حالش کاهش داخلی و خارجی در منطقه، فعالیت های رو به نزول انجوا های بین المللی، و افزایش استخدام جوانان در گروه های افراطی مسلح. نبود امکانات معارف ابتدایی و آموزش و منابع غیرمعیاری باعث گردیده است که معلمین و نصاب ضعیف فراگیر شوند اما معارف ثانوی بالاخص در بغلان بهبود دیده است. 55 درصد گروه میگویند آگاهی پائین در مورد نقش جامعه مدنی چالشی است چون موسسات جامعه مدنی نمیتوانند فاصله میان دولت و مردم را پُر سازند. دولت ظاهراً تعهد کمی به فعالیت های مبارزه با فساد دارد و کمیت های صلح ولایتی در زمینه رهبری مذاکرات ها غیرموثر پنداشته میشوند.

انکشاف و وضعیت بشری در منطقه

توافق وجود داشت که زراعت صنعت پیشتاز شمال شرق جهت امرار معاش است و اشتراک کنندگان باور داشتند که انکشاف زراعتی هنوز صورت نگرفته است. نظام ضعیف مدیریت و توزیع آب، نظام ناموثر آبرسانی و زیربنای ولایتی بر توانایی جوامع در تولید اجناس برای توزیع در بازار اثرگذار بوده است.

اشتراک کنندگان نگرانی های شان در مورد وضعیت صحت، معارف و زیربنای ولایتی ابراز داشتند و خاطر نشان ساختند که شفافیت کافی در حکومتداری محلی وجود ندارد. انجو های بین المللی بدلیل ناامنی کار های شان را متوقف ساخته است که در نتیجه تسهیلات صحتی در ولسوالی ها و مناطق دوردست کاهش یافته است و درین زمینه دولت نیز توجه ندارد.

اولویت های اصلی منطوقی

- تمرکز بیشتر بر اصلاحات زراعتی جهت امرار معاش ولایتی. این شامل آموزش مردمان محل در زمینه مدیریت و نگهداری آب، فراهمی ابزار و وسایل در راستای حمایت از توسعه فصل میباشد.

- حکومت وحدت ملی و تمویل کنندگان باید بر منابع انسانی، زیربناها و معارف سرمایه گذاری کنند که این امر باعث از بین بردن کلیشه های جنسیتی و تقویت وحدت ملی خواهد شد.

- حکومت وحدت ملی و مردمان محلی باید راه های بهبود امنیت ولایتی و مصالحه را جستجو کنند.

- ادارات جامعه مدنی محلی باید سهم بیش تری در برنامه ها و روندهای انکشافی داشته باشند.

- برنامه های زیربنایی را باید طوری قانونمند ساخت که باعث ایجاد توازن میان برنامه های اجتماعی و اقتصادی گردند و بتوانند در زمینه مبارزه با فعالیت های غیرقانونی و مفسدانه از قبیل استخدام غیرقانونی معادن گردد. (در کندز، رواج شده است که زمین های زراعتی را برای پروژه های مسکونی استفاده می کنند که این امر باعث افزایش بیکاری بیشتر می گردد).

مثال هایی از موفقیت در مقابل مشکلات

در تخار دیده شده است که برنامه دولت "میثاق شهروند" باید افزایش کارایی برای جوانان گردیده است. برنامه های سواد آموزی نیز باعث افزایش آگاهی در مورد مسایل مشترک مردم و جامعه مدنی بخصوص در زمینه های کارایی، سیاست، فرهنگ و زندگی اجتماعی گردیده است.

در کندز، برنامه کاروبار کوچک باعث افزایش مهارت های زنان شده است و این ابزار به ثبات مالی و استقلالیت آنها منجر شده است.

در بغلان، اشتراک کنندگان میگویند که برنامه میثاق شهروند باعث افزایش کار در میان جوانان شده است و فعالیت های محلی در راستای صلح بمعنای کاهش جنگ و ناامنی درین ولایت گردیده است.

در بدخشان، مبحث گروهی میگوید که برنامه های چون "روال باز" و "موسسه خیریه سعادت" برنامه هایی را برای تقویه جوانان و زنان از طریق آموزش مهارت ها و فراهمی استقلال مالی بنا نموده است. ایجاد "کاروان صلح" تلاشست در زمینه ایجاد صلح و میانجیگری میان قدرتمندان محلی.

4. غرب (بادغیس، غور، نیمروز، فراه، هرات)

خلاص

164 تن (94 مرد، 70 زن) در پنج مبحث گروه کانون از مناطق غربی کشور اشتراک ورزیدند.

بزرگترین چالش اشتراک کنندگان مجموعه ای بود از کاهش تمویل و افزایش ناامنی، بخصوص در شهر فراه که در سال 2018 چندین بار با شورشیان دست به دست شد. عدم آگاهی در مورد نقش جامعه مدنی مشکلی دیگرست و این باعث میشود که جامعه مدنی نتواند فاصله های موجود میان این نهاد ها، دولت و مردم را از بین ببرد و در ابتکارات ایجاد صلح نقش ممد و کمک رسان را بازی کند. در فراه، یک فعال جامعه مدنی شجاعت و مسئولیت مدنی فوق العاده ای را به نمایش گذاشت، چنانچه او فضای امن و زمینه های انتقال را برای افراد گیرمانده در نقاط اصلی جنگ درین ولایت فراهم نمود.

انکشاف و وضعیت بشری در منطقه

در طول مباحث صورت گرفته، نگرانی در مورد توانایی طالبان و عدم توانایی شورای عالی صلح در زمینه رسیدن به صلح موقت و پایدار ملی اظهار گردید. آنچه این احساس را تقویه می کرد تصورات منفی در مورد بازیگران منطوقی بود که از این شورش های بشل سیاسی و نظامی پشتیبانی می کنند. خشکسالی و ناامنی همراه با تعداد رو به افزایش بیجاشدگان داخلی بدان معناست که اهداف انکشافی قابل دسترس نمانند. اشتراک کنندگان در هرات گفتند که نبود برنامه های امرار معاش برای مردمان بیجاشده داخلی همراه با نبود دسترسی به نیاز های اولیه بشری باعث بوجود آمدن وضعیت نهایت خراب شده است. بر علاوه، تنش های اجتماعی میان مردمان بیجاشده و مردمان میزبان نیز افزایش یافته است که در نتیجه آن خدمات صحتی کاهش یافته، فقر افزایش یافته و اطفال و مردمان آسیب پذیر دست به گدایی زده اند.

عدم هماهنگی میان وزارتخانه های مسئول و ریاست های ذیلی ولایتی منتج به مدیریت ضعیف بودیجه گردیده است و این خود تاثیر منفی بر پروژه های زیربنایی داشته است. تایید گردید که زیربنا از سال 2016 بدینسو تا حدود پیشرفت نموده است، چه از طریق تعمیر بندسلما در هرات، بند بخش آباد در فراه و یا بند کمال خان در نیمروز. بر علاوه، میدان هوایی جدیدی در فراه در حال تعمیر است و دولت هر چند بشل موقت مصروف ساختن سرک، کارگران محلی و غیره میباشد. پروژه تاپی نیز وعده توسعه انکشافی و ایجاد فرصت های کاری برای مناطق غربی را داده است. با این حال، فساد گسترده همچنان تعیینات های سیاسی بجای تعیینات های شایسته سالانه در دوایر دولتی باعث عرضه غیر معیاری پروژه ها شده است. این امر باعث ایترا شدن وضعیت سرک ها در ولایات غور و بادغیس و فراهمی قیمت برق (30 افغان در کلووات) در فراه گردیده است. در نتیجه، اشتراک کنندگان

در مورد اراده سیاسی حکومت در زمینه مبارزه با فساد اظهار تردید و شک نمودند. مردمان محل هرچند در پروژه دخیل می باشند، در نتیجه هیچ سودی ازین پروژه ها نمی برند.

فساد در حکومتداری دامنگیر معارف نیز می گردد، چنانچه چهره های پر قدرت سیاسی برای منافع شخصی خود در تصمیم گیری های دولتی مداخله می کنند. یک مثال این مسئله بدست آوردن بورسیه ها از طریق رشوه است. دسترسی به معارف به دلایلی مختلف با مشکلات مواجه است، از جمله کاهش تمویل توسط تمویل کنندگان بین المللی، بندش مکاتب به دلیل ناامنی (تقریباً 50 درصد از مکاتب دخترانه در غور بسته اند) و عدم دسترسی جوانان و بخصوص دختران به درس. اکثر محصلین به دلایلی چون معیار های بد درسی، فیس های بلند و وضعیت رو به وخامت مالی در سطح ملی نمیتوانند به تحصیلات شان ادامه دهند. در غور مثلاً، هیچ دانشگاه خصوصی وجود ندارد و در فراه، زنان نمیتوانند به تحصیلات عالی دسترسی داشته باشند، چه بدلیل ناامنی و یا هراس از اینکه بدلیل نبود محرم مورد آزار قرار گیرند.

سطح پذیرش حقوق زنان نیز در سرتاسر ولایات غربی متفاوت است. در هرات، اشتراک کنندگان تایید نمودند که پیشرفت های تشکیلات مثبت، بشمول تصویب مقرره جدیدی که آزار کوچه ای زنان را جرم می شمارد، تغییرات مثبتی آورده است. ابتکاراتی در راه هستند که به نجات یافته گان زن از خشونت مشوره های رایگان میدهد و انجو ها پروژه هایی را در زمینه تقویه اشتراک سیاسی و اجتماعی زنان در جامعه رهبری می کنند. متأسفانه، این ابتکارات بدلیل نبود تمویل با مشکلات مواجه هستند در انتخابات پارلمانی حمایت اندکی از کاندیداهای زن وجود داشت. در عین حال، قانون محو خشونت علیه زنان هنوز پذیرش کامل در محاکم ندارد زیرا این قانون هنوز یک فرمان تقنینی باقی مانده است. خشونت علیه زنان در بادغیس افزایش یافته است و هنجار های منفی اجتماعی باعث رکود پیشرفت زنان در جامعه گردیده اند.

اولویت های اصلی منطقی

حکومت وحدت ملی باید فساد را از بین ببرد. برای رسیدن به چنین هدفی، تعیینات ها باید بر اساس شایسته و لیاقت صورت گیرند، حق دسترسی به اطلاعات از طریق قانون باید تطبیق گردد، قرارداد های پروژه ای در زمینه زیربنا و استخراج معادن باید نظارت و مردمی گردند و نهاد های ولایتی باید در زمینه ملکیت برنامه ریزی انکشافی در سطوح ولایتی و ولسوالی تقویه گردند (نظارت و رهنمایی مرکزی لازم نیست).

تمویل کنندگان بین المللی باید فشار بیشتر بر حکومت وحدت ملی بیاورند تا آنها به یگانگی جغرافیایی افغانستان احترام بگذارند. توجه بیشتر باید به برنامه های اجتماعی، فرهنگی و تعلیمی مبذول داشته شود تا راه ایدیولوژی های خشونت زا و افراطی گرفته شود. این باعث میشود که موسسات جامعه مدنی روابط نزدیکتر با مردم ایجاد بتوانند و ازین طریق فشار های لازم بر حکومت وحدت ملی بوجود آورد تا در راستای اجرای حقوق بشر و عدالت بیشتر و موثرتر گام بردارد.

امرار معاش باید از طریق سرمایه گذاری در زیربنا و زراعت بهبود یابد. پروژه های بالفعل بندسازی باید اولویت داده شوند و مقررات در همه رده های قرارداد باید تطبیق گردند. در نتیجه فرصت های کارایی افزایش پیدا می کنند و نظام های اثباتی آبی نیز بهبود می یابند. از دهاقین باید از طریق کمک های دولتی و حمایت از ابتکارات تولیدی حمایت بعمل آید و تخم های بهتر که در کاهش آب نیز مقاوم باشند، توزیع گردد.

مثال هایی از موفقیت در قبال مشکلات

در ولایت فراه، فعالین جامعه مدنی شجاعت فوق العاده ای نشان دادند، چنانچه در جریان چندین حمله طالبان در تابستان سال 2018، برای مردمان آسیب پذیر محلات امن و وسایل انتقال از مناطق جنگ زده فراهم نمودند. در ولایت غور، اشتراک کنندگان ادعا نمودند که مسئولین ولایتی نقش نظارتی فعالین جامعه مدنی را تایید می کنند. بطور مثال، والی این ولایت از یکی از موسسات جامعه مدنی خواست تا فعالیت های حکومت محلی را نظارت کند و کارمندان آن ولایت را ارزیابی کند.

5. شرق

(کنر، نورستان، لغمان، ننگرهار)

خلص

97 تن (79 مرد، 18 زن) در چهار مبحث گروهی در مناطق شرقی کشور اشتراک ورزیدند. بزرگترین چالشهای اشتراک کنندگان مجموعه از مسایلی بود از قبیل تمویل اندک و ناامنی رو به افزایش، که در نتیجه موسسات جامعه مدنی نمیتوانند به مردمان محلی دسترسی کافی پیدا کنند. اشتراک کنندگانی که از کنر آمده بودند ناامنی را عامل اصلی بیجا شدن و فقر عنوان نمودند. اشتراک کنندگان از هر چهار ولایت موافق بودند که همکاری و مصالحه میتوانند به صلح بیانجامد و شامل سازی زنان میتواند آگاهی افزایش آگاهی در مورد صلح و ممد آن واقع گردد (هرچند بشکل متناقض، زنان حضور نسبتاً پائین در مباحث گروهی این ولایات داشتند). بر علاوه، محدودیت ها در زمینه زیربنا و معارف باعث افزایش مسایلی مرتبط با ناامنی و فساد می گردد. اشتراک کنندگان خواستار اصلاحات در نظام تعلیمی از طریق آموزش معلمین و نظام مند شدن پروژه های زیربنایی شدند.

آگاهی پائین در مورد نقش جامعه مدنی چالشی را برملا ساخت زیرا این بدان معنا بود که موسسات جامعه مدنی نمیتوانند از مردمان محلی در پروژه های خودگردان حمایت لازم نمایند، به فساد رسیدگی کنند و نظام تعلیمی را تقویه نمایند. مباحث این منطقه، اطلاعات منظم کمتری بیرون دادند، اما چندین داستان موفقیت منطقی نشاندهنده ظرفیت نهفته موسسات جامعه مدنی در زمینه رسیدگی به مشکلات مردم این منطقه است.

مؤسسات جامعه مدنی در طول این منطقه فکر می کردند آنها در زمینه حمایت از آسیب پذیرترین مردمان جامعه موثر بوده اند. برنامه هایی در حمایت از معتادین مواد مخدر به مؤسسات این توانایی را داده است تا اعتماد میان خودشان، مستفید شونده ها، جامعه و دولت را با یک حس اتحاد بوجود آورند. در کمر، این امر باعث کاهش اتکا بر مواد مخدر شده است و نقش زنان در جامعه نیز مورد پرسش قرار گرفته است و زنان احساس تشویق بیشتر در راستای رقابت برای چوکی های دولتی نموده اند. در ولایت لغمان، اتکا بر مواد مخدر کاهش یافته است، زیرا برنامه مبتکرانه ی تورنمنت کرکت و بازی های دیگری معرفی شده اند. از طریق کار با وزارت سرحدات و قبایل، مؤسسات جامعه مدنی توانسته اند خشونت علیه زنان را کاهش دهند و در عام سازی معارف نقش خود را بازی نمایند. دستاورد مشابه دیگری را میتوان در نورستان و ننگرهار مشاهده کرد، جاهایی که مردم توانسته اند با ایجاد یک بنیاد جامعه مدنی میکائیزمی را برای حسابه قرار دادن حکومت محلی تدارک ببینند. این امر باعث بهبود در رابطه میان جامعه مدنی و دولت، جلسات رو در رو و ایجاد 25 کورس جدید تعلیمی برای افراد جوان گردیده است.

6. مناطق مرکزی (بامیان، دایکندی)

خلاص

58 تن (29 مرد، 29 زن) در میحث گروهی این دو ولایت از مناطق مرکزی کشور اشتراک ورزیدند. در بامیان دو سوم اشتراک کنندگان مرد بودند در حالیکه در دایکندی دو سوم زن بودند. نگرانی اولیه در زمینه فعالیت های مؤسسات جامعه مدنی درین مناطق دریافت تمویل بود. جالب این است که 64 درصد از اشتراک کنندگان بامیان باور داشتند فرار کدر بیشتر از ناامنی و توقعات مردمی بر فعالیت های جامعه مدنی اثرگذار بوده است. در مقایسه با آن، بیشتر از نیمی از اشتراک کنندگان در دایکندی ناامنی و توقعات مردمی را مسایل بزرگتر از فرار کدر در ولایت شان تذکر دادند.

انکشاف و وضعیت بشری در منطقه

حکومتداری محلی یکی از نگرانی های اصلی همراه با ناامنی و سطح بالای فقر در مناطق مرکزی عنوان شدند. گزارش شد که عدم نظارت درست از طرف دولت باعث کاهش اعتماد بر خدمات دولتی محلی گردیده است. در دایکندی، احساس این بود که دولت مرکزی نتوانسته هیچ بهبود در شفافیت، پاسخ دهی و دسترسی به عدالت یا اطلاعات پدید آورد. با وصف نظارت ضعیف دولت مرکزی و حضور محدود اردوی ملی، اجماع وجود داشت که صلح در منطق وجود داشته، البته به استثنای محلات دارای اهمیت استراتژی از قبیل مرز های ولایات و یا شاهراه های عمده.

عرضه خدمات صحی و تعلیمی پائین تر از حد معیاری هستند و تعداد کارمندان مجرب صحی اندک است، سوء تغذی اطفال و مرگ و میر مادران در سطح بالایی قرار دارد و تقریباً 29 هزار طفل به معارف دسترسی ندارند. حضار پذیرفتند که تعداد مراکز تعلیمی افزایش یافته است اما معیار نصاب و منابع تعلیمی پائین است. در دایکندی، یک موفقیت این است که در محلاتی که مخالفت با تعلیم دختران وجود داشت، تغییری در رویکرد های شان دیده شده است. در نتیجه، تعداد دخترانی که به مکتب میروند افزایش یافته است اما مشکلات هنوز هم وجود دارند و راه بعدی این است که با دولت باید مشورت صورت گیرد. خشکسالی یک نگرانی جدی درین مناطق است و دیده میشود که در ظرف 3 سال گذشته این مسئله وخیم تر شده است. کمبود آب باعث ضررات به فصل ها و مواشی گردیده که مجموعاً باعث کمبود امرار معاش شده اند. در نتیجه، بیجاشدن داخلی عام شده است و افراد بیجاشده با مشکلات ناامنی، نبود امکانات اساسی و حتی خدمات اضطراری مواجه هستند. بر علاوه، اظهار گردید که دولت باید کار های بیشتری برای احقاق حقوق بیجاشدگان داخلی انجام دهد. بطور مثال، در دایکندی ادعا شد که بیشتر از 18000 تن بیجاشده بودند اما کمک های حکومت مرکزی فقط شامل حال 700 تن گردیده بود. بر علاوه، خشکسالی تاثیر ناگواری بر وضعیت زراعتی کشور گذاشته است.

اولویت های اصلی منطقه

- معارف (تعلیم غیررسمی بر افراد بالغ)
- زیربنا زیست محیطی (نظام آبیاری، چاه ها) و تغییر اقلیم
- زیربنا (بهبود سرک ها و پُل ها)
- توریزم (سرمایه گذاری در توریزم)

مثال هایی از موفقیت در مقابل مشکلات

اشتراک کنندگان موفقیت های جامعه مدنی را چنین گزارش نمودند: ایجاد بنیاد جوانان بامیان. تئاتر با حمایت افراد جوان که باعث افزایش آگاهی مردم در مورد مسایل مختلف شده است، مخصوصاً از طریق بازی بنام "مهاجرت غیرقانونی - اطفال زیردریایی".

یک مرکز فرهنگی خانه توسط نویسندگان و شاعران بامیان تأسیس گردیده است که دسترسی به داستان سرایی و فعالیت های کتابخوانی را میسر نموده است. یک کتابخانه عمومی در کنار این مرکز حاوی کتاب های اهدایی است.

برنامه تساوای برای صلح و دموکراسی برنامه ای را ترتیب داده است تا حضور زنان را افزایش دهد و از افزایش معلمین اناث در ریاست معارف ولایتی بامیان حمایت می کند. این نهاد بر انتقاد های محافظه کارانه با حمایت از ریاست معارف فایق آمده است و در برنامه تغییر گام های موثری برداشته است.

در دایکندی، مؤسسات جامعه مدنی از طریق دریافت قرضه ها، استخدام داوطلبان و اجرای برنامه های آموزشی برای مؤسسات دیگر ظرفیت سازی نموده اند.

مرکز

(غزنی، کاپیسا، لوگر، میدان وردک، پنجشیر، کابل، پروان)

خلاص

136 تن (84 مرد و 52 زن) در هفت مبحث گروهی ولایات مرکزی اشتراک ورزیدند. 52 درصد از 100 درصد اشتراک کنندگان ولایات مرکزی، و اوسطاً 74 در هفت ولایت نبود تمویل و بودیجه را نگرانی اساسی شان در قبال ظرفیت تشکیلات خود عنوان کردند. امنیت یک مشکل عمده بود زیرا 58 درصد از پاسخدهندگان آن را چالش عظیم عنوان نمودند، بخصوص در غزنی و لوگر، که همه اشتراک کنندگان آن را یک مشکل جدی خواندند. از همه هفت ولایات شکایاتی از فساد، سوء استفاده پول های تمویل، کمبود خدمات اساسی و وجود فقر مطرح گردیدند. ولایات غزنی، کاپیسا و لوگر شاکی بودند که مورد غفلت قرار گرفته اند و ازینرو خواهان همبستگی بیشتر از طرف حکومت وحدت ملی شدند. نیمی از پاسخ دهندگان میگفتند که نمیشود از هیچ موفقیتی سخن گفت و نگرانی های مشترک شان عبارت بود از تسلط مردان بر موقف های سیاسی، معارف و خدمات صحتی ضعیف و محافظت های ضعیف اجتماعی که منجر به کار اطفال، ازدواج های زیر سن و حضور هرچه بیشتر شورشیان می گردد. در ولایت لوگر، گزارشی در مورد مسایلی که در نتیجه تأثیرات محدود کننده فرهنگ محافظه کار پدید می آیند مطرح شد. ازین جمله، به مسایلی زنانی پرداخته شد که بدون توجه به این که تا چه حد مریضی خطرناکی دارند از کلنیک ها رانده میشوند فقط بدلیل اینکه همراه "شرعی" مرد با خود ندارند. بر علاوه، در غزنی محلات زیادی زیر تهدید شورش قرار دارند در حالیکه نمایندگان اردو ملی و دولت وحدت ملی آنجا را ترک می کنند. این مسئله باعث کاهش اعتماد مردمان محل گردیده و مسئله بیجا شدن داخلی در منطقه را پیچیده تر ساخته است. تغییرات لازم شامل بهبود برنامه ریزی استراتژیک، حکومنداری و زیر بنا، تعهد به بهبود امنیت شهروندان توسط حکومت و فراهمی یک بنیاد برای خدمات اساسی و کار می گردید. در میدان وردک، کاپیسا و غزنی، اشتراک کنندگان بر نیاز عاجل "خنثی سازی" شورشیان توجه مبذول داشتند و خواستار همکاری با مردمان محل در زمینه تأمین امنیت گردیدند. احساس غفلت دولت در قبال مردم زنده است و اشتراک کنندگان از نبود حمایت در قبال تسهیلات اجتماعی یا زیر بنا شاکی هستند. آگاهی پائین در مورد نقش جامعه مدنی چالش عمده در همه ولایات بجز کابل قلمداد شد و میزان آن از 20 درصد تا 88 درصد گزارش گردید. یک دستاورد در مقابل مشکلات را میشود در فعالیت های بنیاد ادغام جوانان نوین کاپیسا دید. بعنوان یک مرکز تداوی چشم آنها آزمایشات رایگان چشم، تصحیحات، ادویه جات و عینک ها را همه وقت فراهم می کنند. نقاط تشویق کننده دیگر را میشود در تلاش اشتراک کنندگان برای جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی جهت "تجدید و آوردن تفریح" به اجتماعات مشاهده کرد. تصویری که البته دیده میشود از مردمیست نیازمند در سرتاسر منطقه.

اجندا

موضوع			
1	استقبال و مقدمه	5 دقیقه	
2	نظرسنجی سریع 1 – عملیات ها	5 دقیقه	در صورتیکه موسسه شما از کنفرانس بروکسل بدینسو کار هایش آسان گردیده باشد، دست خود را بلند کنید. دست خود را بلند کنید اگر شرایط سخت تر شده است.
3	نظر سنجی سریع 2 – عملیات ها	5 دقیقه	برای فقط یکی از گزینه های ذیل و در پاسخ به سوال، دست خود را بلند کنید. کدام یک از موارد ذیل بیشترین تاثیر را بر کار موسسه شما گذاشته است؟ - نبود تمویل - امنیت - فرار کدر (به کار ها/کشور های دیگر) - آگاهی قلیل در مورد اهمیت جامعه مدنی - کدام دلیل دیگر؟
4	مروری بر کنفرانس ژنو درباره افغانستان	60 دقیقه	مروری بر اهداف، اجندا، آمادگی های جامعه مدنی و چگونگی جا شدن مباحث گروهی. فرصت برای سوال و جواب.
5	وقفه چای	15 دقیقه	
6	بحث 1	90 دقیقه	وضعیت انکشافی و بشری در ولایت شما چیست؟ (ممکن است شامل موارد ذیل گردد: صحت، معارف، زراعت، مبارزه با فساد، حمایت از بیجا شدگان داخلی، کاهش فقر، اهداف پایدار انکشافی، حکومنداری و غیره)

7	وقفه چاشت	60 دقیقه
8	بحث 2	90 دقیقه
9	وقفه چای	15 دقیقه
10	بحث 3	60 دقیقه
11	انتخاب نماینده جامعه مدنی برای کنفرانس ملی جامعه مدنی	60 دقیقه

رهنمایی ها برای تسهیلگران مبحث گروهی

- هدف این مباحث گروهی ایجاد بحث میان اشتراک کنندگان در مورد نظرات شان در قبال مسایل انکشافی و دریافت پیشنهادات مشخص است.
- هدف دومی جمع آوری شواهد در مورد کار های ارزشمند جامعه مدنی در ولایات است. این را میشود با جمع آوری داستان ها و تجربیات موفقیت آمیز انجام داد.
- مواد مباحث صورت گرفته در پیام های اصلی جامعه مدنی در کنفرانس ژنو درباره افغانستان، بشمول موقفنامه جامعه مدنی بکار خواهند رفت.
- نتیجه مباحث گروهی گزارشی خواهد بود، تهیه شده توسط گزارشگر، که در آن جزئیات مباحث خواهند آمد.
- گزارش های سایر ولایات در یک گزارش جمع بندی خواهد شد که همه یافته ها را باهم وصل خواهد نمود.
- مبحث گروهی نباید به مسایل امنیتی بپردازد. جاهای دیگری برای بحث روی این مسئله وجود دارد.
- این مباحث باید به جواب سوال های صورت متمرکز بمانند و تسهیلگران باید چنین امری را متیقن سازند.
- مقدمه ها باید شامل سوال از هر کس در مورد ساحة تجارب شان باشد (معارف، صحت، حکومتداری و غیره)
- انتخاب دو نماینده برای کنفرانس ملی در کابل.

این در آن آخر روز اجرا خواهد شد تا به اشتراک کنندگان وقت کافی داده شود مواد اصلی اجندا را به بحث گیرند و زمان کافی برای شناخت همدیگر پیدا کنند تا تصمیم خوب گرفته بتوانند.

از هر ولایت، بودیجه فقط برای دو اشتراک کننده (یک مرد و یک زن) وجود دارد تا در کنفرانس ملی جامعه مدنی اشتراک ورزند.

لطفا برای همه توضیح دهید که این انتخاب برای رفتن به کنفرانس ژنو نه بلکه فقط برای رفتن به کابل است.

مصرف "محرم" (از بودیجه کنفرانس ملی) فقط برای آن جمعی از اشتراک کنندگان ولایتی است که از طریق سرک به کابل تشریف می آورد. در صورتیکه نماینده ای از طریق طیاره سفر کند، به آنها اجازه آوردن محرم داده نمیشود. در صورتیکه سوالی در مورد این مسئله یا بودیجه دارید، لطفا به همکاران باگ مراجعه کنید.

انتخابات باید آزاد و عادلانه باشد. هرکس باید اجازه داشته باشد خود و یا کسی دیگری را نامزد کند. بعد از آن نامزدی ها اعلام گردید، لطفا نام های همه نامزدان را بر چارت بنویسید. در صورتیکه تعداد نامزد ها سه مرد و سه زن یا کمتر ازین تعداد باشد، لطفا از قدم های ذیل پیروی کنید:

الف) به نامزد ها دو دقیقه وقت بدهید تا خود را معرفی نمایند و بگویند که چه چیزی آنها را نامزد خوبی برای کنفرانس ملی می سازد؛

ب) بعد از اتمام پرزنتیشن ها، رأی گیری آغاز می گردد. اشتراک کنندگان در مبحث گروهی بشمول نامزد ها باید بتوانند برای یک مرد و یک زن رأی دهند. آنها نام فردی که نمایندگی از آنها خواهد کرد را بر برگه ای بنویسند و در داخل صندوق رأی بریزند.

پ) در ختم، رأی ها را بشمارید و نتیجه را بر چارت بنویسید. لطفا همچنان نام های افراد دوم را نیز بنویسید، تا در صورت امکان بودیجوی آنها نیز در کنفرانس اشتراک بتوانند.

در صورتیکه تعداد نامزد ها بیشتر از 3 زن و 3 مرد باشد، لطفا تعداد 3 زن و 3 مرد را با استفاده از اقدامات ذیل کاهش دهید:

ت) به آنها توضیح دهید که جهت جلوگیری از ضیاع وقت، شما باید تعداد را کاهش دهید.

ث) نام های همه اشتراک کنندگان را بر چارت بنویسید و از حضار بخواهید تا برای یک مرد و زن از طریق بلند نمودن دست رأی دهند.

ج) سه مرد و سه زنی که بیشترین رأی را میگیرند، نامزد های نهایی خواهند بود. در صورتیکه نامزد ها برابر شدند، لطفا رأی گیری دیگری بین همان دو تن و این بار نیز با استفاده از بلند نمودن دست انجام دهید. لطفا در آن دوره نیز از قدم های الف، ب و پ استفاده کنید.

نوامبر 2018

در 17 سال گذشته، افغانستان پس از چندین دهه جنگ و خشونت، تغییرات قابل توجهی را تجربه کرده است. درین زمان، مردم افغانستان پیشرفت هایی را در زمینه دسترسی به معارف، خدمات صحتی و خدمات اساسی دیگر که در دهه های گذشته منقطع و یا قلیل بوده، شاهد بوده اند. با این حال این یک مسیر طولانی است و بخصوص با در نظر داشت این امر که بحران، اکنون وارد سال جدیدی می گردد. با وصف این چالش ها، تعداد گروه ها و فعالین جامعه مدنی در حال افزایش بوده و بسیاری ازین نهاد ها تلاش دارند تا خلاء هایی که در زمینه تماس با شهروندان و ارائه خدمات نهایت ضروری از طرف دولت باقی مانده را پر کنند. با این حال، همزمان با گسترش جنگ به مناطق جدید بشمول مراکز شهری کشور و افزایش تلفات ملکی، بسیاری ازین گروه ها با چالش های بزرگی در زمینه رسیدگی به نیازهای مردم روبرو هستند. ازینرو بسیار مهم است که دولت افغانستان و جامعه جهانی به صداهای جامعه مدنی کشور گوش دهند. توانمندی این نهاد ها در زمینه رسیدگی به مردمان در محلات، بشمول اجتماعی که دولت نمیتواند به آنجا دسترسی داشته باشد، به آنها اجازه میدهد تا صدای ملیون ها مردمی باشند که در تلاش اند تا با وصف تحمل تأثیرات خشونت و فقر رو به افزایش، عدم دسترسی اطفال شان به معارف، نبود امکان دسترسی به ارائه خدمات و مواجه شدن با مشکلات در سفر، زندگی های شان را پیش ببرند.

در نتیجه مشورت با نمایندگان 34 ولایت بشمول 68 تن که در کابل در هفته ای مصادف با 11 نوامبر 2018 گرد هم آمده بودند، چندین ساحه مهم برای جلب توجه حکومت کابل و شرکای بین المللی آن شناسایی گردیده اند.

پاسخ دهنده ها در هر ساحه کشور سه موضوع را بعنوان مشکلات عمده که بر سایر بخش های زندگی مردم تأثیر گذار هستند مطرح کردند که عبارت اند از درگیری ها، فساد فراگیر و فقر رو به افزایش در کشور. پاسخ دهندگان توافق نظر داشتند که این مسایل باهم مرتبط هستند و تأثیرات زائد خارق العاده بر سایر چالش های دیگر دارند. پاسخ دهندگان همه اذعان داشتند که باید تلاش های جدی و هماهنگ برای پایان بخشیدن به درگیری های فعلی صورت گیرند. بر علاوه، حتی باشندگان مناطق "امن" کشور احساس تأثیرات رکود اقتصادی را که در سال 2013 آغاز گردید و در نتیجه روند انتخاباتی چندین ماهه سال 2014 شدید گردید و تا امروز دوام دارد بیان نمودند. به گزارش از اداره مرکزی احصائیه، بین سال های 2015 و 2016، میزان بیکاری در کشور از 25 درصد به 40 درصد افزایش² دیده است. بر علاوه اثرپذیری از فقر، افغانها وجود گسترده فساد را در هر بعد زندگی خود احساس می کنند. در سال 2016، دیدبان شفافیت تخمین زده بود که افغانها حدود 2.9 ملیون دالر رشوه پرداخته بودند. با در نظر داشت این امر که حد اقل 54 درصد⁴ از افغانها پائین تر از خط فقر زندگی می کنند، هر یک از مورد رشوه های پرداخته شده اکثرا باعث می گردند تا مردم نتوانند خیلی از کار های اساسی لوژیستیکی و دیوانی را انجام دهند. بر علاوه این، سالهای اخیر رکود سریع⁵ در نرخ افغانی در مقابله با اسعار خارجی دیگر را شاهد بوده اند. بر اساس گزارش های مطبوعاتی، از سال 2011 بدینسو، پول افغانی کاهش 40 درصدی⁶ در مقابل دالر داشته است. با وصف اینکه این رکود را میشود به عوامل گوناگون بشمول قاچاق اسعار خارجی از افغانستان به کشور های همسایه نسبت داد، تأثیر این امر بر شهروندان افغانستان بسیار شدید بوده است و آنها در تأمین اجناس اساسی با مشکلات فراوانی مواجه شده اند.

بر علاوه این سه مسئله، نمایندگانی که در جلسات متعدد در هر 34 ولایت کشور گرد هم آمدند هفت موضوع مهم دیگر را برای جلب توجه دولت افغانستان و شرکای بین المللی معرفی نمودند که عبارت اند از: صلح، امنیت و حفاظت از قربانیان ملکی جنگ، ارائه خدمات و موثریت کمک ها، فساد، تقویه و انکشاف نقش جامعه مدنی، محافظت اجتماعی – بالاخص برای ملیون های فرد معیوب و کسانی که در نتیجه جنگ و آفات محیط زیستی بیجا شده اند – مشارکت زنان و معارف.

1. صلح، امنیت و حفاظت از قربانیان ملکی جنگ

درگیری های فعلی در افغانستان در واقع جدید ترین حلقه در دایره خشونت نیست که چندین دهه است مردم افغانستان را از یک بی ثباتی سیاسی به مرحله دیگر چنین بی ثباتی سوق می دهد. با این حال، در سالهای اخیر، جنگ فعلی افغانستان تحولات چشمگیری را متقبل شده است. در جریان چهار سال گذشته، مردم شاهد ایجاد یک حرکت جدید مسلح مخالف زیر چتر تنظیمی که

² "افزایش میزان بیکاری در افغانستان"، طلوع نیوز، 2016

³ دیدبان شفافیت افغانستان، سروی ملی فساد 2016 – تصورات و تجربیات افغانها از فساد. https://iwaweb.org/wp-content/uploads/2016/12/NCS_English_for-web.pdf

⁴ "بازار های اسعار – پول افغانی" اقتصاد تجاری، 2018 <https://tradingeconomics.com/afghanistan/currency>

⁵ "بازار های اسعار – پول افغانی" اقتصاد تجاری، 2018 <https://tradingeconomics.com/afghanistan/currency>

⁶ "کاهش ارزش پول افغانی: عمدی یا غیر عمدی"

خود را "دولت اسلامی" می نامد بوده اند که در مناطق شرق و شمال کشور ریشه مند شده است. بر اساس ارقام⁷ اخیر که از طرف بازررس عموم ویژه برای بازسازی افغانستان داده شده است، طالبان فعلا در 45 درصد از 300 ولسوالی کشور کنترل و یا نفوذ دارد. در عین حال، تلاش های تازه برای آغاز نمودن یک روند سریع صلح روی دست گرفته شده اند که البته به دلیل محدود بودن زمان آن، نگرانی وجود دارد که زنان و گروه های به حاشیه کشیده شده دیگر نتوانند بشکل مناسب در آن اشتراک ورزند و در نتیجه، این روند نیز دوام نخواهد آورد.

مشاورت های انجام شده با نمایندگان جامعه مدنی نشان میدهد که "ناامنی بزرگ" در کشور بدلیل چندین عامل باهم تنیده که دارای ابعاد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و مذهبی میباشد، وجود دارد. حملات هوایی برای از بین بردن شورشیان باعث کشتار شهروندان بیگناه میگردد و این امر باعث بدتر شدن وضعیت می شود. گزارش اکتوبر از هیئت معاونیت سازمان ملل در افغانستان حاکی از آن است که در نه ماه اول 2018، تلفات ملکی 8050 تن بوده (2789 کشته و 5252 مجروح). این رقم در مقایسه با زمان مشابه در سال گذشته، نشانگر افزایش پنج درصدی در کشتار ملکی است. بسیاری از شهروندان باورمند هستند که مردمان محل نه تنها به دلیل ایدئولوژی مذهبی بلکه برای گرفتن انتقام از بی عدالتی های گذشته با شورشیان یکجا میشوند.

فساد همواره یکی از اسباب ریشه ای در راستای موفقیت نیروهای امنیتی در ولایات است. شهروندانی که از ولایات آمده بودند این مسئله را عمده توصیف کردند و گزارش نمودند که اعضای اردو بشکل غیر قانونی اسلحه را به گروه ها می فروشند. سطح جرم در کشور افزایش یافته است و توانایی دولت در زمینه کنترل و نظارت بر کشور با چالش هایی مواجه است، بخصوص در مرز ها، چنانچه مواد انفجاری را میشود به آسانی وارد کشور نمود، قاچاق مواد مخدر گسترده است، شورشی ها میتوانند به آسانی وارد کشور شوند و استخدام متعلمین و محصلین جوان توسط گروه های شورشی یک امر برجسته به شمار می آید. بر علاوه، گروه های مقتدر غیر رسمی در افغانستان از قانون پیروی نمی کنند و باعث ایجاد حادثات امنیتی و افزایش سطح جرم می گردند. حتی زمانیکه مرتکبین دستگیر می گردند، آنها بدون محاکمه رها می گردند.

در صورت کمبود فرصت های کاری در کشور، بسیاری از مردم نه فقط بدلیل ایدئولوژی مذهبی بلکه برای دریافت مزایای اقتصادی با گروه های مخالف یکجا می شوند. افغانستان کشور بیست دارای منابع غنی طبیعی از قبیل جنگلات، مقدار بالای میوه های مشهور، پخته و انواع معادن. این منابع به نرخ های بسیار پائین توسط کشور های همسایه خریداری می گردند و بعد از بسته بندی زیر عنوان همان کشور ها با نرخ های خیلی بلندتر فروخته میشوند. به این دلیل، رسیدگی به نگرانی های اقتصادی مردم افغانستان بی نهایت مهم است زیرا این امر بر صلح و امنیت تاثیرگذار می باشد.

سفارشات

- **سکتور صنعتی باید انکشاف داده شود تا منابع طبیعی کشور در داخل مورد استفاده قرار گیرند و باعث شکوفایی اقتصادی مملکت گردند.** جامعه جهانی باید در سکتور صنعتی کشور سرمایه گذاری کند تا کشور بتواند بر پاهای خود ایستاده از وابستگی اقتصادی به کمک خارجی رهایی یابد. دولت باید با ارائه بسته ها و مزایای دیگر، به تشویق سرمایه گذاران بپردازد.
- **حملات هوایی به خانه های مردمان ملکی توقف یابد.** باید میکانیزم درست برای شناسایی و هدف گیری شورشیان روی دست گرفته شود.
- **سیستم کشف و کنترل دولت بر مرز ها و در داخل نهاد هایی چون پوهنتون ها، مکاتب و مکانات شبیه آن در محلات افزایش داده شود.** وسایل کشفی مناسب باید در نقاط مختلف شهر جابجا گردد تا مواد انفجاری و اسلحه شورشیان شناسایی گردند.
- **دولت باید تدابیر مناسب و کمک برای بیجاشدگان داخلی در صورت مسلط شدن شورشیان بر ولایات روی دست گیرد.**
- **میکانیزم ویژه کنترل و نظارت برای کاهش فساد در بخش های نظامی ترتیب گردد.** مقامات ارشد نظامی و اردو باید بر اساس شایستگی و توانمندی انتخاب گردند و افراد فاسد نباید از یک پست به پست دیگر انتقال داده شوند. به استعداد های جوان فرصت رشد داده شود.
- **برای کاهش جرم، گروه های مقتدر باید دستگیر و مطابق با قانون محاکمه گردند.** نیازی برای بهبود سکتور قضائی دیده میشود.
- **شورای عالی صلح که از سال 2010 بدینسو وجود داشته است، باید اصلاح گردد و به یک نهاد کوچکتر و فشرده تر مبدل گردد.** یک شورای صلح کوچکتر باعث خواهد شد مردم افغانستان بدانند چه کسی در آنجا چه نقشی دارد و چه نوع تاثیرگذاری میتواند داشته باشد. بر علاوه، چنانچه افغانستان کشور بیست مبتنی بر کمک های خارجی، کاهش حجم این نهاد باعث کم شدن مصارف خواهد شد و در نتیجه بودجه بیشتر بر تلاش های صلح در سطح محلی اختصاص داده خواهد شد.
- **جامعه جهانی باید کشور های همسایه افغانستان که در وخیم تر شدن وضعیت امنیتی این کشور سهیم هستند و توطئه می کنند را باید تنبیه نماید و مسئول قلمداد کند.**
- **میکانیزم های هماهنگی میان قرارگاه مرکزی وزارت داخله و اردوی ملی ولایات باید بهبود یابد تا در صورت حمله شورشیان بر یک ولایت، وزارت داخله بتواند کمک های بروقت به آن ولایات فراهم کند.**

⁷ 30 اکتوبر 2018 گزارش بازررس ویژه عمومی برای بازسازی افغانستان.

<https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2018-10-30qr.pdf>

- دولت باید توجه مساویانه به سایر ولایات مبذول دارد، بخصوص به ولایاتیکه دارای اقلیت ها هستند و توسط گروه های شورشی مورد حمله قرار گرفته تلفات شدیدی را متقبل شده اند.

2. موثریت کمک ها و ارائه خدمات

چنانچه در همه ابعاد زندگی در کشور هویداست، ناامنی و فساد بر عرضه خدمات و ارسال کمک ها نیز اثر گذار بوده است. جنگ اکنون بر علاوه ولسوالی ها به مراکز شهری نیز کشانده شده است و اشتراک کنندگان گروه هایی ولایات و کابل از ضیاع سرمایه انسانی و تخنیک در نتیجه ناامنی ها اظهار نگرانی نمودند. با وصف اینکه طالبان و عناصر متعهد به داعش مسئولیت حمله ها بر گروه های کمک رسان و موسسات غیر دولتی را در گذشته بعده گرفته اند، ناامنی های متوجه گروه ها را نمیشود فقط به مخالفین مسلح نسبت داد. همزمان تعداد گمشدن ها، حملات و کشتار توسط عناصر ناشناس نیز در حال افزایش است. کاهش در تمویل همچنان ضربه محکمی به گروه هایی وارد نموده است که در راستای رسیدگی به کوتاهی های حکومت از طریق ارائه خدمات و کمک به مردم نیازمند تلاش می کنند. تا جاییکه به تمویل بر می گردد، نهاد های کوچک و داوطلب بدلیل آنچه عدم توانایی آنها در تطابق با استندرد های اداری پنداشته میشود، نادیده گرفته میشوند.

سفارشات

- اعضای جامعه مدنی خواهان توزیع مساویانه تر کمک ها میان گروه های محلی و بین المللی گردیدند. فراهمی همکاری های مستقیم مالی به گروه های محلی دارای دو مزیت واضح است. 1) گروه های محلی مستقیماً و به شکل متواتر با گروه های اجتماعی خاصی در تماس هستند؛ که این امر باعث می گردد توجه لازم به نیاز های مشخص این گروه ها داشته باشند. 2) بدلیل اینکه آنها در کشور و در کنار اجتماعات مستفید شونده حضور دارند، گروه های محلی میتوانند با مصرف خیلی کمتر فعالیت نمایند.
- در پروژه هایی که شامل چندین شریک از قبیل دولت، جامعه جهانی و گروه های محلی می گردند، تأکید بیشتر بر هماهنگی میان همه این شرکا صورت گیرد. این چنین تلاش ها باعث می گردد تا از اصراف جلوگیری بعمل آید و خدمات و کمک ها بشکل مستقیم به افرادی که بیشترین نیاز را دارند، برسند. این همچنان باعث خواهد گردید تا زمان کمتر بر پیشبرد امور اداری مصرف گردد، بخصوص اگر بانک اطلاعات یا کدام سیستم مشابهی دیگر برای تسهیل تلاش ها میان این سه جناح بوجود آید. ایجاد چنین سیستم هایی همچنان مقدار رشوه ای که گروه های کمک رسان برای پیشبرد شان می پردازد را کاهش خواهد داد.
- حکومت باید اصلاحاتی در لیست اولویت های ملی بوجود آورد، و درین راستا سفارشات گروه های جامعه مدنی را در نظر گیرد. بعنوان مثال، بسیاری از نمایندگان گروه های معارف-محور میگویند زمانیکه به تمویل کنندگان خارجی جهت دریافت کمک مالی رجوع نمودند، به آنها گفته شد که چون دولت معارف را یک اولویت ملی نمی شمارد، مقدار پولی که به این گروه قابل پرداخت است محدود میباشد.
- دولت و تمویل کنندگان بین المللی باید با انجوا های محلی کار کنند تا گروه های چتر را بهبود بخشند. گروه های چتر عبارت ازین است که نهاد های مختلف که روی مسایل مشابه کار می کنند گرد هم آیند و برای توانمندسازی همدیگر تصمیم مشترک اتخاذ کنند و کار ها را بین همدیگر تقسیم نمایند. بار دیگر، این امر برای کاهش اصراف تلاش ها بی نهایت مفید خواهد بود.
- باید تمرکز بیشتر روی ظرفیت سازی در منابع انسانی سکتور عرضه خدمات عمومی صورت گیرد. با این حال، ظرفیت سازی را نباید به یک سکتور واحد محدود ساخت بخاطر اینکه سکتور صحتی بر چندین سکتور متکی است.
- یک سیستم نظارت و ارزیابی کمپیوتری برای سکتور های عرضه خدمات عمومی ایجاد گردد تا شفافیت و حسابداری افزایش یابد و از اختلاس در سطوح کوچک و بزرگ جلوگیری بعمل آید.
- یک سیستم اداره خدمات عمومی ملی طراحی گردد تا اطلاعات جمع آوری، طی مراحل و توزیع گردد، تا از آن طریق پاسخ ها غنی تر گردند و پالیسی و تحقیق نیز اصلاح شوند.
- کار روی بهبود پایداری جامعه مدنی صورت گیرد، تمویل کنندگان باید بودیجه هسته ای را حمایت نمایند، بجای اینکه بودجه ها را مطابق با پروژه ها مصرف کنند و باعث افزایش مصارف جانبیه پروژه ها گردند.
- از ابتکاراتی که باعث افزایش اعتبار نهاد های جامعه مدنی می گردند، حمایت نمایند.

موثریت کمک ها در سکتور صحتی

کمبودات بزرگ در ساحه خدمات صحتی نیز گزارش شدند که عبارت اند از: شفاخانه های محلی در مناطق روستایی، کارمندان صحتی مجرب در آن مناطق (بشمول داکتر های اناث برای مریضان اناث) و کمپاین های آگاهی دهی توسط مسئولین صحتی، جهت جلب توجه مردم به خطرات ممکنه صحتی. با در نظر داشت اینکه 60 درصد از جمعیت افغانستان بی سواد است، افزایش آگاهی تأثیر بزرگی بر جلوگیری از امراض قابل وقایه و کلیشه زدایی از معیوبیت های ذهنی و حذف سنت های مضر

دارد (کلیشه زدایی در ساحاتی چون مبارزه با این تصور که افراد دارای مریضی ذهنی مضر هستند و همچنان سنت آزمایش باکره گی).
زیربنای صحت باید طوری ساخته شود که بیشتر پاسخگو باشد و مطابق با نیازمندی های عاجل هر جامعه کار کند.

سفارشات برای سکتور صحت

- تمرکز بیشتر بر ظرفیت سازی منابع انسانی در سکتور صحت، بخصوص در ولایات مبدول گردد.
- یک سیستم بانک اطلاعاتی (دیتابیس) برای خدمات صحتی ایجاد گردد، تا کمبودات، نیازمندی های بیشتر شناسایی گردند و میکانیسم های نظارت برای حسابده قرار دادن نهاد های صحتی برای موثریت بیشتر آنها تسهیل گردند.
- اطلاعات جمع آوری شده توسط چنین یک نهاد میتواند به تدوین پالیسی نیز کمک کند زیرا در نتیجه آن، پالیسی ها مبتنی بر شواهدی خواهند بود که بصورت مستقیم توسط نهاد های صحتی و وزارت صحت عامه جمع آوری می شوند.

3. مبارزه با فساد

فساد متأسفانه بخشی از زندگی روزمره ملیون ها افغان بوده است و پدیده ایست که هر افغان آن را در سرتاسر کشور تجربه می کند. حد اقل 54⁸ درصد از افغانها فعلاً زیر خط فقر زندگی می کنند و این بدان معناست که فساد و رشوه نه تنها بار سنگین مالی بر ملیون ها افغان میآورد بلکه همچنان باعث میشوند تا بخش های عظیمی از نظام رسمی کشور را تحت الشعاع قرار دهد، بشمول مسایل ابتدایی از قبیل دریافت تذکره، پاسپورت یا لایسنس رانندگی، دست یابی به خدمات طبی و یا گرفتن پاسپورت.

سفارشات

- در زمان تعیین مقامات عالیرتبه، دنولت باید روی تشخیص افراد توانمند و مجرب تمرکز کند، بجای آنکه به وابستگی های سیاسی و انتیکی این افراد توجه نماید. روش موجود سیاستمداران در راستای تعیین کارمندان بلند رتبه بر اساس تعلقات انتیکی و سیاسی تأثیر بزرگی نه تنها بر توانایی کسانی که به این موقف ها تعیین میگردد گذاشته، بلکه همچنان میزان حسابدهی ممکنه از آنان را نیز محدود ساخته است.
- دولت باید از انفکاک های دسته جمعی و بزرگ در راستای برکناری افراد و عناصر فساد و غیر موثر در وزارتخانه ها و نهاد های دیگر اجتناب کند. جامعه مدنی به این باور است که این چنین کار نتیجه معکوس خواهد داد، زیرا افرادی را که به این شکل برکنار می کنند، با همان عدم توانایی و موثریت جذب نهاد های دیگر میشوند و مشکل به همان شکل پابرجا می ماند.
- دولت باید میکانیسمی را بوجود آورد که بر اساس آن مسئولین ارشد گزارش های مفصل شش ماهه در مورد دستآورد ها و چالش های شان ارائه کنند. این کمک می کند تا مسئولین و ارگان هایی که آنها از آن نمایندگی می کنند از نزدیک نظارت گردند. چنین گزارش هایی را میشود در سطوح مختلف وزارت ها یا ادارات دیگر دولتی مرسوم ساخت و از آن بعنوان نشانه اراده قوی سیاسی برای مبارزه با فساد در همه سطوح استفاده نمود. این چنین گزارش ها را همچنان میتوان اساس نهادینه سازی نظارت و ارزیابی سایر کارمندان دولتی در همه سطوح دولتی معرفی کرد.
- دولت باید تلاش هایی را در راستای ایجاد سیستم های برقی و انترنیتی برای شهروندانی که به کمپیوتر و انترنت دسترسی دارند، روی دست گیرد. اتکای موجود بر اسناد دست نوشته نه تنها باعث کندی روند اداری می گردند، بلکه این امر همچنان فضا را برای فساد ممکنه و یا سوء استفاده از اسناد و مدارک آماده می سازد. ازینرو، هر نوع تلاش توسط حکومت برای ایجاد میکانیسم های برقی برای پیشبرد امور اداری نه تنها باعث سریع تر شدن روند ها می گردند، بلکه همچنان امکان فساد و اشتباهاتی که در اسناد دست نوشته نهفته هستند را نیز از بین می برد.
- تلاش های منظم برای اطلاع دهی به مردم در مورد حقوق شان صورت گیرد. این امر در راستای مبارزه با فساد حیاتی است. با وصف اینکه هر افغان فساد اداری را تجربه نموده است، خیلی از آنها ممکن آن را شناسایی نتوانند که البته خود یک عامل مهم در امر گزارش دهی رشوه و اختلاس است. هرگاه دولت از میکانیسم های حقوقی برای پاسخگو قرار دادن مسئولین فاسد استفاده نماید، مردم افغانستان نه تنها درک بهتری از اینکه فساد اداری چه شکلی دارد پیدا خواهند کرد، بلکه ایمان شان بر اداره افغانستان نیز افزایش خواهد داد و در نتیجه آنها حضور سرگرم تری در روند های رسمی خواهند داشت.
- در امر تدوین و تصویب قوانین و برای همکاری در حاکمیت قانون، دولت باید آماده مشاوره با نهاد های جامعه مدنی باشد. بار دیگر، این به آن دلیل است که نهاد های جامعه ارتباط مستقیم و تجربه میدانی از مردمان محلی دارند و ازینرو، آنها میتوانند اطلاعات و نظرانی در مورد تأثیرات قوانین (و یا نبود آنها) بر افغانهای سرتاسر کشور شریک سازند.
- تضمین اینکه مقدار معاشات پرداخته شده در سطوح پائین و متوسط ادارات دولتی واقعینانه هستند و میتوانند باعث تأمین مصارف روزمره آنها گردد، که این امر البته باعث کاهش فساد خواهد شد.

4. سهم گیری زنان

⁸ "بیشتر از 54 درصد از افغانها زیر خط فقر زندگی می کنند:جامعه" تلویزیون آریانا 2018
<https://ariananews.af/over-54-percent-of-afghans-live-under-poverty-line-cso/>

با وصف آنکه اعضای ائتلاف بین المللی اکثراً ظهور مجدد زنان در جامعه را از اسباب اساسی مداخله 2001 معرفی نموده اند، ملیون ها زن هنوز هم و بعد از 17 سال پس از سقوط طالبان و دو دهه بعد از جنگ های داخلی سالهای 90 میلادی نمیتوانند سهم فعالانه در بسیاری از ابعاد زندگی اجتماعی داشته باشند.

و درینجا نیز، یکی از عوامل اصلی که باعث گردیده است زنان نتوانند از حقوق شان استفاده بعمل آورند و در زندگی اجتماعی و سیاسی نقش داشته باشند، همانا فساد گسترده ایست که در طول یک و نیم دهه گذشته در کشور شیوع یافته است. بدون دسترسی به سواد و کارایی، بسیاری از زنان حتی نمیتوانند رشوه های لازم برای استفاده از خدمات اساسی اداری را بپردازند. حتی زنانی که به سواد و پول دسترسی دارند نیز با مشکلات عظیمی در زمینه مقرری در موقف های دولتی مواجه هستند زیرا آنها نمیتوانند شبکه های اجتماعی لازم در یک بازار کاری مبتنی بر مقرری های بنده نوازانه را ایجاد نمایند. در زمینه معارف و تعلیم نیز، نهاد های مناسب تحصیلی و تعلیمی برای زنان به اندازه کافی وجود ندارند. جنوری گذشته، وزارت معارف گزارش داد که 1000⁹ مکتب در سرتاسر کشور به دلیل ناامنی تعطیل شده اند. اکثر، مکاتب دختران پیشتر از دیگران بسته میشوند. بر اساس گزارش جنوری 2018 یونیسیف، حد اقل 60¹⁰ درصد از دختران در سرتاسر کشور نمیتوانند به مکتب بروند.

حتی در آنجا ها که دختران میتوانند به مکتب بروند، امکانات (مانند مکاتب پسرانه) عموماً اندک میباشند که این امر شامل ساختمان مناسب و اساتید مجرب نیز می گردد. نمایندگان جامعه مدنی در ولایات پروان و نیمروز، دو ولایت نسبتاً امن میگویند صدها مکتب درین دو ولایت از نبود معلمان زن که بتوانند متعلمین دختر را آموزش دهند، رنج می برند. در نیمروز همچنان امکانات تحصیلات عالی برای ادامه تحصیل زنان جوان وجود ندارند.

سفارشات

- معارف باید بعنوان اولویت ملی دولت تعیین گردد و تأکید باید روی تربیه معلمان زن صورت گیرد تا مطمئن گردیم دختران دیگر به دلیل نبود امکانات معیاری تعلیمی از درس و مکتب دور نمی مانند.
- تلاش بیشتر برای سهم سازی زنان و گروه های آسیب پذیر دیگر بخصوص خانواده ها و قربانیان جنگهای گذشته در روند صلح صورت گیرد. عوامل جامعه مدنی از مفکوره یک راه حل سیاسی حمایت می کند با این شرط که در نتیجه روند صلح دستاورد های 17 سال گذشته در زمینه دموکراسی و حقوق بشر قربانی نگردند، همچنان لازم است جامعه مدنی خود را درین روند شامل حس کند. این بمعنای تضمین این امر است که حقوق بدست آمده زنان که در طول 17 سال گذشته کمایی شده اند، بار دیگر در نتیجه یک معامله صلحی که در آن زنان به حد کافی نمایندگی نمیشوند از بین بروند و همچنان تأکید بر اینکه راه حل سیاسی منجر به نادیده گرفته شدن حقوق قربانیان نگردد.
- درخواست اخیر رئیس جمهور اشرف غنی درباره سهم سازی زنان در روند صلح بعنوان یک اقدام مثبت پذیرایی گردید، اما نهاد های جامعه مدنی دولت وحدت ملی را یادآوری نمودند که بیانیه رئیس جمهور باید همراه باشد با فعالیت های عملی جهت تضمین شنوایی صدای ملیون ها زن افغان.
- نهاد های جامعه مدنی همچنان از دولت میخواهند تا قوانین مرتبط با زنان، بشمول قانون حذف خشونت علیه زنان را بشکل درست آن تطبیق نمایند. هرچند تدوین این قوانین اقدام مهمی به حساب می آید، اهمیت واقعی آنها در تطبیق آنهاست.
- در کنفرانس بروکسل برای افغانستان، دولت وعده سپرد یک محکمه اختصاصی محو خشونت علیه زنان در سایر ولایات و تا ختم سال 2018 ایجاد نماید، اما تاکنون این امر فقط در 18 ولایت کشور تطبیق گردیده است. برای تضمین این امر که زنان و شهروندان در هر یک از ولایات به قانون محو خشونت علیه زنان دسترسی داشته باشند لازم است تا این تشکیلات اصلاح گردد.

5. انتخابات

بتاریخ 20 اکتوبر، بیش از 4 ملیون¹¹ افغان بشمول 1233 درصد از زنان، در مقابل حملات طالبان که بر مراکز رأی دهی صورت می گرفت ایستادگی نمودند و در هفدهمین¹³ انتخابات پارلمانی کشور رأی دادند. با وصف آن همه علاقه مندی و گستردگی اتهامات فساد در جریان دو انتخابات گذشته بدلیل آنچه مداخله حکومت یا نظارت ضعیف دولتی

⁹ "راه احتیاط، مذاکره با طالبان در مورد تعلیم دختران" قنطره دی 2017.

<https://en.qantara.de/content/negotiating-with-the-taliban-for-girls-education-treading-carefully>

¹⁰ "تا 60 درصد از دختران افغانستان از مکتب محروم اند". الجزیره 2018

<https://www.aljazeera.com/news/2018/06/60-percent-afghan-girls-school-report-180603150117803.html>

¹¹ چهار ملیون افغان، با وصف خطر خشونت و مشکلات تخنیکی رأی دادند. اخبار سی ان ان، 2018.

<https://edition.cnn.com/2018/10/20/asia/afghanistan-elections-intl/index.html>

¹² رأی دهی در انتخابات تاریخی پارلمانی افغانستان پایان یافت. آژانس انودولو، 2018.

<https://www.aa.com.tr/en/asia-pacific/voting-for-landmark-afghan-parliament-polls-concludes/1288710>

¹³ معمای انتخابات افغانستان (16) حقوق بنیادی در مورد انتخابات پارلمانی. شبکه تحلیلگران افغان 2018.

<https://www.afghanistan-analysts.org/afghanistan-election-conundrum-16-basic-facts-about-the-parliamentary-elections/>

بوجود آمده بود، با ناکامی های بزرگی لوژیستیکی مواجه گردید و در نتیجه مردم ساعت ها در صفوف بدلیل آنچه گم شدن ورق های رأی دهی، صندوق های رأی، وسایل ناکاره بیومتریک¹⁴ (وسایل انگشت نگار که برای اولین بار در انتخابات کشور استفاده می گردند) و حتی دروازه های بسته مراکز رأی دهی بدلیل عدم حضور کارمندان انتخاباتی باقی ماندند. نهاد های ناظر بر انتخابات دریافتند که حد اقل 521 مرکز رأی دهی در 21 ولایت بشمول کابل، اصلا در روز انتخابات باز نشدند. از مراکزی که بتاريخ 20 اکتوبر باز شدند، حد اقل 68 درصد دیر تر از موعد شان که 7 صبح بود، باز شدند.

در نتیجه مسایل تخنیکي و نبود کارمندان انتخاباتی، رأی دهی در مراکزی که به دلایل مختلف فعالیت نتوانسته و یا باز نشده بودند روز بعد برگزار¹⁶ گردید. نهاد های ناظر بر انتخابات تذکر دادند که این تمدید 24 ساعته انتخابات در واقع مغایر با ماده 104 قانون انتخابات بوده است. ترس از این بود که ادامه یافتن انتخابات به روز دوم باعث بوجود آمدن فرصت جهت تقلب شب میانه 20 و 21 اکتوبر خواهد گردید.

در نتیجه این همه مردم به این باور رسیدند که آنها وظیفه خود بعنوان شهروندان کشور را اجرا نموده بودند و با وصف تهدیدات بالقوه امنیتی این کار را انجام دادند ولی دولت نتوانست به این علاقه مندی آنها پاسخ مناسبی فراهم کند و بعد از سه سال کشمکش های داخلی حکومت وحدت ملی بر سر مسئله اصلاح انتخابات، نتوانست نظارت درست ازین پروسه بعمل آورد. انتخابات اخیر مثال دیگری از نیاز میرم اصلاح مناسب انتخاباتی در کشور بود. بخاطر باز پس آوری اعتماد مردم بر روند انتخابات، دولت و شرکای بین المللی آن باید تغییرات متعددی را در زمینه پیشبرد روند انتخابات روی دست گیرد و این تغییرات باید سایر روند ها از اعلام اولیه تا اعلام نهایی جناح های برنده را در بر گیرد.

سفارشات

- **دولت باید بالاخره صدور و توزیع وسیع تذکره های الکترونیکی را آغاز نماید، که خود باعث کاهش فساد خواهد گردید.** این روش همچنان خطرات ناشی از ثبت نام رأی دهندگان را کاهش خواهد داد که بر اساس سیستم موجود، شامل نسب نمودن استیکر رأی دهی بر پشت تذکره ورقی افراد میباشد که در صورت عبور و مرور آنها از مناطق تحت کنترل مخالفین، آنان را با خطرانی مواجه می سازد. سیستم تذکره الکترونیکی همچنان کمک خواهد کرد تا لست های متناسبی از رأی دهندگان شکل گیرد. در صورت وجود یک لست مناسب رأی دهندگان همراه با تذکره های برقی، کارمندان انتخابات میتوانند تعداد افراد رأی دهنده در هر یک از ولسوالی ها را دقیق تشخیص نمایند، همچنان تضمین کنند که هر فرد بعد از انگشت نگاری مناسب فقط یکبار میتواند رأی بریزد.

- **نمایندگی کمیسیون مستقل انتخابات در ولایات افزایش یابد.** این امر باعث تشویق رأی دهندگان در مناطق روستایی خواهد شد که در غیر آن صورت ممکن است از روند انتخابات بیرون و یا از آن ناآگاه بمانند. حضور بزرگ تر کمیسیون مستقل انتخابات در سطح ولایتی همچنان تضمین گر آن خواهد بود که سایر روند های انتخاباتی بشکل مناسب آن اجرا می گردند و ملیش های محلی، افراد زورمند و جنگسالاران نمیتوانند درین روند مداخله کنند.

- **افزایش حضور زنان در روند انتخابات.** فعلا، ردی دهی تنها نوع اشتراک سیاسی است که در آن زنان خیلی فعال هستند و برابر با مردان میباشد، یعنی هر فرد بدون در نظر داشت جنسیت، فقط یک رأی دارد. ازینرو، خیلی مهم است که حضور زنان در انتخابات باید همزمان حفظ و تقویه گردد. این همچنان بخش دیگریست که در آن نمایندگی بیشتر کمیسیون مستقل انتخابات در ولایات مهم است زیرا این امر باعث خواهد گردید زنان آگاهی بیشتر در مورد حق رأی شان دریابند.

- **دولت باید هر نوع تلاش برای پایان بخشیدن به سیاست بر اساس قومیت را بخرج دهد.** آنها باید مطمئن سازند که هیچ کارمند دولتی در روند آزاد و عادلانه انتخابات مداخله نمیکند. بعد از اینکه دو انتخابات پی در پی ریاست جمهوری همراه بوده اند با اتهامات مداخله دولتی و تقلب، کاملا ضروری است که حکومت در راستای باز پس گیری اعتماد مردم کار نماید و تضمین کند که هیچ کارمندی، در هیچ سطحی، نخواهد توانست در روند دموکراتیک مداخله نماید.

- **دولت باید تعهد نماید که در ولایت شرقی غزنی انتخابات را بالاخره برگزار خواهد نمود.** درین ولایت، بدلیل مشکلات امنیتی و لوژیستیکی انتخابات بتاريخ 20 اکتوبر برگزار نگردیده بود (انتخابات ولایت قندهار یک هفته بعد

¹⁴ کمیسیون انتخابات وسایل جدید بیومتریک را رونمایی نمود. طلوع نیوز 2018

<https://www.tolnews.com/afghanistan/election-commission%C2%A0unveils-new-biometric-devices>

¹⁵ معمای انتخابات افغانستان (21): بررسی انگشت نگاری ممکن است مشکلات جدید پدید آورد. شبکه تحلیلگران افغان، 2018.

<https://www.afghanistan-analysts.org/afghanistan-elections-conundrum-21-biometric-testing-likely-to-spawn-host-of-new-problems/>

¹⁶ انتخابات افغانستان بدلیل هرج و مرج در مراکز انتخابات به روز یکشنبه ادامه یافت. رویترز 2018.

<https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-election-extend/afghanistan-extends-election-to-sunday-due-to-chaos-at-polling-stations-idUSKCN1MU09A>

برگزار گردید). راه حلی برای این چالش ها باید پیدا شود تا ساکنین غزنی مطمئن گردند که صدای آنها توسط نمایندگان شان در "خانه ملت" خواهد رسید.

- انتخابات شوراهای ولسوالی و ولایتی نیز باید برگزار گردند، تا اینکه مردم بتوانند در همه سطوح جامعه نمایندگان خود را انتخاب کنند و در نتیجه در سطوح مختلف اجتماعی، از نمایندگی سیاسی بهره مند شوند.

6. حفاظت اجتماعی از معلولیت و بیجاشدگان داخلی

فعلا، ارقام تعداد افراد دارای معلولیت در افغانستان بین 700 هزار¹⁷ و 800 هزار¹⁸ است که درین میان حداقل 400 هزار¹⁹ تن از نوعی نابینایی رنج می برند.

فعالین و محققین میگویند که تعداد واقعی ممکن خیلی بالاتر ازین باشد. چون اکثر معلولیت ها در کشور نتیجه کشمکش های جاری است، ارقام اخیر سازمان ملل نشان میدهند که حد اقل 5252 تن در جریان نه ماه اول سال 2018 مجروح²⁰ شده اند. این ارقام خیلی از فعالین را به آن وا داشته است که تخمینات فعلی نشاندهنده تصویر صحیح از وضعیت افراد معلول در افغانستان نیست.

مجموعه ای از ناامنی رو به افزایش و خشکسالی تباهن بر 20²¹ ولایت کشور اثرگذار بوده اند که این امر موجب افزایش تعداد افراد بیجاشده داخلی شده است. به نقل از سازمان ملل²²، کمبود 70 درصدی باران در سرتاسر افغانستان بدلیل وضعیت لاینجا گزارش شده است. در نتیجه، سازمان ملل میگوید که حاصل اصلی امسال پائین تر از حد اوسط پنج سال متواتر گذشته خواهد بود. حد اقل 60 هزار²³ تن در ولایات غربی هرات و بادغیس بدلیل خشکسالی های اخیر بیجا شده اند.

فعلا، بیشتر از 3.5 میلیون مردم افغانستان بیجا هستند و در این میان تعدادی از عودت کنندگان از کشور های خارجی نیز وجود دارند که بدلیل عدم توانایی در راستای برگشت به ولایات اصلی شان شامل این جمع شده اند.

بیجاشدن در نتیجه این دو عامل باعث میشود تا میلیون ها انسان مجبور شوند زندگی شان را در محلاتی ادامه دهند که مردمان محل، بیجاشدگان داخلی را بحیث فراری تجسم کنند و آنها را متهم به ضیاع منابع، کار و پول آن محلات کنند. این احساس انزجار میان باشندگان بومی و بیجاشدگان تازه وارد با مرور زمان بیشتر میشود و باعث ایجاد چالش ها اجتماعی و مخالفت ها برای بیجاشدگان می گردد که خود بدلائل جنگ یا آفات طبیعی مجبور به ترک خانه های خود شده در جستجوی پناه میباشند. این اختلافات و تنش های به اشکال مختلف متبلور میشود، از قبیل؛ استرداد خدمات، تعصب زبانی و حتی خشونت بر علیه بیجاشدگان داخلی. این امر همچنان باعث افزایش سطح فقر می گردد، زیرا اقتصاد محلی نمیتواند بدون کمک دولت یا نهاد های شریک آن برای نیازمندی های مردمان محلی و بیجاشدگانی که وارد آن محلات می گردند، کفایت کند.

مجموعه ای فقر، خصومت و خشونت میتواند عواقب تباهنی بهمراف داشته باشد. بیجا شدگانی که از کشور های همسایه عودت می کنند عموماً در زمان مهاجرت با انواع بی احترامی ها مواجه میشوند، و هرگاه به کشور خود بر می گردند با تعصب مشابهی روبرو میشوند. یعنی یک تعصب جای تعصب دیگری را می گیرد.

نمایندگان چندین ولایت متذکر شدند که آنها قضایای مستند بیجاشدگان (و معلولینی) را دارند که بدلیل ناامیدی و یأس در مقابل مشکلات موجود خودکشی کرده اند. خطر دیگری که وجود دارد این است که بدلیل رانده شده به حاشیه اجتماع و دور از فرصت های اقتصادی، چنین افرادی توسط گروه های مسلح از قبیل طالبان استخدام شوند که با استفاده از احساسات کمبود و

¹⁷ معلولیت در افغانستان، رویکرد ظرفیت محور برای مشاهده چالش های تحقیق و سفارشات پالیسی. جی. اف. ترانی و دیگران، دانشگاه مرکزی لندن، 2005.

¹⁸ اکثر این 800 هزار تن بیسواد و بیکار هستند. خامه پرس. 2013

¹⁹ خدمات چشم افغانستان، سازمان غذایی جهانی، 2018

<http://www.emro.who.int/afg/programmes/eye-care.html>

²⁰ گزارش ربع وار در مورد حفاظت شهروندان در کشمکش های نظامی: 1 جنوری تا 30 سپتامبر 2018. هیئت معاونت سازمان ملل در افغانستان 2018.

²¹ خشکسالی افغانستان – اپریل 2018. ریلیف ویب 2018

<https://reliefweb.int/disaster/dr-2018-000052-afg>

²² خشکسالی بخش های عظیمی از افغانستان را دربر گرفته است. دفتر سازمان ملل برای هماهنگی فعالیت های بشردوستانه، 2018

https://docs.google.com/document/d/19IUcz2SY-OCXt8lwtquGu6iNu7_S7CY9uuzdj3d8ZaM/edit

²³ ملیون ها افغان با خطر بیجا شدن بدلیل خشکسالی مواجه هستند. شورای مهاجرین ناروژی، 2018.

<https://www.nrc.no/news/2018/september/millions-of-afghans-face-risks-of-drought-related-displacement/>

نامیدی آنها و عدم پذیرش شان توسط مردمان محلی و دولت، تشویق به اشتراک درین چنین حرکت ها شوند. در گذشته، طالبان متهم²⁴ به استفاده از افراد معلول در حملات انتحاری در افغانستان شده اند.

سفارشات

- سروی مناسب و جامع جمعیت معلول افغانستان باید اجرا شود. این ارقام باید به بخش هایی چون معلولیت های "حسی" و "جسمی" تقسیم بندی شوند. انجام این کار کمک خواهد کرد دولت و نهاد های جامعه مدنی برنامه های خود را مطابق با نیاز های ویژه افرادی که از معلولیت رنج می برند شکل دهند. یک چنین سروی اولین اقدام در راستای تطبیق برنامه های موثر برای رسیدگی به چالش های افراد معلول خواهد بود. با این حال، انجام این کار نباید باعث تعویق ارائه خدمات به افراد معلول گردد.
- دولت، در هماهنگی با نهاد های جامعه مدنی باید برنامه های دراز مدت و عملیاتی را برای حفاظت اجتماعی تدوین نماید، همچنان لازم است تا برنامه مناسب برای توسعه معیشت نیز روی دست گیرد که البته مدتیست به آن توجه صورت نگرفته است.
- فضای حقوق بشر در حال کوچک شدن است و این امر فقط گروه های آسیب پذیر را دربر نمی گیرد. همه سهامداران باید جامعه مدنی را حمایت کنند تا برای افزایش مباحث درین مورد نقش خود را بازی نمایند.
- مسایل حقوق بشر هنوز هم نگرانی عمده ای هستند و با در نظر داشت وضعیت وخیم امنیتی، لازم است که مدافعین حقوق بشر را حفاظت باید کرد.
- جامعه جهانی باید توجه لازم به این مسئله داشته باشد. توجه جامعه جهانی بیشتر فعلا روی مسئله امنیتی میبذول است اما این بدان معنا نیست که حقوق بشر در ذیل اجندای آنها قرار گیرد.

7. تقویه و انکشاف نقش جامعه مدنی

در نقش پُل میان محلات و دولت، یک جامعه مدنی قوی و فعال میتواند نقش مهمی در انکشاف دموکراسی بازی کند. در طول 17 سال گذشته، جامعه مدنی با سرعت غیر عادی در افغانستان رشد نموده است. فعلا بیشتر از 10 هزار اتحادیه، بنیاد، موسسه، شورای محلی و حرکت جوانان بعنوان جامعه مدنی افغانستان عمل می کنند. با این حال، در راستای تحقق این امر که نهاد های جامعه مدنی بتوانند بعنوان رابط میان دولت و مردم عمل کنند و خلاء های موجود میان دو طرف را پُر کنند، وجود دارند. اولین و اساسی ترین مشکل مسئله فساد است که به گفته نمایندگان ولایات کابل، در طول پنج سال گذشته افزایش دیده است. همراه با کاهش در احساس مسئولیت اخلاقی، این پدیده باعث سخت تر شدن فعالیت های عملیاتی برای نهاد های جامعه مدنی گردیده است. چنانچه قبلا آمد، نهاد های جامعه مدنی احساس می کنند که وقت زیاد آنها روی کار های اداری و رسیدگی به مسایل رشوه و فساد در داخل دولت سپری میشود. این زمان و منابع را میشود بشکل بهتر در راستای رسیدگی به نیازمندی های جوامع مصرف نمود.

امنیت بدون شک مسئله مهمی برای نهاد های جامعه مدنی است. در واقع این پدیده بزرگترین چالش راه است. چالش های امنیتی در مقابل جامعه مدنی افغانستان فراتر از فعالیت های طالبان و داعش می روند، که هر دو گروه و گروه های دیگر البته مسئولیت حمله ها بر نهاد های جامعه مدنی و یا در اطراف دفاتر این نهاد، بالای کارمندان و پروژه را بعهد گرفته اند و در عین حال دست به فعالیت های چون اختطاف، تهدید و زورگویی دست زده اند. احساس دیگری که وجود دارد این است که مسئولین دولتی در کار جامعه مدنی مداخله می کنند که البته در تناقض مستقیم با نقش جامعه مدنی بعنوان یک دایر مستقل قرار دارد. هر چند جامعه مدنی از ملاقات اخیر رئیس جمهور غنی با نمایندگان جامعه مدنی و گفتگو در مورد روند صلح استقبال می کنند، این چنین مشاوره ها در حدی که بتوانند تصامیم دولتی را متاثر سازند، بجای آنکه یک هنجار باشند، یک استثنا بشمار می آیند.

در عین حال، نهاد های جامعه مدنی میگویند که با وصف تعهد دولت به آزادی بیان و دسترسی به اطلاعات، آنها عمدتا در امر دسترسی به اطلاعات از مسئولین دولتی با مشکل مواجه هستند. این از آن رو مهم است که جمع آوری اطلاعات اولین قدم در مسیر نظارت جامعه مدنی بر دولت و بررسی تعهدات و وعده های دولتی در قبال تطبیق قوانین است. نبود حمایت و تمویل باعث می گردد تا نهاد های جامعه مدنی خود را در یک تنگنای عملیاتی و فضای محدود برای انکشاف و پیشرفت دریابند. در نتیجه، نمایندگان می گویند که آگاهی مردمان عادی در مورد نقش جامعه مدنی نیز کاهش یافته است. باوصف پیشرفت های بزرگی در راستای بهبود ظرفیت اداری نهاد های جامعه مدنی، راه دراز پیشروست تا این نهاد ها به ظرفیت کامل خود دست پیدا کنند. ازینرو، نهاد های جامعه مدنی به شدت سفارش نمودند که دولت و جامعه جهانی باید اقدامات جدی تر و سرمایه گذاری های فزاینده تری را در زمینه ظرفیت سازی نهاد های جامعه مدنی افغانستان روی دست گیرند.

سفارشات:

- همکاری بیشتر میان دولت افغانستان، جامعه جهانی و گروه های جامعه مدنی ضروری میباشد.

²⁴ "خوش آمدید به بازپروری بمب گذار انتحاری" ووکاتیو، 2014

<https://www.vocativ.com/world/afghanistan-world/suicide-bomber/index.html>

- انکشاف و حمایت از میکانیزم های بهبود اعتماد و حسابداری در داخل نهاد های جامعه مدنی ضروری است.
- انکشاف برنامه مشخص اولویت ملی برای ایجاد یک جامعه مدنی پویا و باثبات.
- انکشاف و حمایت از سیستم ها، میکانیزم ها و پالیسی ها برای تضمین رشد فعالانه شراکت عمومی، خصوصی و جامعه مدنی در افغانستان (با در نظر داشت کاهش تدریجی کمک های بین المللی در دهه گذشته) و هماهنگی میان نهاد های جامعه مدنی و دولت.
- تضمین بوجود آوردن یک میکانیزم رسمی که تحت آن جامعه مدنی در مسایل مرتبط با تدوین قوانین دخیل گردد و از ابزاری در راستای فشار آوردن بر حکومت جهت تطبیق قوانینی که بر فضای شهروندی اثرگذار هستند برخوردار گردد.

ضمیمه 4: گزارش توحیدی جامعه مدنی

توحیدی از مقالات جامعه مدنی افغانی و بین المللی برای
کنفرانس ژنو درباره افغانستان
27 - 28 نوامبر 2018

خلاص

این سند در نتیجه ادغام یک سلسله گزارش های جامعه مدنی برای کنفرانس ژنو درباره افغانستان تهیه شده است. نظرات جامعه مدنی در هفت ساحه مطرح گردیده اند: (1) صلح و امنیت؛ (2) حقوق شهروندان و حفاظت از آنها؛ (3) بیجاشدن و ادغام؛ (4) حکومتداری و فساد؛ (5) اقتصاد؛ (6) انکشاف در صحت، معارف، زراعت و امرار معاش؛ و (7) راه جدید کار: محور بشری-انکشافی-صلح.

با در نظر داشت چالش های همه جانبه که دولت افغانستان، جامعه بین المللی و جامعه مدنی در راستای بدست آوری اهداف مشترک انکشافی افغانستان و بهبود وضعیت شهروندان آن کشور مواجه هستند، سفارشات جامع ذیل توسط جامعه مدنی افغانی و بین المللی ارائه گردید:

- دولت افغانستان باید اهمیت جامعه مدنی اعم از افغانی و بین المللی در انکشاف افغانستان را تأیید نماید و با موسسات جامعه مدنی با روحیه احترام همکاری و حمایت متقابل برخورد کند؛
- دولت افغانستان باید از کنوانسیون ها و توافقات بین المللی که وارد آن می گردد پیروی نماید و در راستای تطبیق پالیسی ها و قوانین رسمی تلاش ورزد؛
- تمویل کنندگان باید حمایت درازمدت از افغانستان انجام دهند، مبتنی البته بر تطبیق اصلاحات و بدستآوری اهداف کوتاه مدت توسط آن؛ و
- همه عناصر باید محور بشری-انکشافی-صلح را بفهمند؛ تقویه و حمایت از برنامه ریزی جمعی، نیاز محور و مردم محور لازم است.

مخففات

چارچوب صلح و انکشافی ملی افغانستان (2016)	ANPDF
نیروی های امنیتی ملی افغانستان	ANSF
گروه موسسات بریتانیایی و ایرلندی برای افغانستان	باگ (BAAG)
کنفرانس بروکسل درباره افغانستان	BCA
کمیته کاری جامعه مدنی	CSWC
کمیته اجرائیوی بیجاشدن و عودت	DiRec
کاهش خطر آفات	DRR
محو خشونت علیه زنان	EVAW
کنفرانس ژنو درباره افغانستان	GCA
چارچوب حسابدهی دوجانبه ژنو (2018)	GMAF
دولت افغانستان	GoA
افراد بیجاشده داخلی	IDP
مدیریت نقطه عطف	IWM
برنامه عمل ملی برای قطعنامه 1325 شورای امنیت سازمان ملل	NAP 1325
برنامه اولویت ملی	NPP
اختلال عصبی پسا تروما	PTSD
خود انحصاری از طریق چارچوب حسابدهی دو جانبه (2015)، با افزایش	SMAF
استراتژی راه حال حل برای مهاجرین افغان	اهداف SMART (2016)
هیئت معاون سازمان ملل در افغانستان	SSAR
دفتر سازمان ملل برای هماهنگی امور بشری	یوناما (UNAMA)
کمشتر سازمان ملل برای مهاجرین	یونوکا (UNOCHA)
	UNHCR

1. هدف

این گزارش دربرگیرنده نظرات و سفارشات عمده موسسات جامعه مدنی افغانی و بین المللی است که در گزارش ها تهیه شده برای کنفرانس ژنو درباره افغانستان که بتاريخ های 27 و 28 نوامبر 2018 منعقد شده بود، آمده است. برای مطالعه گزارش های

مورد استفاده به ضمیمه مراجعه کنید. این گزارش توحیدی توسط گروه موسسات بریتانیایی و ایرلندی برای افغانستان (باگ) تهیه شده است.

2. زمینه

کنفرانس ژنو درباره افغانستان یک کنفرانس بین المللی بین الوزرایی است که توسط دولت افغانستان و سازمان ملل در ژنو میزبانی گردید. درین کنفرانس نمایندگان 65 کشور و 35 نهاد بین المللی، و نمایندگان سکتور خصوصی و جامعه مدنی بشمول رسانه ها اشتراک نمودند. در کنفرانس ژنو، حکومت وحدت ملی پیشرفت هایش در زمینه تطبیق اصلاحات از کنفرانس بروکسل درباره افغانستان - سال 2016 را گزارش داد. چالش های موجود نیز مورد بحث قرار گرفتند، بخصوص در جلسات و محافل حاشیه ای که درین دوران صورت گرفتند. بر علاوه، یک بیانیه مشترک توسط جامعه مدنی افغانی به سایر نمایندگان کنفرانس ایراد گردید.

در نقطه وسط دهه تحول افغانستان (2015 الی 2024)، کنفرانس ژنو با اساس قرار دادن کنفرانس های لندن (2012) و بروکسل (2016)، همچنان روی دست گرفتن چارچوب دوجانبه حسابدهی ژنو برگزار گردید. چارچوب حسابدهی دوجانبه ژنو بر اساس چارچوب های قبلی در زمینه پالیسی بشمول خودکفایی از طریق چارچوب حسابدهی دوجانبه که در 2016 امضاء گردید و رهنمایی برای رسیدن به اهداف کوتاه مدت میان 2019 و 2020 میباشد استوار گردیده است. چارچوب حسابدهی دوجانبه ژنو در مسیر مشابه با چارچوب عمده پالیسی ملی، یعنی چارچوب انکشاف و صلح ملی افغانستان و ده برنامه اولویت ملی قرار دارد.

3. مشاورت ها

بعنوان بخشی از کنفرانس ژنو، 10 نماینده جامعه مدنی افغانی (5 زن، 5 مرد) برای اشتراک در کنفرانس بتاریخ های 27 و 28 نوامبر دعوت گردیده بودند. گزینش و اشتراک این نمایندگان توسط کمیته کاری جامعه مدنی اداره گردیده بود. بر علاوه، موسسات ملی و بین المللی جامعه مدنی که در افغانستان فعالیت دارند نیز برای یک روز آمادگی بتاریخ 26 نوامبر فراهم آمده بودند. گزارش های که درین سند فراهم آمده اند برای اطلاع رسانی به اشتراک جامعه مدنی در کنفرانس ژنو تهیه گردیده اند. بیانیه مشترک جامعه مدنی افغانی بروز دوم کنفرانس (28 نوامبر 2018) ایراد گردید و اساس آن بر گفتگو های جامعه مدنی استوار است. بر علاوه، گزارش های که درین گزارش توحید گردیده اند خود مبتنی هستند بر مشاورت های صورت گرفته، همچنان تحقیق زمینی بالفعل که در سرتاسر افغانستان در حال اجرا شدن است. مشاورت های صورت گرفته در سطح ملی و زیر ملی نیز مبتنی بر موضوعات مختلفی هستند که نهاد های جامعه مدنی تشخیص داده اند.

4. گزارش ها

انکشافات صورت گرفته در بدو کنفرانس بروکسل درباره افغانستان در سال 2016

جامعه مدنی پیشرفت های صورت گرفته توسط دولت افغانستان، جامعه بین المللی و جامعه مدنی که در بدو کنفرانس بروکسل صورت گرفته اند را استقبال می کند. در حالیکه تعداد از چالش ها موجود هستند و بعضی از آنها عمیق تر نیز گردیده اند، دستاورد های قابل ملاحظه ای دیگری نیز صورت گرفته اند. مثال های دستاورد های نقل شده در گزارش ها را میشود ذیلا توضیح داد:

- پیشنهاد صلح رئیس جمهور غنی به طالبان در فبروری 2018، بدون هیچ پیش شرطی؛
- تعهد دولت افغانستان به برنامه عمل ملی برای قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل 1325 (NAP1325)، بشمول تعیین نمایندگان وزارتخانه ها، عرضه کارگاه های نمایندگان منطقوی و آمادگی برای دو گزارش سالانه (2016 و 2017)؛
- اقدامات دولت افغانستان در راستای بهبود تطبیق قانون محو خشونت علیه زنان؛
- آمادگی دولت افغانستان برای استراتژی ملی افغانستان برای مبارزه با فساد (2017)، تعهدات مرتبط مبارزه با فساد در رابطه به چارچوب حسابدهی دوجانبه و شرکت در مشارکت حکومت باز در سال 2017؛
- تلاش های دولت افغانستان برای فراتر رفتن از بهترین شیوه های رایج در سکتور استخراجی، بشمول بازبینی بالفعل قانون معادن (2014) و تعهد به اصلاحات در حکومتمداری و مبارزه با فساد درین صنعت؛
- تطبیق نسبی اما در حال افزایش دولت افغانستان، تطبیق اعلامیه مکاتب امن؛ و
- پذیرش و حمایت دولت افغانستان از چارچوب قابل فهم پاسخدهی به مهاجرین.

صلح و امنیت

در همه گزارش هایی که در مورد کنفرانس ژنو درباره افغانستان نوشته شده اند، توافق است که وضعیت امنیت افغانستان رو به وخامت است. طالبان فعلا کنترول، یا تاثیر بر 45 درصد از کشور را دارا هستند.²⁵ گروهی موسوم به دولت اسلامی حضور قوی در شمال و شرق کشور پیدا کرده است. جرایم در حال افزایش هستند. و فقط در نه ماه اول سال 2018، یوناما 8050 کشته ملکی (5252 زخمی، 2798 کشته) را گزارش نموده بود.²⁶ این آمار نشاندهنده 5 درصد افزایش نسبت به سال گذشته هستند. بر علاوه این ارقام نگران کننده، تعداد کشته های قوای امنیتی ملی افغانستان نیز در حال افزایش بوده است. جلوگیری ازین کاهش و در واقع رسیدن به یک قرارداد صلح بخاطر از بین بردن نزاع، اهمیت بسزایی دارد.

²⁵ باگ، 2018 (الف)

²⁶ یوناما، گزارش حفاظت از افراد ملکی، 2018

ظهور مجدد مذاکرات صلح در سال 2018 با عکس العمل های گوناگون مواجه شده است. رسیدن به یک صلح در نتیجه مذاکره از جمله اهداف پذیرفته شده جامعه مدنی است. ازینرو، آغاز مذاکرات با طالبان توسط رئیس جمهور غنی در فبروری 2018 یک قدم حیاتی درین زمینه پنداشته میشود. با این حال، جامعه مدنی افغانی نگرانی های عمده ای دارد. در قدم اول، مذاکرات صلح نباید در عقب دروازه های بسته صورت گیرد. آنها باید شفاف، حساسدهی و همه شمول باشند. آنچه از اهمیت ویژه برخوردار است و در بسیاری از گزارش های جامعه مدنی آمده است، سهم زنان و اقلیت های قومی و مذهبی در مذاکرات است. دوما، آنچه دارای اهمیت حیاتی دیگر است اینکه هیچ نوع مراعات در مقابل دستآورد های که بعد از 2002 کمایی شده اند نباید قایل شد. مذاکرات صلح باید قانون اساسی افغانستان را محافظت کند و در عین حال از حقوق زنان و اقلیت ها نیز حفاظت بعمل آورد. یک گزارش جامعه مدنی این نکات را بشکل خیلی خوب خلاصه می کند: "ما هیچ نوع پیش شرطی که باعث عدم حضور زنان در روند صلح و یا راه های حلی که باعث از بین بردن و تضعیف این حقوق گردد را قبول نداریم".²⁷ و بالاخره، جامعه مدنی افغان "از امریکا میخواهد تا درین مذاکرات طالبان را جاگزین افغانها نسازد"؛²⁸ ضروری است که مذاکرات صلح باید برهبری افغانها صورت گیرد. در حالیکه ایالات متحده و جامعه مدنی منافع نهفته در مذاکرات صلح افغانستان دارند، لازم است که نباید طالبان را جایگزین شهروندان افغانستان و دولت افغانستان کنند. چنین تفاهمی باعث بروز یک سلسله مراعاتی خواهد شد که برای افغانها قابل قبول نباشند و در صورت عدم مالکیت افغانها، ثبات هم نخواهند داشت.

حقوق شهروندان و حفاظت از آنان

در خط پیگیری یوناما از کشتار ملکی در سال 2018، موسسات جامعه مدنی بین المللی که در سکتور صحنی کار می نمودند دریافتند که نه تنها تعداد زخمی های جنگی بشک فزاینده ای افزایش یافته است، بلکه ناامنی نیز بیشتر گردیده است (بر اساس پیمایش حملات بزرگ دارای قربانی).²⁹ با در نظر داشت این واقعیت های جامعه مدنی از همه جناح های درگیر میخواهد که از افراد ملکی، شفاخانه های ملکی و وسایل نقلیه مورد استفاده افراد ملکی حفاظت کنند، چنانچه در قوانین بین المللی بشردوستانه آمده است.

حقوق زنان هنوز یک مسئله عمده برای جامعه مدنی افغانستان است. بر علاوه تقاضای مشارکت زنان در گفتگو های صلح، چنانچه در بالا تذکر بعمل آمده، نگرانی عمده دیگر این است که سهمگیری سیاسی زنان و حفاظت حقوقی و اجتماعی آنها باید تضمین گردد. نمایندگی زنان در موقف های رهبری و کار های دولتی پائین تر از 30 درصد باقی مانده است.³⁰ اسباب آن شامل عدم حمایت سیاسی از مشارکت زنان، نبود فرصت های تعلیمی و آموزشی برای زنان و شیوه های مضر که باعث محدود شدن زنان می گردد هستند. اقدامات مثبتی که بعد از کنفرانس بروکسل گرفته شده اند را باید در نظر داشت، بشمول تلاش های دولت افغانستان در راستای تقویه عرضه برنامه عمل ملی 1325 (بشمول تعیین نمایندگان در وزارتخانه ها، عرضه کارگاه های نمایندگان ولایتی و آماده نمودن گزارش های سالانه در 2016 و 2017). بر علاوه تطبیق و نظارت بیشتر این برنامه نیاز است.

در رابطه به حفاظت از زنان، سه موضوع مرکزی بروز می کنند. اولاً، خشونت علیه زنان نگرانی جدی برای جامعه مدنی است. اقدام اخیر که توسط دولت افغانستان در راستای بهبود تطبیق قانون محو خشونت علیه زنان گرفته شده است قابل قدر هستند. با این حال، نیاز است که این تلاش های گسترش پیدا کنند. لازم است که اقداماتی در راستای بهبود عرضه قانون محو خشونت علیه زنان و نظارت بر تطبیق آن روی دست گرفته شوند. در عین حال، افزایش آگاهی در مورد این قانون در میان زنان و مردان افغانستان برای موفقیت آن مهم میباشد.

دوما، خانه های امن زنان یک مسئله جدی است. در حالیکه خانه های امن یک مسئله بحث برانگیز در بسیاری از مناطق افغانستان است، یکی از موسسات جامعه مدنی خواستار "گذر از محرمیت به عام سازی" درین زمینه نمود.³¹ با تأیید اینکه خانه های امن دارای کمبودات هستند، گزارش تصریح نمود که "خانه های امن زنان در افغانستان به بیشتر از صدها زن و کودک در سرتاسر کشور حفاظت و امنیت فراهم می کند".³² جامعه مدنی پیشنهاد می کند که در کنار نکات دیگر، خانه های امن زنان را باید در مناطقی که قبلاً به آنجا رسیدگی کافی صورت نگرفته است (مانند کندهار که هیچ خانه امن ندارد) ایجاد نمود، همچنان همزمان باید امکانات لازم درین زمینه از دولت افغانستان درخواست کرد، و همچنان لازم است که این خانه ها را دور از نفوذ دولتی مستقل نگهداشت. در زمینه افزایش آگاهی عامه لازم است که این خانه های امن را در مطابقت با اصول اسلامی اداره نمود تا ظرفیت لازم برای حفاظت و آموزش ساکنان آن فراهم گردد.

در سال 2016، تخمین زده شده بود که 2.2 میلیون کودک بین سنین 8 و 14 در افغانستان کار می کنند.³³ و کار کودکان در حال افزایش است. افزایش در کار نمودن اطفال در نتیجه و نزاع است. فقر باعث میشود تا خانواده ها سرمایه گذاری های دراز مدت در معارف اطفال را قربانی نیازمندی های کوتاه مدت خانواده کنند، مانند اینکه آنها را مجبور به کار می کنند. نزاع همچنان باعث فرار اطفال از مکاتب می گردد. ازینرو جامعه مدنی از دولت افغانستان میخواهد تا برنامه های منظمی را برای رهایی اطفال کشور

²⁷ شبکه زنان افغان، 2018: 2.

²⁸ گروه کاری مشترک جامعه مدنی، 2018: 6.

²⁹ امرجنسی، 2018.

³⁰ شبکه زنان افغان، 2018.

³¹ APPRO, 2018i: 1.

³² همان: 1.

³³ APPRO, 2018 الف.

از مشکلات موجود طراحی نماید. دولت همچنان باید با خانواده ها و موسسات کار نماید تا اطفالی که بالاتر از سن قانونی کار هستند را در مشاغل تربیوی شریک سازد و آنها را برای امرار معاش آماده سازد. برای حمایت از قانون سازی، تحقیق و نظارت بیشتر بر کارگران طفل لازم است. همچنان توقع میرود که دولت از یتیم خانه ها حمایت خواهد کرد تا به اطفالی که در آنجا زندگی می کنند، رسیدگی صورت گیرد.

در سال 2005، 10.8 درصد از افغانها از یکی از انواع معلولیت رنج می بردند.³⁴ از سال 2005 بدینسو، افغانها بیشتری از معلولیت های ناشی از نزاع فعلی، بشمول سطح بالاتری از کشتار ملکی رنج می برند. برای تضمین حفاظت افراد معلول، جامعه مدنی افغانستان باور دارد که باید تعهدات فعلی را تقویه نمود و بر اساس آنها کار های بیشتری را انجام داد. این شامل گزارش دهی متواتر دولت افغانستان در مورد کنوانسیون سازمان ملل برای حقوق افراد معلول می گردد که از آن طریق حقوق متذکره را میتوان تضمین نمود. بر علاوه، دولت افغانستان باید منشور ادغام افراد قانون در عمل بشردوستانه را حمایت کند تا حمایت های بشردوستانه شامل حال افراد معلول نیز گردد.

بیجاشدن یک مسئله مشکل ساز در افغانستان است. یک موسسه بین المللی جامعه مدنی میزان این مشکل را چنین حکایت می کند: "افغانستان سطوح بی پیشینه عودت را در سالهای گذشته تجربه نموده است که همراه بوده با افزایش قابل توجه در بیجاشدن های داخلی، این مسئله اکنون به یک بحران عمده بشری تبدیل شده است".³⁵ از سال 2012 تا 2017، بیشتر از 1.2 میلیون افغان شامل بیجاشدگان داخلی بودند.³⁶ فقط در سال 2018، نزاع در 32 ولایت از جمله 34 ولایت افغانستان، بیشتر از 250 هزار تن را از خانه های شان راند.³⁷ بر علاوه آن، خشکسالی در سال 2018 باعث بیجاشدن 275 هزار تن از افغانها گردید.³⁸ بر علاوه، تعداد فزاینده بیجاشدگان داخلی، تعداد زیادی از افغانها از کشور های پاکستان، ایران و دیگر کشور ها نیز عودت نموده اند. از سال 2012 تا اواسط 2018، بیشتر از 1.3 میلیون افغان از پاکستان برگشتند و 445 هزار تن از ایران عودت نمودند.³⁹ در سال 2018، عودت ها از پاکستان بالاتر از 25000 تن بود.⁴⁰ اما همین سال 2018، تعداد رکورد شکن عودت کنندگان از ایران را مشاهده کرد. تقریباً 700 هزار تن از ایران در جریان همین یک سال عودت نموده اند.⁴¹ عامل این مسئله رکود اقتصادی ایرانی است، همراه با پائین آمدن نرخ ارز در آن کشور و تهدیدها مسئولین ایرانی.⁴²

شیوه های جابرانه که کشور های دیگر برای برگشتاندن مهاجرین افغان بخرج میدهند باعث نگرانی جدی جامعه مدنی بین المللی است. در ایران، این مسئله شامل فشار فزاینده و ایجاد رعب می گردد. در پاکستان، اخاذی نظام مند، دستگیری ها و به بند کشیدن ها، تخریب خانه ها و بستن مکاتب مهاجرین عام است. این تاکتیک ها باعث میشوند تا افغانها گویا "داوطلبانه" عودت نمایند. در سوی دیگر، اتحادیه اروپا برای کشور های عضو خود برگشتاندن مهاجرین و پناهندگان را آسانتر است ساخته است و در زمینه پذیرش ناموجه آنها توسط دولت افغانستان، کمک ها و مساعدت های خود را بعنوان ابزار فشار استفاده می کند. شواهد وجود دارند که کشور های مانند بریتانیا، ناروی، و دیگر اعضای اتحادیه اروپا از خلاهای اداری استفاده می کنند تا بشکل آگاهانه متقاضیان خردسین را اخراج نمایند. جامعه مدنی بین المللی با چنین شیوه ها سوال بر انگیز مخالف است مخصوص در صورتیکه برگشت کنندگان با خطرات خشونت و آسیب پذیری در افغانستان روبرو خواهند بود.

بیجاشدن و ادغام

بعد از بیجاشدن، نیازمندی های مردم افزایش می یابد. یکی از گزارش ها میگوید: "بیجاشدگان در افغانستان فقیرتر هستند، آنها دسترسی کمتر به معارف و امرار معاش دارند و با خطرات بیشتری مواجه هستند زیرا میخواهند به نیاز های خود برسند".⁴³ در رابطه به بازگشت: ارزیابی های جامعه مدنی نشان میدهند که 20 درصد از کسانی که بر می گردند نیازمند حمایت بشری و 72 درصد در صورت بازگشت بیجا می شوند.⁴⁴ یعنی در واقع عودت کنندگان خود در صورت عودت بیجا میشوند. اکثر این بازگشت کنندگان بیجاشده هیچ منبع قابل اتکای درآمد ندارند و بدون آن "ناامنی غذای بیشتر میشود و میکانیزم های منفی مقابله با چنین مسایل از قرصه ناقابل اتکا تا کارگری اطفال را در بر می گیرد".⁴⁵

هرچند تأثیرات بیجاشدن قابل توجه هستند، جامعه مدنی افغانی و بین المللی فرصت های را در زمینه رسیدگی به این مشکل انسانی مشاهده می کنند. این شامل تقویه روند های ملی و در عین حال سرمایه گذاری بر ابتکارات منطقوی و بین المللی می گردد. یک قدم مهم در راستای بهبود محیط پالیسی ملی این است که تضمین نماییم کمپته اجرایی بیجاشدن و عودت بشکل شفاف، حساسه

³⁴ سروی ملی معلولیت افغانستان، دولت افغانستان، 2005.

³⁵ باگ، 2018، ب: 1

³⁶ 2018، NRC

³⁷ 2018، ADSP

³⁸ 2018، ARC

³⁹ 2018، NRC

⁴⁰ باگ 2018، ب.

⁴¹ همان.

⁴² 2018، ADSP

⁴³ ADSP، 2018، 2

⁴⁴ باگ، 2018، ب.

⁴⁵ 2018، NRC، 3

و همه شمول عمل می کند. بر علاوه، تلاش های مداوم نیاز است تا پالیسی ملی بیجاشدگان داخلی که از سال 2014 در حد یک مسوده است، اجرایی گردد. در عین حال جامعه مدنی از تلاش های دولت در زمینه بازبینی نظام عریضه ها استقبال می کند. بالاخره، بازبینی روند ثبت ادعا های بیجاشدگان داخلی در ریاست های مهاجرین و عودت کنندگان توصیه می گردد. فعلا روند ثبت نام ملو از کاغذ پرانی بوده و خیلی قیمت میبشد. در نتیجه بسیاری از بیجاشدگان داخلی نمیتوانند از آن استفاده ببرند.

در سال 2018، حکومت افغانستان توافق نمود تا در چارچوب جامع عکس العمل مهاجرین اشتراک نموده در آن سهم بگیرد. این خبر با استقبال اعضای جامعه مدنی بین المللی مواجه شد. چارچوب جامع عکس العمل مهاجرین تشکیلاتی ست که یک عکس العمل قابل پیش بینی و مکمل به مسایل انکشافی احتمالا تأثیرات مثبت بر عکس العمل بشردوستانه در افغانستان خواهد گذاشت. با این حال، نگرانی در میان موسسات جامعه مدنی بین المللی پابرجاست. اولاً، تأکید چارچوب بر عودت داوطلبانه مشکل زاست. یکی از مقالات میگوید: "در زمینه ای که فرصت های پناهندگی برای افغانها در منطقه و اروپا دشوار است، و با وصف تأیید وضعیت رو به وخامت امنیتی، چنین پافشاری قابل توجیه نیست و باید آن را علناً تأیید نمود".⁴⁶ چنانچه در بالا تذکر رفت، در بسیاری از قضایا، عودت "داوطلبانه" در واقع داوطلبانه و فارغ از اجبار نیست. و این امر باعث مشکلات زیاد در تطبیق معنادار این چارچوب میشود.

دوماً، احتیاط لازم است تا این چارچوب را چگونه در شرایط بحران زده افغانستان تطبیق داد. هیچ نوع رهنمایی در مورد چگونه عرضه و برنامه ریزی خدمات انسانی وجود ندارد. سوماً، استفاده از راه های حل استراتژیک منطقی برای مهاجرین افغان بعنوان واسطه ای برای این چارچوب قابل نگرانی است. در حالیکه ایجاد راه های حل استراتژیک در سال 2011 یک قدم مثبت بود، نبود شفافیت و وجود تنگنای مشورتی نشاندهنده این امر است که میکانیزم متذکره اصول مندرج در چارچوب را منعکس نمیکند.

حکومتداری و فساد

جامعه مدنی سطح بالای فساد را یکی از عوامل اصلی فراراه پیشرفت کشور و مردم افغانستان می بیند. در حالیکه اقدامات مزید لازم است، جامعه مدنی تلاش های اخیر دولت افغانستان را برسمیت می شناسد. تعهدات مبارزه با فساد که در چارچوب حسابدهی دوجانبه (2016) آمده است، ایجاد استراتژی ملی افغانستان برای مبارزه با فساد (همراه با ایجاد دارالانشای ویژه مبارزه با فساد) و اشتراک کشور در مشارکت حکومت باز از سال 2017 را میشود درین راستا متذکر شد.

با وصف پیشرفت ها، کار های بیشتری باید انجام گردد تا فساد را بتوان شکست داد. درین راستا عمل هماهنگ میان دولت، جامعه جهانی، جامعه مدنی و شرکت های چند ملیتی تجارتی ضروری است. دولت باید با تعهدات و پالیسی های قبول شده پیش برود، و در عین حال اصلاحات اداری برای کاهش مصارف در زمینه جمع آوری مالیات و عرضه خدمات اساسی را روی دست گیرد. بر علاوه، دولت باید اقدامات شجاعانه تری در زمینه تنظیم سکتور خصوصی در افغانستان روی دست گیرد و اخذ مالیات را عملی سازد. در عین حال، تلاش های هماهنگی باید توسط جامعه تمویل کننده، جامعه مدنی و تجارت های چند ملیتی صورت گیرد تا بر علیه فساد اقدامات منظم برداشته شوند. تمویل کنندگان باید در مورد چگونگی مصرف مساعدت های صورت گرفته توسط آنان توجه نمایند. آنها نمیتوانند مثل سابق تمویل خود را ادامه دهند و در عین حال خواهان نتایج مختلف باشند. بالاخره جامعه مدنی نیز باید نقش دوجانبه بازی کند. این شامل نظارت مستقل بر حکومت و مصرف تمویل کنندگان، همراه با پذیرش مسئولیت بیشتر در راستا افزایش آگاهی در مورد فساد در میان مردم و تقویه روش های مبارزه با آن می گردد.

یکی از گزارش ها، آموزش را روشی برای مبارزه با فساد معرفی نموده بود. استدلال این مفکوره چنین بود که: "ادغام تعلیم مبارزه با فساد در هنجار های حقوقی و مذهبی میتواند ارزش های مبارزه با فساد را در میان معلمین زنده کند".⁴⁷ استفاده از مکتب برای اهداف مبارزه با فساد از دو راه ممکن است. در یک سو، نصاب باید طوری آماده شوند که در آن اصول مبارزه با فساد گنجانده شوند، معلمین باید تشویق گردند که این اصول را تدریس کنند و والدین باید تشویق گردند تا در تقویه این ارزش ها کار نمایند. در سوی دیگر، فعالیت های فرانصابی نیز باید در نظر گرفته شوند تا این مسایل فراتر از صنوف درسی رفته شامل حال همه جامعه گردند.

موضوع ثانوی اما مهم دیگری که در گزارش های جامعه مدنی آمده است همانا نگرانی در مورد چگونگی ارتباط میان دولت و جامعه مدنی است. ماهیت فراگیر فساد در افغانستان به معنای آن است که جامعه مدنی فوق العاده زیر فشار است و زمان های زیادی را در درگیری با کاغذ پرانی و مدیریت رشوه سپری می کند. در عین حال، احساس عمومی در میان جامعه مدنی وجود دارد که مسئولین دولتی در کارهای آنان مداخله می کنند. این نگرانی زمانی افزایش پیدا می کند که فعالین جامعه مدنی بدست آوری معلومات قابل اتکا از منابع دولتی را مشکل می یابند. این نه تنها بمعنای چالش ها در زمینه نظارت بر فعالیت های دولت، بلکه ناتوانی آن در زمینه تطبیق قوانین ملی و پیروی از پالیسی ها و طرز العمل های حکومتی نیز میباشد.

یک تعداد پیشنهادات توسط جامعه مدنی در مورد روابط جنجالی میان دولت و جامعه مطرح گردید. اکثر این پیشنهادات در برگیرنده همکاری های مزید میان دولت، جامعه بین المللی و جامعه مدنی می گردید. بر علاوه، رابطه بهتر با دولت نیز پسندیده است. چنین یک رابطه ای شامل انکشاف یک میکانیزم رسمی میگردد که در آن با جامعه مدنی در مورد تدوین قوانین مشورت صورت گیرد تا یک جامعه مدنی باثبات و متنوع پدید آید.

اقتصاد

از رکود اقتصادی در سال 2013 بدینسو، اقتصاد افغانستان با مشکلات زیادی دست و پنجه نرم کرده است. بر اساس دفتر احصائیه مرکزی، وضعیت بد امنیتی همراه با رشد ضعیف اقتصادی باعث افزایش فقر و بیکاری گردیده است. بر اساس اطلاعات اخیر میان سال های 13/2012 و 16/2015، سطح بیکاری ملی از 25 درصد به 40 درصد افزایش دیده است.⁴⁸ در عین زمان، فیصدی افرادی که زیر خط فقر ملی زندگی می کردند از 38.3 درصد به 54 درصد رسید؛⁴⁹ این بدان معناست که 5 میلیون تن بیشتر مردم با مشکل فقر مواجه گردیده اند.

یک منبع عمده عواید دولتی و رشد اقتصادی همانا منابع استخراجی هستند. رئیس جمهور غنی می گوید که این پدیده میتواند تبدیل به یک "آفت ناشی از منابع" گردد. جامعه مدنی افغانی و بین المللی خواهان روش های محتاط در زمینه صنعت استخراجی افغانستان هستند. در حالیکه این سکتور ممکن است باعث شگوفایی اقتصادی گردد، همزمان میتواند باعث بحران و فساد نیز شود. در واقع یکی از مقالات می گوید که "استخراج معادن دومین بزرگترین منبع درآمد طالبان است".⁵⁰ در همین گزارش توضیحات بیشتر آمده بود مبنی بر اینکه دولت افغانستان سالانه 36 تا 40 میلیون دالر عواید بدست می آورد اما حدود 300 میلیون دالر دیگر مصرف استخراج معادن می گردد.⁵¹

با وصف تایید پیشرفت های دولت افغانستان درین زمینه از سال 2016 بدینسو جامعه مدنی نگرانی های قابل توجهی درین باره اظهار نمودند. یکی از نگرانی های نیاز به ایجاد محافظ ها در زمینه تطبیق قوانین موجود است. هدف از ایجاد این محافظ ها تضمین شفافیت و حسابدگی در سکتور استخراجی است.

پیشرفت در صحت، معارف، زراعت و امرار معاش

خدمات خوب و با کیفیت صحتی و خدمات تعلیمی، امنیت غذایی و امرار معاش باثبات ستون های رفاهیت که مردم افغانستان بر آن اتکا می کنند. در سرتاسر افغانستان، کمبوداتی درین سکتور ها قابل مشاهده است. در حالیکه جامعه مدنی خواهان بهبود رفاه همه افغانهاست، توجه ویژه باید به کسانی مبذول گردد که در عمق حاشیه هستند و بیشترین نیاز را تجربه می کنند. این امر شامل میگرد اما محدود نیست به نیازهای زنان، اطفال، ملکی های قربانی کشمکش و نزاع، همراه با معلولین و بیجاشدگان.

صحت: در سال 2018، یک و نیم میلیون افغان که در مناطق دورافتاده کشور زندگی می کنند، نیازمند خدمات صحتی برای حالت اضطراری و مبارزه با تروما بودند.⁵² جامعه مدنی خواهان انکشاف یک نظام رسیدگی به تروما در افغانستان است. برای ممکن ساختن این امر نیاز است که این نظام جامع و رایگان باشد. برای تضمین این حق دسترسی به خدمات صحتی، جامعه مدنی خواهان تخصیص بودیجه توسط دولت افغانستان و تمویل کنندگان بین المللی میگرد. بر علاوه، عرضه یک چنین نظام پرستاری نیازمند آموزش کارمندان مجرب صحتی است. بالاخص، مهم است که زنان بعنوان کارمندان صحتی آموزش ببینند که این مسئله باعث افزایش خدمات صحتی خواهد گردید.

معلولین نیاز به خدمات نوتوانی دارند که در کشور قلیل هستند. با این حال، خدمات نوتوانی در جامعه افغانی از ارزش لازم برخوردار نیستند و حتی در جاهایی که وجود هم دارند، افراد معلول به آنها دسترسی ندارند. همچنان نبود پرسونل مجرب درین رشته باعث گردیده است تا بسیاری از مراکزی که وجود هم دارند بسته بمانند یا اینکه از موثریت لازم در زمینه برخوردار نباشند. برای رسیدگی به چالش ها درین زمینه، تمویل بیشتر برای این تسهیلات همچنان آموزش کارمندان مجرب ضروری است. خدمات صحتی اعصاب در افغانستان بسیار قلیل هستند. در کنار معلولین، تکالیف روانی در مورد عودت کنندگان و بیجاشدگان داخلی خیلی زیاد میباشد. بخصوص اطفال ازین مشکل خیلی زیاد رنج می برند. افسردگی، اختلالات روانی پسا تروما و احساسات خودکشی در میان افغانها بیجا شده خیلی بالا میباشد. بر علاوه، تعداد محدودی از امکانات صحت روانی و نبود کارمندان مجرب، همراه با مشکلات اجتماعی مرتبط با این مسئله چالش های بزرگی هستند که باید برآورده شوند.

معارف: اطفال بزرگترین قربانیان نزاع در افغانستان هستند. و در حالیکه تعداد اطفال مکتب رو از سال 2001 افزایش یافته است، این مشکل هنوز پابرجاست. فعلا 3.7 میلیون طفل (2.2 میلیون دختر و 1.5 میلیون پسر) به مکتب نمیروند و برای اول بار از 2002 بدینسو، تعداد اطفالی که به مکتب نمی روند در حال افزایش است.⁵³ عواملی مختلف در کاهش مکتب ها دخیل اند از جمله حملات بر مکاتب، معلمین و متعلمین که از سال 2018 بدینسو افزایش یافته اند. با افزایش عناصر مسلح غیر دولتی در سرتاسر کشور، حملات بر معارف در حال افزایش هستند و متخلفان درین زمینه هم عناصر مسلح غیر دولتی هستند و هم نیروهای امنیتی افغانستان. اطلاعات اخیر نشان میدهد مکاتبی که برای انتخابات و یا اهداف نظامی استفاده شده اند بیشتر متحمل حملات می گردند. در سوی دیگر و بعنوان یک اقدام مثبت، نیروهای امنیتی افغانستان از سال 2015 و بعد از اعلامیه مکاتب امن تر، استفاده نظامی شان از مکاتب را کاهش داده اند. بر کاهش حملات بر معارف، جامعه مدنی از دولت و عناصر غیر دولتی مسلح میخواهد تا مکاتب را ازین نزاع ها بدور دارند.

⁴⁸ دولت افغانستان، سروی اوضاع زندگی در افغانستان، 2017

⁴⁹ همان.

⁵⁰ دیدبان شفافیت افغانستان، 2018: 1

⁵¹ همان.

⁵² یونوکا، برنامه عکس العمل بشری، 2018.

⁵³ GCPEA، 2018

بر علاوه، چالش های مرتبط با امنیت که در بالا تذکر یافت، اطفالی که به افغانستان اخیرا برگشته اند با مشکلاتی در زمینه دسترسی به مکاتب مواجه هستند. یکی از مشکلاتی که این اطفال فعلا مواجه هستند همانا نبود اسناد کافی است. اقدامات باید صورت پذیرد تا ثبت نام این اطفال جهت اهداف تعلیمی میسر گردد.

اطفال دارای معلولیت بالاخص در افغانستان شرایط بدی دارند. بسیاری از آنها بدلائل نزاع و محدودیت های فیزیکی و اجتماعی، به معارف دسترسی ندارند. بگفته یکی از موسسات جامعه مدنی بین المللی، "افغانستان نیازمند معلمین، آگاهی در مورد نیاز های همه اطفال به مکتب، بشمول اطفال و دختران معیوب، همچنان تمویل کافی برای تمرکز روی معارف همه شمول است".

54

زراعت: هشتاد درصد از افغانها برای خوراک و عواید اصلی خود بر زراعت اتکا دارند. 55 اما نزاع و تغییر اقلیم تاثیر خطرناکی بر نظام های زراعتی در افغانستان داشته است. در سال 2018، 9.8 میلیون مردم (43.6 درصد از جمعیت روستایی افغانستان) با قلت مواد غذایی مواجه بودند و 2.6 میلیون افغان با وضعیت اضطراری عدم امنیت غذایی مواجه هستند. 56

روش اجتماعی مبارزه با محرومیت غذای در یکی از گزارش های کنفرانس ژنو آمده است. استدلال شده است که، "مساجد میتوانند نقش مهمی در رسیدگی به مسئله محرومیت غذایی بازی کنند زیرا این طریق میشود نظام آگاهی دهی و دادخواهی در راستای توزیع کمک از دارایان با نادران را تنظیم کرد و در نتیجه توزیع خوراک به شکل حساسه و شفاف آن انجام خواهد شد". 57

خشکسالی که فعلا در 20 ولایت از 34 ولایت افغانستان قابل رویت است یکی از اسباب اصلی در عقب مسئله محرومیت غذایی است. 70 درصد کمی در رطوبت بر تولید غذا و منابع دهاقین تاثیرگذار بوده است. 58 خشکسالی باعث شده است که مقادیر کوچک فصل بیشتر از پیشتر کمتر گردند. کمبود در تولید گندم از 1.5 تَن مکعب به 2.3 میلیون تَن مکعب در ظرف یک سال بالا رفته است. خشکسالی فقط در سال 2018، 1.4 میلیون انسان را با قلت غذایی مواجه نموده است. 59

دو راه حل اصلی برای مبارزه با خشکسالی و آفات دیگر طبیعی توسط اعضای جامعه مدنی پیشنهاد گردیدند. اینها عبارت اند از کاهش خطر آفات و مدیریت نقطه عطف. در روش کاهش خطر آفات، رویکرد جامعه محور است و در آن استراتژی های مقابله با اثرات آفات طبیعی مطالعه می گردد. این شامل "حمایت از جوامع برای شناسایی مناطق آسیب پذیر طبیعی و حفاظت شان است. از این طریق تکنیک های بهبود یافته تر زرع و توسعه دادن درآمد خانوادگی در نظر گرفته میشوند. در نتیجه آنها میتوانند بهتر در مقابل شوک های اقتصادی و زیست محیطی ایستادگی کنند و در آینده خانواده های شان سرمایه گذاری نمایند". 60 مدیریت نقطه عطف، در سوی دیگر، شامل معرفی تکنیک های از قبیل خندق کنی، بند سازی و استفاده از نباتات برای جلوگیری از آب های بارانی و غیره میباشد. هدف از این کار ها "آورد تغییرات در زراعت، مالدار و امنیت غذایی در سطح جامعه است تا خطر سیلاب و آسیب پذیری ناشی از خشکسالی از بین برده شوند". 61

امرار معاش: برای اکثر افغانها، داشتن یک وسیله معاش باثبات یک ضرورت. اما با درنظرداشت وضعیت وخیم اقتصادی در کشور، این کار دشوار بنظر می رسد. یکی از نگرانی های اصلی جامعه مدنی درین زمینه، وجود موانع بیشتر اقتصادی در مقابل افراد بیجااشده است. عودت کنندگان و بیجاشدگان با مشکلات ویژه ای درین زمینه مواجه هستند. وضعیت رو به وخامت کاریابی برای این دو گروه اجتماعی با درنظرداشت وضعیت اقتصادی و کاریابی محدود معلولین بدتر و پیچیده تر می گردد.

بدلیل اخراج از بازار های کار، افغانهای بیجااشده همچنان با کمود حمایت مالی مواجه هستند. گزینه های محدود قرضه وجود دارند که در آن نیز اکثریت شان بشکل غیر رسمی ارائه میشوند. در جاهایی هم که قرضه اخذ می گردد، عمدتا برای مصرف هستند و نه برای ایجاد وسیله های جدید امرار معاش. بر علاوه، عودت کنندگان زمانی که به وطن بر می گردند، منابع اقتصادی برای آغاز یک زندگی جدید ندارند و این مسئله باعث افزایش مشکلات اجتماعی می گردد.

جامعه مدنی همچنان متوجه این امر است که مساعدت های نقدی سازمان ملل برای مهاجرین نیز نیازمند تحقیق بیشتر است. بر اساس شواهد ارائه شده توسط یکی از نهاد های بین المللی، این نقدینه ها "باعث میشوند مهاجرین افغان قبل از وقت برگردند و در درازمدت خود باعث مشکلات در زمینه ادغام مجدد عودت کنندگان می گردد". 62

و بالاخره، بیجاشدگان داخلی و عودت کنندگان مجبور هستند برای فرار از آسیب پذیری های مالی با استراتژی های منفی آشنا شوند. بر اساس مطالعه ای که در سال 2017 صورت گرفت، 20 تا 24 درصد از خانواده های بیجااشده اطفال خود را به کار می فرستند. در بعضی از موارد، فامیل ها حتی از روش ازدواج های زیرسن برای فرار ازین مشکلات استفاده می کنند.

54 HI، 2018: 3

55 2018 ARC

56 ACF 2018

57 2: 2018، APPRO

58 2018، ARC

59 2018، ACF

60 ARC 2018

61 همان: 4.

62 2018 NRC

در رابطه به مسئله معلولین در افغانستان نباید از یاد برد که مدل خیریه معلولیت در افغانستان عام است. در نتیجه، بسیاری از افراد دارای معلولیت از اشتراک در قوای کار باز داشته میشوند. بر علاوه، افراد دارای معلولیت از مهارت های لازم برای رقابت در بازار برخوردار نیستند. زنانی که معلول هستند با تبعیض بیشتر روبرو هستند. قانون کار افغانستان (2007) میگوید که 3 درصد از کارمندان دولت باید افراد دارای معلولیت باشند. این بخشی از قانون البته تطبیق نشده است. به باور جامعه مدنی افغانستان، اولین قدم در رسیدگی به حاشیه کشیده شدن افراد معلول تطبیق همین قانون است.

راهکار جدید: محور بشری-انکشافی-صلح

درک رو به افزایش در جامعه مدنی افغانی و بین المللی وجود دارد که پاسخ بشری به تنهایی خود برای رسیدگی به چالش های بیجاشدگان در کشور کافی نیستند. چنانچه در بالا تذکر یافت، افغانستان دارای تعداد رو به افزایش بیجاشدگان داخلی و عودت کنندگان است. بسیاری از این افراد شدیداً آسیب پذیر و نیازمند کمک های درازمدت هستند که در نتیجه نزاع های موجود مشکلات شان تشدید گردیده است. تلاش های انکشافی کمتر به این مردم رسیدگی می کنند و در روند صلح نیز آنها اکثراً بیرون گذاشته میشوند. همین است که بیجاشدگان و عودت کنندگان کمترین حمایت را در افغانستان جذب می کنند. آنها عمدتاً در تنگنای فقر و آسیب پذیری باقی می مانند.

چنانچه مدنی نکته دیگری را متوجه شده است که این مسئله را پیچیده تر می سازد. و آن مسئله چگونگی هدف گیری کمک های بشری است. عکس العمل های بشردوستانه عمدتاً بر اساس بخش بندی ها صورت می گیرند. عموماً، مستفید شوندگان کمک های نجاتبخش بر اساس موقعیت شان (مانند بیجاشدگان، عودت کنندگان و غیره) تقسیم بندی میشوند و نه بر اساس شدت نیازهای شان. این امر باعث بروز مشکلات در عرضه کمک های بشردوستانه می گردد.

در جواب به این چالش ها، جامعه مدنی افغانی و بین المللی خواهان رویکردی شده است بنام کمک بشری-انکشافی-صلح. این رویکرد "شامل طیف وسیعی از عناصر می گردد که بر اساس مزیت های رقابت و در طول سالهای متعدد، برای کاهش نیاز، آسیب پذیرش و خطر و افزایش صلح و مقاومت برای انکشاف پایدار میگردد".⁶³ این بمعنای ترتیب دهی بهتر فعالیت ها نه بلکه همکاری فعالانه، داشتن نتایج مشترک (و چارچوب مشترک نظارتی) میباشد که بتواند تقسیمات بشری-انکشافی-صلح منشانه را باهم وصل کند و درین راستا کانال های قابل پیش بینی و انعطاف پذیر تمویل را تهیه نماید. نقش تمویل کنندگان ازینرو مهم است تا مدل های خوب تمویلی را برای پیش برد این هدف میسر سازد. سازمان ملل با منشور بشردوستانه، انکشافی و صلح آمیز نقش رهبری در تهیه و نظارت بر عرضه این رویکرد محوری دارد.

این چنین رویکرد همچنان نیاز محور و مردم محور خواهد بود. بجای آنکه مستفید شوندگان را بر اساس تقسیم بندی های کلی هدف قرار دهیم، لازم است تا کمک ها را بر اساس حقایق محلی تنظیم کرد. این رویکرد باعث میشود تا پیچیده های زندگی واقعی مردمان نیازمند در نظر گرفته شود و کمک های بشکل مناسب تر و موثر تر آن توزیع گردند. این امر نیازمند جمع آوری اطلاعات در سطح محلی و برنامه ریزی پائین به بالا است که نتیجه کلی آن محوری بودن مردم در قلب این رویکرد است.

5. ضمیمه: مقالات برای کنفرانس ژنو درباره افغانستان

اکبر – اداره هماهنگ کننده کمک برای افغانستان (2018). محور بشردوستی-انکشافی-صلح در افغانستان. کابل
عمل در برابر فقر - (2018). از بین بردن دایره: بسوی یک رویکرد جمعی نیاز محور به فقر در افغانستان. کابل
منشور راه های حل بیجاشدگی افغان – 2018. اتمام تلک بیجاشدگی: فرصت های جدید برای افغانها در راستای بدست آوری راه های حل درازمدت. کابل

موسسه تحقیق پالیسی عمومی افغانستان – 2018 (الف). نزاع دوامدار و کار اطفال: عوامل و راه های حل ممکنه. کابل
موسسه تحقیق پالیسی عمومی افغانستان – 2018 (ب). فساد: اسباب و راه های مبارزه با آن. کابل
موسسه تحقیق پالیسی عمومی افغانستان – 2018 (پ). مبارزه بر علیه فساد از طریق معارف. کابل
موسسه تحقیق پالیسی عمومی افغانستان – 2018 (ت). امنیت غذایی و مذهب: نقش مساجد. کابل
موسسه تحقیق پالیسی عمومی افغانستان – 2018 (ث). حکومتداری خوب در مذاکرات صلح. کابل
موسسه تحقیق پالیسی عمومی افغانستان – 2018 (ج). برنامه عمل ملی 1325 و نهادینه سازی حقوق زنان در افغانستان.

کابل

موسسه تحقیق پالیسی عمومی افغانستان – 2018 (چ). درباره بن بست های دردآور، ایجاد صلح، عوامل، عناصر و میکانیسم ها. کابل

موسسه تحقیق پالیسی عمومی افغانستان – 2018 (ح). رابطه دولت و جامعه مدنی در افغانستان: به پیش یا عقبگرد؟ کابل
موسسه تحقیق پالیسی عمومی افغانستان – 2018 (خ). خانه های امن زنان: از محرمیت با تعمیم. کابل
مجمع تحقیق افغانستان – 2018. ایجاد مقاومت در افغانستان. کابل
شبکه زنان افغان – 2018. گزارش: تأکید بر صدای زنان افغان
باگ – 2018 (الف). گزارش جامعه مدنی: کنفرانس ژنو درباره افغانستان. لندن
باگ – 2018 (ب). عودت و بیجاشدن: گزارش پالیسی. لندن
گروه کاری مشترک جامعه مدنی – 2018 – گزارش: کنفرانس ژنو درباره افغانستان. کابل
ائتلاف جهانی برای حفاظت از معارف در مقابل حمله – 2018. حمله بر معارف در افغانستان: گزارش توضیحی. کابل

⁶³ اکبر، 2018.

شاهد بین المللی و دیدبان شفافیت افغانستان – 2018. انصراف از آفت منابع: استخراج، فساد و نزاع در افغانستان. کابل
هندیکپ بین المللی – 2018. گزارش در مورد ادغام افراد دارای معلولیت. کابل
شورای مهاجرت ناروی – 2018. بازگشت به چه؟ چالش هایی که افغانها بیجا شده در زمینه دریافت راه های حل درازمدت
مواجه هستند. کابل
سازمان ملل – 2018. یک سازمان ملل برای افغانستان. سازمان ملل

ضمیمه 5: بیانیه جامعه مدنی برای کنفرانس ژنو درباره افغانستان

بیانیه جامعه مدنی ابراد شده بتاريخ 28 نوامبر 2019

نعیم ایوب زاده

جناب رئیس جمهور، رئیس اجرائیه، عالیجنابان، خانمها و آقایان
افتخار بس بزرگیست که به نمایندگی از یک هزار تنی که در مشاوره های سرتاسری جامعه مدنی جهت آمادگی برای کنفرانس ژنو اشتراک نموده بودند، صحبت کنم.
ما دستاورد های قابل توجه مردم افغانستان در مقابله با چنین شرایط سختی که بدلیل حمایت سخاوتمندانه بین المللی، رهبری دولتی و قربانی های زنان و مردان قوای مسلح، کارمندان کمک رسان، معلمین، خبرنگاران و شهروندان دیگر بدتر از آنچه هست نگردیده، قدردانی می کنیم.
ما در عین حال مشکلات فراراه دریافت انکشاف باثبات در یک فضای پرتنش را نیز درک میکنیم، زمانیکه مشکلات امنیتی باعث شده اند ترجیح اول دولت و جامعه جهانی تأمین امنیت باشد تا رسیدگی به نیازمندی های بشری.
مردم افغانستان با اشتراک شان در انتخابات اخیر پارلمانی اعتماد و امید خود به آینده را ظاهر ساختند. تعداد تحسین برانگیزی از زنان و مردان افغان، با وصف تهدید های امنیتی، بر بدبینی هایی که تقلب های گذشته پدید آورده بود غالب آمدند و رأی دادند.
زنان و مردان افغان برای امید رأی دادند. با غالب آمدن بر بدبینی های بوجود آمده در نتیجه تقلب گذشته، رأی دهی آنها سرمایه ایست که دولت افغانستان باید آن را محترم بدارد. این بار ممکن بود از بسیاری مسایلی که رأی دهندگان قبلا مواجه بودند، اجتناب کرد.

کمیودات لوژیستیکی که در نتیجه آن مردم ساعت ها در قطار های طولانی منتظر ماندند بخاطر اینکه گزارش های دروغ در مورد اتمام پروسه رأی دهی به آنها رسیده بود، اوراق مفقود رأی دهی، وسایل ناکاره بیومتریک، مراکز رأی دهی که بدلیل نیامدن کارمندان هرگز باز نشدند و حتی مهمتر از همه تصور مینی بر اینکه نهاد های انتخاباتی سیاسی شده بودند .
این مسایل اگر حل نگردند، به لکه دار شدن حیثیت و مشروعیت انتخابات بعدی ریاست جمهوری و دولت افغانستان خواهد انجامید و در نتیجه اعتماد شهروندان افغانستان از نهاد های دولتی کمتر خواهد شد. ما همچنان سفارش می کنیم انتخابات ریاست جمهوری 2019 بخاطر روند مصالحه با طالبان به تعویق نیافتد.
در عین حال، فساد در حال کاستن موثریت و مشروعیت دولت است اما تعهد دولت در قبال کاهش فساد در ادارات عالی و سکتور های نظامی هنوز نتایج ملموسی نداشته است.
اکثر مردمانیکه میخواهند کار های شان در ادارات دولتی پیش برود، با توقع پرداخت رشوه مواجه میشوند که متأسفانه این امر تبدیل به یک هنجار شده است.

مردمان بیرون از نظام، بخصوص زنان که از امکانات پرداخت در مقابل موقف های استخدامی برخوردار نیستند، با بیشترین اثر منفی مواجه هستند. وضعیت امور در سطوح پائین بدلیل حمایت های سیاسی در سطوح بالاتر پیچیده تر می گردد.
با این حال، فرهنگ فساد را چگونه میتوان در افغانستان از بین برد در حالیکه کسانی که متهم به تقلب گسترده هستند، موقف های عالی رهبری در کشور دارند؟

فروزان مشعل

ما درین اتاق مجلل، درین گوشه زیبا و آرام جهان گردهم آمده ایم، اما دشوار است اضطراب آن مادر افغانی را به یاد نیاوریم که نمیداند پسرش وقتی از خانه می رود زنده بر خواهد گشت و او را خواهد دید یا خیر؛ فشار هایی که بر مردان و زنان جوان کشور را حس نکنیم که از درد بیکاری رنج می برند، بخصوص در صورتیکه قرضه های زمان دانشگاه را نپرداخته باشند و یا مصرف خانواده های خود را نداشته باشند؛ همچنان نگران نباشیم درمورد تعداد رو به افزایشی از مردمی که دارای معلولیت هستند و میخواهند در یک فضای نامساعد زندگی خود را دوام بخشند. فراهمی کار ضروری است، بخصوص در سکتور های زراعتی و صنعتی، تا اینکه مردم بتوانند خود را از حالت فقر بیرون کنند.
با کشتار بیرحمانه و تعداد رکوردشکن کشتار ملکی و افراد نظامی، فرار رو به افزایش مردم از ساحات جنگ زده و متاثر از خشکسالی، کسانی که نمیدانند غذای وعده بعد را دریافت خواهند کرد یا نه، مردم افغانستان در همه ابعاد زندگی با بلا تکلیفی مواجه هستند. مردم هر روز را با گذشت از مشکلات سپری می کنند، به امید اینکه روز بهتری فرا خواهد رسید، اما هر چند ما در ایستادگی خود شهره ایم، انسان هستیم و روزی خواهیم شکست.

ازینرو ما از امکان یک راه حل سیاسی که باعث کاهش خشونت در افغانستان شود، استقبال می کنیم. برای رسیدن به یک چنین راه حل، ضروری است که دولت باید راهبردی بسنجد، شمولیت جناح ها درین روند را محترم بشمارد و در همه مذاکرات صلح زنان را نیز شریک کند، نباید مذاکرات به قیمت حقوق زنان تمام شوند.

صلح را نمیشود در تعریف تنگ ختم خشونت یا "راه حل سریع" گنجانده، زیرا چنین صلحی پایدار نخواهد بود. روند صلح زمانی میتواند به صلح دراز مدت بیانجامد که نظرات مردم را در سطح کوچک و بزرگ جمع آوری کند و بتواند اعتماد همه جانبه را فراهم نماید. ازینرو ما از تمویل کنندگان بین المللی میخواهیم تا ایجاد صلح را در همه سطوح زندگی اجتماعی و سیاسی تمویل نمایند.

صلح همچنان متکی است بر عدالت و حاکمیت قانون و ازینرو تطبیق قوانین عادلانه مانند قانون محو خشونت علیه زنان از اهمیت بسزایی برخوردار است. قانون محو خشونت علیه زنان توسط همه محاکم بشکل مساویانه تطبیق نمی گردد و لهذا نتیجه اش این است که قربانیان خشونت توسط دولت حمایت نمیشوند. گزارش نهاد های گوناگون از قبیل کنوانسیون محو سایر

انواع تبعیض و خشونت علیه زنان، عفو بین الملل، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان نشاندهنده جزئیاتی هستند که در آن هزاران مورد خشونت علیه زنان، قتل ها، لخت و کوب، اسید پاشی و خشونت خانوادگی و جنسی تذکر یافته اند. قوانین دیگر، از قبیل قانون مرتبط با آزادی اطلاعات تطبیق نشده اند و ما از دولت و شرکای بین المللی آن میخواهیم تا قبل از طراحی قوانین جدید، بالای تطبیق قوانین موجود سرمایه گذاری کنند. ما همچنان از دولت میخواهیم در زمان تدوین قوانین، از روش مشاوره جویانه تری استفاده کند.

فعالین جامعه مدنی بازیگران عمده در انکشاف کشور هستند و نقش پل میان دولت و مردم را ایفا می کنند. ما از اقدامات دولت در راستای مشاوره با فعالین جامعه مدنی در مورد قوانین مهم استقبال میکنیم اما این مشورت ها باید نظام مند شوند و باید در حکومنداری ولایتی و در پایتخت یعنی کابل گنجانده شوند. چنانچه دولت در حال بررسی قانون انجوهاست، ما خواهان یک روند مشاوره با جامعه مدنی قبل از ارائه مسوده به کابینه هستیم. به نمایندگی از نهاد های جامعه مدنی افغانستان، ما میخواهیم تمنیات صمیمانه خود را بخاطر حمایت 17 ساله شما به افغانستان اظهار نماییم، البته یکده شما بیشتر از آن با ما همراه بوده اید. ما درک میکنیم که حمایت های دولت و تمویل کنندگان حتمی و پایان ناپذیر نیستند. ازینرو ما متعهد هستیم که فعالیت ها و شفافیت خود را نیز نظارت کنیم. اهداف درازمدت و دوام آور انکشافی را میشود با بهبود شراکت موجود میان دولت، تمویل کنندگان و جامعه مدنی بین المللی بدست آورد.

ضمیمه 6: یادداشت ها و سفارشات ملاقات حاشیه ای جامعه مدنی

یادداشت ها برای عمل

در گفتگو با جلالتماب وزیر اقتصاد مصطفی مستور 27.11.18، در کنفرانس ژنو درباره افغانستان از وزیر اقتصاد داکتر مصطفی مستور صمیمانه تشکری صورت گرفت چون توافق نمود تا در یک جلسه حاشیه ای کنفرانس ژنو درباره افغانستان، با جامعه مدنی افغانی و بین المللی و در حضور تمویل کنندگان و دیگران اشتراک نمود. از جناب وزیر بدلیل حمایت شان از جامعه مدنی، تشکری بعمل آمد. تعهد او به کار نزدیک با جامعه مدنی که در ختم جلسه ابراز شد، مورد استقبال و سپاسگذاری قرار گرفت.

هدف این جلسه فراهمی فرصتی برای بهبود تفاهم میان جامعه مدنی، دولت و جامعه جهانی بود که همراه بود با اظهار صمیمانه امتنان از هر طرف. آقای وزیر مسوده مقاله تهیه شده برای کنفرانس ژنو درباره افغانستان که توسط کمیته کاری جامعه مدنی آماده شده بود را خوانده بود.

نمایندگان جامعه مدنی درخواست های ذیل را از وزیر صاحب مستور خواستار شدند.

فضا برای جامعه مدنی

فضا برای جامعه مدنی در حال کاهش است و این منجر به کاهش در دادخواهی و مشکلات شده است که البته در نتیجه مسایل مرتبط با تمویل و امنیت تشدید یافته است. با وصف کار های خوبی که موسسات جامعه مدنی و انجوها انجام میدهند، جامعه مدنی تضعیف گردیده است و در نتیجه تبلیغات منفی "چهره پاک" آن مخدوش شده است.

نمایندگان جامعه مدنی از آقای مستور و دولت افغانستان خواستند تا فعالیت های جامعه مدنی را حمایت کند و نقش نظارت آن را علنا بپذیرند. برای موثر بودن در زمینه نظارت بر نتایج پالیسی ها و برنامه های حکومت، آنها همچنان نیازمند اطلاعات بودند که همواره برای شان میسر نیست. انجوها و موسسه اکبر گفتند که با ریاست انجوها درین زمینه همکاری خواهند نمود. حفاظت از فضای لازم برای فعالین جامعه مدنی مهم پنداشته میشود. خطرانی متوجه فعالین جامعه مدنی که ظاهرا با دولت همکاری دارند نیز مطرح گردیدند.

وزیر اقتصاد گفت که او نقش جامعه مدنی را در گذشته، حال و آینده می پذیرد. همچنان تصریح نمود اینکه جامعه مدنی با دولت همکاری خواهد نمود یا نه، مربوط به فعالین جامعه مدنی میشود. او تأیید نمود که توزیع اطلاعات به حدی که باید خوب باشد، خوب نیست.

نمایندگان همچنان از جامعه جهانی خواستند تا از یک جامعه مدنی باثبات و توانمند حمایت کنند و درین راستا تعریف واضح از "جامعه مدنی" مفید خواهد بود. تمویل کنندگان نیز با این موقف همراهی داشتند و گفتند که یک صدا و دید واضح از سوی جامعه مدنی چیز است که تمویل کنندگان نیز خواهان آن هستند.

حضرار موافقت نمودند که اعتبار از کار خوب بر می آید و شبکه های مسلکی ارزشمند هستند. جامعه مدنی بین المللی خواستار برنامه ریزی منطقی توسط جامعه مدنی در فراوری نیاز به یک "جبهه پیشرو" گردیدند.

میکانیزم های همکاری

اشتراک کنندگان جامعه مدنی احساس داشتند که همکاری با دولت سمبولیک بوده است. سفارشات صورت گرفته اند اما آنها تبدیلی به پالیسی و یا عمل نشده اند.

وزیر اقتصاد گفت که وزارتش جلسات تخیکی ماهوار را با جامعه مدنی تنظیم نموده است، همچنان جلسه کمیته را نیز دایر نموده است اما هیچ یک ازین کار ها بعد از مارچ 2018 اجرا نشده است. او گفت که مواد زیادی برای گفتگو وجود دارند.

وزیر اقتصاد گفت که او بالای پلانی کار می کند که انجوها دارای صندوق واحدی باشند، چنانچه در وزارتخانه های صحت و انکشاف دهات دیده شده است. او البته خاطر نشان ساخت که ایجاد این صندوق همه مشکلات را حل نخواهد کرد.

وزیر متعهد شد که از نزدیک با جامعه جهانی کار خواهد کرد. او همچنان خاطر نشان ساخت که میخواهد کنفرانس انجوها همه ساله برگزار گردد.

مبارزه با فساد

اشتراک کنندگان در مورد سطح فساد در افغانستان اظهار نگرانی کردند و گفتند که برای مبارزه با آن نیاز به یک استراتژی عملی است. آنها همچنان در مورد تفاوت معاشات مامورین دولتی که منجر به افزایش فساد می گردد اظهار نگرانی کردند. وزیر اقتصاد گفت که فساد یک مسئله دامنه دار است و جامعه مدنی نیز از آن مصئون نیستند. او از آنچه "تجارت های خانوادگی" در میان انجو ها وجود دارد، ابراز نگرانی نمودند. این عنوان مفسد بودن بر انجو ها به چالش کشیده شد، و همه از وزیر اقتصاد خواستند در صورت وجود شواهد در مورد فساد انجو ها، درباره آن تحقیق و اقدام نماید. (تاکنون وزارت اقتصاد فقط انجو هایی را لغو نموده است که گزارش نداده اند، احتمالاً بدلیل اینکه آنها دیگر فعالیت ندارند)

بر علاوه، گفتگو ها به کارمندان دولتی ای مبذول داشته شد که یا خود شان انجو دارند و یا یکی از اعضای فامیل شان انجو ساخته اند. بنیاد شفافیت افغانستان در مورد این چنین انجو ها قبلاً گزارش داده است و مدعیست که شواهد نیز دارد. وزیر همچنان در مورد تلاش های برای بیرون نگهداشتن انجو ها از کمیسیون مبارزه با فساد مطلع گردید. وزیر اقتصاد گفت که هیچ تفتیشی در مورد هیچ انجویی صورت نگرفته است و هیچ نوع اقدام بر علیه انجو ها صورت نگرفته است.

دسترسی به اطلاعات

قانون تعدیل شده است و میکانیزم های مناسب وارد آن شده است و در نتیجه، به گفته بنیاد شفافیت افغانستان و کمیسیون پنج نفری ریاست جمهوری "بهترین قانون جهان است". با این حال، تطبیق مسئله دیگریست و هیچ بودیجه برای آن پرداخته نشده است. نتیجه این است که مردم از یک دفتر به دفتر دیگر میروند، بدون هیچ موفقیتی که این مسئله باعث مشکل شدن نظارت ها می گردد.

وزیر اقتصاد گفت که دسترسی به اطلاعات میتواند بهتر باشد.

گزارش دهی

حضور جامعه مدنی گفتند که روند گزارشدهی خیلی دشوار است و بر علاوه وزارت اقتصاد، وزارتخانه های دیگر نیز خواهان گزارشات ویژه خود میشوند. یادداشت های مفاهمت مشروط به این گزارش ها هستند و موسسات باید زمان زیادی را بدون پرداخت پول سپری کنند.

"مرکز واحد رسیدگی ها" پیشنهاد گردید که نه تنها گزارش ها را دریافت کنند بلکه به عریضه ها نیز رسیدگی کنند. وزیر اقتصاد متذکر شد که دریافت گزارش های سالانه از موسسات جامعه مدنی دشوار بوده است اما گزارشدهی نیز ضروری میباشد. او پذیرفت که نبود میکانیزم های مناسب گزارش دهی بدون شک یک مشکل بوده است. او گفت که بهتر است کانال های کمتری گزارشدهی در نظر گرفته شوند.

در نتیجه

وزیر اقتصاد موافقت نمود که انجو های خوب وجود دارند و دولت و مردم در مورد وجود آنها آگاهی دارند. توافق صورت گرفت که یک لستی از پیشنهادات به وزیر فرستاده میشوند و کمیته کاری جامعه مدنی آنها را با وزیر تعقیب خواهد نمود. او متعهد شد که با جامعه مدنی از نزدیک کار کند.

خلاص درخواست های صورت گرفته از وزیر اقتصاد

1. اینکه دولت افغانستان باید علناً جامعه مدنی، ارزش و نقش نظارتی آن را حمایت کند و در عین حال تعریف واضحی از جامعه مدنی ارائه کند.
2. اینکه اطلاعات نادرست در مورد جامعه مدنی باید رد گردند و اصلاح شوند.
3. اینکه اطلاعات ضروری باید به جامعه مدنی داده شوند و توزیع باید مطابق با قوانین متناسب بهبود یابد.
4. اینکه میکانیزم های هماهنگ با دولت باید مورد استفاده قرار گیرند و صداهای جامعه مدنی باید شنیده شوند.
5. اینکه یک استراتژی عملی برای مبارزه با فساد روی دست گرفته شود که در آن مطمئن ساخته شود معاشات مامورین دولت به حد کافی باقی خواهند ماند، همچنان در برابر انجو ها یا افرادی که شواهد فساد شان وجود داشته باشد اقدامات لازم صورت گیرد.
6. ایجاد یک "مرکز واحد رسیدگی" برای گرفتن گزارشات موسسات جامعه مدنی و ارزیابی شکایات، در صورتیکه چنین شکایات وجود داشته باشند.
7. اینکه وزیر موافقت نمود تا جلسه تعقیبی با کمیته کاری جامعه مدنی و نمایندگان کنفرانس ژنو درباره افغانستان برگزار نماید و مسایل این چنینی را به بحث بگیرد.

ضمیمه 7: بیانیه جامعه مدنی افغانستان درباره کنفرانس ژنو، دسامبر 2018

بیانیه جامعه مدنی افغانستان در مورد کنفرانس ژنو درباره افغانستان

دسامبر 2018

ما، اعضای کمیته کاری جامعه مدنی و نمایندگان جامعه مدنی از دعوت حضور در کنفرانس ژنو درباره افغانستان خرسندیم، کنفرانسی که بتاريخ های 27 و 28 نوامبر در پلا دی ناسیونس ژنو برگزار گردید.

ما از نتیجه گیری های کنفرانس ژنو درباره افغانستان چنانچه در اطلاعیه رسمی کنفرانس و چارچوب حسابدی دوجانبه ژنو آمده است استقبال می کنیم. ما باور داریم که کنفرانس ژنو درباره افغانستان اقدام درست در راستای بهبود تفاهم جهانی و حمایت از صلح و سعادت درازمدت در افغانستان است.

ما در مورد تماس هایی که میان فعالین جامعه مدنی با پالیسی سازان افغانی و بین المللی در جریان هفته کنفرانس صورت گرفت قدردانی میکنیم. مردم افغانستان مستفید شوندگان بهبود در حکومتداری، خدمات عمومی و ابتکارات انکشافی بوده اند و در عین حال مشارکت فعالانه در همه این روند ها داشته اند. نقش جامعه مدنی بعنوان پل میان مردم و دولت برای موفقیت آینده این روند ها اساسی خواهد بود. ازینرو ما خواهان تماس های بیشتر با دولت افغانستان و شرکای بین المللی افغانستان میباشیم. این بیانیه پاسخ های بالفعل ما در قبال نتیجه گیری های کنفرانس و پیشنهادات ما برای اولویت های پالیسی را در بر می گیرد.

تلفات ملکی: قابل ذکر است که اطلاعیه کنفرانس به مسئله "سطح رکوردشکن تلفات ملکی، بشمول تلفات سنگین کارمندان بشری" را یادآوری می کند و از همه جناح ها میخواید تا شهروندان بشمول اطفال را از خشونت دور نگهدارند و به نقش و عدم وابستگی کارمندان خیریه احترام بگذارند. ما از همه گروه های مختلف مسلح میخوایم تا حملات خود بر اهداف غیر نظامی را پایان بخشند و از تاکتیک هایی که باعث کشتار ملکی میشوند، اجتناب نمایند. ما همچنان از دولت افغانستان و نیروهای خارجی میخوایم تا با اتخاذ میکانیزم های مقتدرانه، بخصوص در زمینه حملات هوایی، تلاش ورزند تا از کشتار ملکی جلوگیری بعمل آید.

صلح: نیاز مبرم وجود دارد که همه جناح های درگیر به کشمکش پایان بخشند. ما باور داریم که یک راه حل سیاسی تنها راه پایان بخشیدن به جنگ است. اما ما نگران هستیم که یک "راه حل سریع" ممکن است صلح را بدون رسیدگی به بی عدالتی های جناح های درگیر بوجود آورد که البته راه حل درازمدت بحران نخواهد بود. ما ازینرو خواهان گرفتن نظرات قربانیان و خانواده های شان در متن روند صلح هستیم. تجربه های گرفته شده از کشمکش های دیگر نشان داده اند که صلح فقط در صورتی پایدار خواهد بود که مردم با آن همراه باشند. ازینرو ما میخوایم ایجاد صلح اجتماع محور باید در سطوح محلی و ملی تقویه گردد.

بر علاوه، ما باور داریم که تضمین درآمد کافی و دسترسی به خدمات اجتماعی مناسب باعث کاهش امکان کشمکش خواهد شد. ازینرو، ما از متن مندرج در اعلامیه که میگوید "صلح باید با اساس قراردادن تلاش ها و اصلاحات جدی، همچنان برنامه های همه شمول اقتصادی و اجتماعی پدید آید".

اینکه کنفرانس بر امر اساس قراردادن مذاکرات با طالبان بر "اجماع وسیع سیاسی با شامل سازی همه جامعه بشمول زنان" و "افراد متعلق به اقلیت ها" تأکید نموده است، باعث خرسندی ماست. با وصف آنکه طالبان در حد گفتار مدعی احترام به حقوق زنان شده اند، زنان در مناطق تحت کنترول طالبان از زندگی اجتماعی محروم هستند و همواره قربانی مجازات شدید قرار می گیرند. ما ازینرو نگران هستیم که مذاکرات صلح ممکن است دستاورد ها در ساحه حقوق بشر و تساوی جنسیتی را تضعیف خواهد کرد. ما از دولت میخوایم که زنان را در همه نهاد های دولتی که مسئولیت مذاکرات صلح را دارند شامل سازند، بشمول کمیته مشورتی صلح که جدیداً تشکیل گردیده است.

مساعادت بین المللی: ما از تعهد جامعه بین المللی در راستای "فراهمی 15.2 ملیارد دالر کمک برای اولویت های انکشافی افغانستان الی سال 2020 خرسندیم که البته گفته شده است ادامه خواهد یافت و سپس کمک های مالی به افغانستان کاهش خواهند دید". نگرانی ما البته در مورد امکان کاهش کمک ها در زمانیکه که مردم به کمک ها شدیداً نیاز مند هستند. ما میخوایم که هر نوع کاهش در کمک های مالی باید بر اساس واقعیت های زمینی باشد تا تضمین گردد مردم افغانستان بیشتر ازین زیان نبینند و بتوانند زندگی های شان را بشکل شرافتمندانه پیش ببرند. ما از رهبری دولت در قبال اجندای انکشافی و تعهد جامعه جهانی در قبال پیشرفت در موثریت کمک ها خرسندیم. تأکید بر انکشاف همه شمول در پالیسی های دولتی، بشمول آنچه در چارچوب انکشاف ملی و صلح افغانستان و اهداف انکشافی باثبات افغانستان آمده است قابل تمجید است. ما خواهان توزیع مساویانه تر پروژه های انکشافی میان مناطق مختلف کشور هستیم که البته مناطق دوردست و جمعیت های کمتر انکشاف یافته را نیز دربرگیرد. ما میخوایم که هر نوع تغییر در بودیجه مساعادت ها باید بر اساس ارزیابی واقعینانه توانایی دولت در زمینه مصرف موثر و باکیفیت بودیجه باشد. در صورت وجود کمبودات، ما خواستار آنیم که انجو ها تقویه گردند تا آنها بتوانند از یک سو به نیاز های آنی مردم رسیدگی کنند و از سوی دیگر نقش خود را در بدست آوری اهداف پایدار انکشافی بازی نمایند.

مبارزه با فقر: ما در نگرانی اظهار شده در اطلاعیه در مورد رشد فقر و بیکاری در افغانستان شریکیم، بخصوص در زمانیکه خشکسالی حیات مردم را در بیشتر از نیم کشور تهدید می کند. ما خواهان عرضه پروژه های بالفعل حیاتی و روی دست گرفتن راه های حل دراز مدت بخاطر "تقویه مقاومت در مقابل شوک های اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی، بالاخص در سکتور زراعتی" هستیم چنانچه در اطلاعیه نیز درج گردیده است. سرمایه گذاری بیشتر برای توسعه زراعت، بهترسازی زمین های زراعتی و انکشاف پارک های زراعتی-تجارتی و زیربنای حمایتی لازم است.

چنانچه نبود دسترسی به فرصت های اقتصادی یکی از عوامل اصلی کشمکش هاست، ما همچنان از جامعه جهانی می خواهیم تا سرمایه گذاری در سکتور زراعتی و ایجاد کار، بخصوص در مناطق روستایی را اولویت بخشند.

ارائه خدمات: ما با نظر ارائه شده در اطلاعیه کنفرانس ژنو درباره افغانستان موافق هستیم که با وصف پیشرفت معتدل تحت چارچوب حسابدی دوجانبه 2017-2018، کار های "بیشتری" باید در زمینه ارائه خدمات صحتی و تعلیمی انجام گردد. ما از درخواست "بهبود و تسریع" عرضه خدمات اساسی در سرتاسر کشور و در نظر گرفتن "نیازمندی های متنوع جامعه بشمول زنان و افراد معلول" استقبال می کنیم. ما از دولت افغانستان می خواهیم معارف را بعنوان یک اولویت ملی معرفی کند و همچنان با اولویت دهی به آموزش معلمان زن، دسترسی دختران به سواد را بهبود بخشد. سطوح بالای فقر، بخصوص در میان جوانان باسواد نشانگر نیاز به اصلاحات جدی در نصاب تعلیمی است تا امر مهم "سواد منجر به کار خوب" چنانچه در اطلاعیه آمده است تطبیق گردد.

مردم سیار: ما با درک اشتراک کنندگان کنفرانس در مورد وضعیت عاجل افراد بیجاشده و مهاجرین در کشور موافق هستیم. ما از تمویل کنندگان بین المللی می خواهیم تا از درخواست سازمان ملل در زمینه کمک های انسانی بشکل مالی مساعدت بعمل آورند تا اقدامات لازم برای حفاظت از بیجاشدگان در زمستان پیشرو، همچنان بیجاشدگان خشکسالی ها در فصول آینده روی دست گرفته شوند. چنانچه همه بخش های کشور از ناامنی رنج میبرند، جای امنی برای برگشتن وجود ندارد. دولت های خارجی در صورتیکه قصد هم داشته باشند، با سایر انواع عودت های اجباری مهاجرین و پناهجویان افغان را الا برگشت وضعیت مناسب در کشور متوقف سازد، تا زمانیکه مردم بتوانند بشکل امن و با عزت به کشور خود برگردند. برگشتاندن زنان، مردان و اطفال افغان به مناطق ناامن فقط منجر به بیجاشدگی و آسیب پذیری بیشتر آنها خواهد گردید و به هیچ وجه به معنای زندگی عادی برای آنان نخواهد بود.

فضای مدنی: ما از پذیرش "نقش مهم" جامعه مدنی رسانه های مستقل در توسعه افغانستان چنانچه در کنفرانس ژنو درباره افغانستان آمده است اظهار امتنان می کنیم که با تأکید بر "نقش جامعه مدنی در روند های سیاسی، بشمول نظارت و بررسی فعالیت های دولت" خواهان تقویت این نقش شده است. این را نمیشود بدون حفاظت فعالین جامعه مدنی و حقوق از خشونت ها سایر جناحین و تطبیق کامل قانون دسترسی به اطلاعات بدست آورد. همچنان نمیشود این کار را بدون کمک مالی انجام داد. ما از جامعه جهانی و دولت افغانستان می خواهیم تضمین کنند این کمک ها بدون کاهش، در یک حد مناسب و با انعطاف در راستای عملیات های موثر ادامه خواهد یافت.

ما از دولت و شرکای بین المللی می خواهیم تا گفتگو ها میان جامعه مدنی و نهاد های دولتی را در سطح مرکز و ولایات جهت بهبود تفاهم، اعتماد و حسابدی دوطرفه تشویق کنند. آنچه درین راستا کمک خواهد کرد بررسی مجدد میکانیسم های موجود کارکردی و هماهنگی و دریافت خلا های قابل شناسایی میباشد.

ما از برنامه دولت در زمینه تعدیل قانون انجو ها تا آخر 2019 استقبال می کنیم. ما از نیت وزارت اقتصاد که گفته است روند مشاوره رسمی با انجو ها پیش از ارائه قانون به کابینه خواهد داشت، اظهار امتنان می نماییم.

مبارزه با فساد: ما ازبیکه کنفرانس مذکور "مرکزیت مبارزه با فساد در آینده افغانستان" را پذیرفته است استقبال می کنیم زیرا ما نیز از سطح بالای فساد و تاثیر آن بر مشروعیت و موثریت حکومت نگران هستیم. تلاش های ضد فساد در سکتور های امنیتی، عدلی و مدنی هنوز نتایج ملموسی نداده اند. برای رسیدگی به قضایای فساد در سطوح بالاتر، ما از دولت می خواهیم پالیسی عدم تحمل را سراسری بسازد و کسانی که متهم به فساد هستند را، بدون در نظر داشت ائتلاف های سیاسی شان حسابدی بشمارد. برای بهبود حکومتداری، ما از دولت می خواهیم تا کار های اداری را سهل و روان بسازد، زیرا فعلا این امور مبتنی بر کاغذپراخی خارق العاده و یک سیستم کاغذی است که بشکل طبیعی راه های گریز زیادی را به مامورین مفسد فراهم می کند. چنانچه در برنامه حکومت "آسان خدمات" آمده است 10 خدمات عمومی تا سال 2020 تسهیل خواهند شد، ما از حکومت می خواهیم درین زمینه نیازمندی های زنان و افراد دارای معلولیت را اولویت دهد و تضمین نماید که این روند ها به فساد آغشته نخواهند شد. ما همچنان از دولت افغانستان و شرکای بین المللی اش می خواهیم تا نظارت مردمی بر ابتکارات انکشافی را الزامی بسازند و همچنان بر ظرفیت اجتماعات در راستای تشخیص و گزارشدهی موثر قضایای فساد کار نمایند.

اشتراک زنان: با وصف پذیرش پیشرفت زنان افغان، ما این گفته اطلاعیه را نشان می سازیم که "کار بیشتر برای رسیدگی به نیازمندی های اجتماعی-اقتصادی زنان و سطح خشونت علیه دختران که در بالا ترین حد در جهان به حساب می آید لازم است". ما باور داریم که جنگ و فساد بیشترین تاثیر را بر وضعیت زنان داشته است و ازینرو آنها باید نقش فعال در تلاش های ملی برای مبارزه با چنین پدیده ها داشته باشند. ما خواهان تطبیق کامل برنامه عمل ملی افغانستان درباره زنان، صلح و امنیت هستیم و از

جامعه جهانی می‌خواهیم کمک لازم مالی و تخنیکی را فراهم کند. ما در تأکید اطلاعاتیه بر "اقدامات ملموس‌تر" در راستای "محو خشونت و مجازات ناقضان براساس قانون جزایی و مواد قانون محو خشونت علیه زنان" شریک هستیم. ما فکر می‌کنیم که چارچوب حسابه‌ی دوجانبه ژنو با شاخصه 4.2 که می‌گوید 40 تن سارنوالان زن باید تربیه شوند و 8 قاضی در سطح ولسوالی‌ها استخدام و آموزش ببینند یک هدف ضعیف است زیرا چالش‌های اقتصادی زنان در دسترسی به عدالت و قابل دسترس بودن زنان تحصی کرده مجرب خیلی بزرگتر از آن هدف هستند. ما فکر می‌کنیم که راه موثر رشد نقش زنان در جامعه همانا رسیدگی به مسایل "جنسیتی" در کل و همکاری با مردان و پسران است.

انتخابات: ما حضور مردم در انتخابات اخیر پارلمانی که با وصف تهدیدات و تقلب دیده شده در انتخابات ریاست جمهوری 2014 از خانه‌های شان بیرون آمدند را قدردانی می‌کنیم. ما باور داریم که دولت باید این اعتماد عمومی را محترم بشمارد و با این بخشی از اطلاعاتیه موافقیم که می‌گوید "آمادگی‌های موثر برای انتخابات ریاست جمهوری و دیگر انتخابات‌های متوقع در 2019 گرفته شوند تا شفافیت، اعتبار، حضور و امنیت انتخابات تضمین گردد". ما ازینرو، از دولت افغانستان درخواست می‌کنیم تا صدور سرتاسری تذکره‌های برقی را آغاز کند که باعث کاهش احتمال تقلب خواهد شد. ما از دولت می‌خواهیم تا نهاد‌های انتخاباتی و قوانین مربوطه را اصلاح کند تا سیاست قوم محور متوقف گردد. دولت باید تضمین کند که هیچ کارمند دولتی در روند آزاد و عادلانه انتخاباتی مداخله نخواهد کرد.

در نتیجه: مردم افغانستان سزاوار زندگی صلح آمیز و عاری از ترس، فقر و بی‌عدالتی هستند. دولت افغانستان، جامعه جهانی و جامعه مدنی باید در کنار هم تلاش ورزند تا چنین امری تضمین و قابل حصول گردد.